

Kyrkomötet
Motion 2025:1
av Sören Olsson

Dop av konfirmand före myndighetsåldern

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att klargöra problematiken kring ungdomars möjlighet att bli döpta då målsmännen inte delar deras vilja.

Motivering

Vi lever i en tid då den tidigare homogena familjestrukturen mer och mer utsuddas.

Många vårdnadshavare separerar och kontakten mellan dem kan vara liten men de har gemensam vårdnad och därmed är båda vårdnadshavare ansvariga för sina barn. Till detta kommer att Sverige blir ett alltmer mångkulturellt samhälle där många familjer lever i olika religioner eller ingen religion alls.

Barnkonventionen, som idag upphöjts till lag i Sverige, stadgar

- ◆ att barn har rätt att utöva vilken religion de vill,
- ◆ att barn har rätt till yttrandefrihet,
- ◆ och rätt att delta i vilka föreningar de vill.

Vi ser idag i samhället hur man alltmer ger barn efter tolv års ålder större och större inflytande över det liv de lever. Det blir allt tydligare ju högre upp i tonåren ungdomarna kommer. Då kan det upplevas besynnerligt att ungdomar i 15-årsåldern inte kan välja dop om de inte får tillstånd av båda vårdnadshavarna.

Vi vill att problematiken kring detta klargörs. Det kan hända att det framkommer saker som måste ses över inför framtiden. För det är ganska uppenbart att de nya familjesituationerna och det mångkulturella samhället bara kommer att öka och det kommer att vara viktigt att fundera över hur Svenska kyrkan ska hantera det när de erbjuder konfirmation till ungdomar.

Sävar den 12 maj 2025

Sören Olsson (C)

Kyrkomötet
Motion 2025:2
av Fredrik Ottesen m.fl.

Effektiviseringskrav på Verksamhet och ekonomi

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att införa ett två procents effektiviseringskrav på Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå.

Motivering

Svenska kyrkan, som en av Sveriges största och mest etablerade organisationer, har en lång tradition av att kombinera andlig verksamhet med ett starkt samhälls-engagemang. För att kunna fortsätta detta arbete på ett hållbart sätt och för att anpassa sig till ett förändrat samhälls- och ekonomiskt landskap, bör Svenska kyrkan införa ett effektiviseringskrav på två procent för sin nationella nivå. Detta krav innebär att kyrkans verksamhet och ekonomiska struktur ska göras mer kostnadseffektiva utan att förlora på kvalitet eller det grundläggande uppdraget.

Effektiviseringskravet syftar till att frigöra resurser som kan användas mer effektivt i den långsiktiga planeringen. Det handlar inte bara om att minska kostnader, utan även om att optimera arbetsprocesser, digitalisera tjänster och säkerställa att de administrativa strukturerna är så smidiga som möjligt. I och med att Svenska kyrkan också verkar på en nationell nivå, innebär det att ett stort fokus läggs på att hitta lösningar som kan tillämpas på hela organisationen, samtidigt som den lokala förankringen beaktas.

De administrativa kostnaderna ska minskas utan att det påverkar de lokala församlingarnas arbete med människor i behov, eller de viktiga diakonala uppdrag som kyrkan bedriver. Samtidigt ska kyrkans förvaltning inte bli så centraliserad att den tappar förmågan att agera flexibelt på lokal nivå. För att genomföra effektiviseringarna bör det vara en kombination av interna och externa åtgärder.

Det är dock viktigt att påpeka att effektiviseringarna inte enbart handlar om att spara pengar. Målet är att skapa en långsiktigt hållbar kyrka som är mer anpassad till de utmaningar som framtiden kommer att medföra, samtidigt som man fortsätter att vara en närvarande aktör i samhällslivet.

Sammanfattningsvis innebär de två procentens effektiviseringskrav på Svenska kyrkans nationella nivå både en möjlighet och en utmaning. Genom att optimera verksamheten och anpassa ekonomin till dagens realiteter ska Svenska kyrkan kunna fortsätta sitt viktiga arbete, utan att förlora den anda och de värderingar som har varit fundamentala för organisationen i generationer.

Mot 2025:2

Marieholm den 2 juni 2025

Fredrik Ottesen (SDSK)

David Lång (SDSK)

Petter Nilsson (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:3
av Petter Nilsson m.fl.

Värna demokratin i kyrkomötet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag på ändringar i kyrkoordningen som innebär att spärren för att erhålla mandat i kyrkomötet avvecklas.

Motivering

Med undantag av Sverigedemokraterna beslutade övriga nomineringsgrupper att införa en procentspärr under förra årets kyrkomöte. En procentspärr som innebär att nomineringsgrupper behöver få tillräckligt många röster för att kunna erhålla mandat i kyrkomötet.

Detta är något som kommer att få allvarsamma konsekvenser.

Konsekvenser i form av att kyrkans medlemmar får det svårare att finna representation i linje med ens egna perspektiv och andliga hemvist. Konsekvenser i form av ett försvagat förtroende för demokratin inom Svenska kyrkan.

Argumenten för en procentspärr tycks lyfta utskottsrepresentation som det särskilt viktigaste – om inte det enda – argumentet för att gå vidare med kyrkostyrelsens förslag. Utskottsrepresentationen är förstås något som påverkas av flera faktorer. Diskussioner och samarbete mellan nomineringsgrupperna, antal utskott – och annat. Men därtill är utskottssessionen något som präglas av indirekta val. Valet till kyrkomötet är den direkta medlemsdemokratin, vilket gör argumentet väldigt svagt.

Det finns helt enkelt andra delar att skruva på för att få bukt med utskottsrepresentationen, i stället för att skruva på medlemmarnas möjlighet att kunna välja enligt sitt hjärta.

Övriga nomineringsgrupper valde alltså att avveckla ett minoritetsskydd i enighet med kyrkostyrelsens förslag. Detta kommer påverka kyrkan negativt.

De medlemmar som inte får representation, eller inte väljer att rösta på det för dem närmaste alternativet på grund av risken att de inte får representation, riskerar att tappa förtroendet för kyrkan.

Hela kyrkans demokratikultur påverkas negativt.

När så nomineringsgrupperna i Svenska kyrkan med enig röst lyfter vikten av demokratin är det rimligt att vi tillsammans också faktiskt verkar för att stärka demokratin.

Mot 2025:3

Umeå den 4 juni 2025

Petter Nilsson (SDSK)

Daniel Engström (SDSK)

Robert Fredriksson (SDSK,

Per Carlberg (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:4
av Robert Fredriksson m.fl.

Religionsdialog och djurhållning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. ställa sig bakom svenska djurskyddslagar som förbjuder de former av religiös slakt som innebär onödigt lidande för djuret,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att lyfta detta ställningstagande i interreligiösa och, i förekommande fall, ekumeniska sammanhang.

Motivering

Religiös slakt, ofta kallad halal eller kosher, reglerar metoder för att slakta djur i enlighet med religiösa föreskrifter. De går i korthet ut på att djuret ska avblodas innan det avlivas. Används inte bedövning i samband med religiös slakt leder detta till ökat lidande för djuret. Kosher och halal-slakt i Sverige måste följa svenska lagar där det är obligatoriskt att bedöva djuren före slakt för minskat lidande vilket vissa tolkningar av halal-slakt inte tillåter. Flera slakterier har anpassats för att på ett tillfredsställande sätt kunna tillgodose behovet av kosher och halal-slaktat kött där djuret först bedövas.

Tolkning av halal-slakt som inte tillåter föregående bedövning är således inte förenligt med våra svenska djurskyddslagar. En djurskyddslagstiftning som syftar till att säkerställa att djur i Sverige har ett gott djurskydd. Den syftar också till att främja en god djurvälstånd och respekt för djuren. I jämförelse med de flesta andra länder har vi i Sverige strängare djurskyddskrav för att säkerställa att djurens behov tillgodoses.

Det får inte finnas utrymme för villfarelser i stil med att Svenska kyrkan står bakom en förlegad teori som anspelar på att våra djurskyddslagar infördes under 1900-talet för att vi då inte var öppna för andra religioners seder och bruk.

Ur teologisk synpunkt är det tydligt att matregler inte är bindande för oss kristna (Markusevangeliet 7:19). Det finns inget teologiskt stöd för att kräva särskilda slakt-metoder.

Därför är det rimligt att fokusera på att minska onödigt lidande för djur.

Flybo den 4 juni 2025

Robert Fredriksson (SDSK)

Petter Nilsson (SDSK)

Daniel Engström (SDSK)

Per Carlberg (SDSK)

Peter Laufer (SDSK)

Mikael Sandén (SDSK)

Ronnie Nilsson (SDSK)

Jan-Åke Isaksson (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:5
av Petter Nilsson m.fl.

Värna samvetsfriheten

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att skärpa bestämmelserna för anställdas rätt till samvetsfrihet i enighet med motivtexten.

Motivering

Samvetsfriheten återfinns i flera internationella människorättsdeklarationer och erkänner rätten för människor att fritt välja, utöva och uttrycka sin tro.

Den uppmärksammade rapporten – hanterad av kyrkostyrelsen – avseende den juridiska möjligheten att ställa krav på nyanställda präster att viga samkönade har fått stor uppmärksamhet under året.

Rapporten tycks lägga särskilt stort fokus på EU-domstolens avgöranden, som av förståeliga skäl har en viktig betydelse strikt juridiskt. Detta då Sverige ingår i EU.

Samtidigt har EU-domstolen – i avgöranden – tydligt gröpt ur samvetsfriheten. Mål som tydliggör att bolag ofta får rätt att köra över anställdas samvetsfrihet.

I ett väl sekulariserat land – i en något mindre sekulär omvärld är det förstås svårt att vänta sig att statliga aktörer väljer att värna samvetsfrihet. Än mindre att överstatliga aktörer som klart påverkas av lobby från stora arbetsgivare gör det.

För ett kristet samfund är det förstås viktigt att våra anställda är kristna. När det kommer till präster är det av central betydelse. Det är viktigt att samvetsfriheten värnas.

Om man – rent juridiskt – skulle tolka exempelvis avgörandet Eweida mot Storbritannien skulle man alltså kunna dra slutsatsen att det vore juridiskt rimligt att från kyrkostyrelsen kräva av nyanställda präster att inte bära kors. Det hade troligtvis kunnat anses som en rimlig avvägning. Men det innebär inte att det är önskvärt.

Svenska kyrkan kan således omöjligen anpassa vår inställning till krav på prästers rätt till tro utifrån EU-domstolen. Av den anledningen behöver regelverken skärpas för att tillåta präster ett större mått av samvetsfrihet.

Rätten att utifrån vår lära, som beskriven i 1 kap. 1 § kyrkoordningen ha rätt till samvetsfrihet. Detta ska inkludera väjningsrätt oberoende av pars sexuella läggning.

Att-satsen föreslår att kyrkomötet ges uppdraget att säkerställa detta, och utifrån resonemanget i EU-domstolen tycks policydokument, arbetsbeskrivningar och arbetsannonser kunna innebära en förstärkning av samvetsfriheten, givet att man också skriver in detta i enighet med motivtexten ovan.

Mot 2025:5

Umeå den 4 juni 2025

Petter Nilsson (SDSK)

Robert Fredriksson (SDSK)

Daniel Engström (SDSK)

Per Carlberg (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:6
av Petter Nilsson m.fl.

En årlig rikskollekt

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att det endast ska tas upp en rikskollekt per år,
2. i samband med beslut om rikskollekt säkerställa att ändamålet för den har en bred förankring.

Motivering

Svenska kyrkan har genom sin historia burits av en teologisk förståelse av kyrkan som både lokal och allmänlig. Den kristna gemenskapen uttrycks främst i församlingen, där människors liv delas och där diakonala och pastorala behov blir synliga i vardagen. Kollekten i gudstjänsten är en helig handling där församlingens ansvar för sina egna och sin närmiljö manifesteras i tacksamhet inför Gud.

I Nya testamentet bärs kollektens syfte av en vilja att stödja de troende och utsatta i den egna gemenskapen (Apg 2:44–45, 1 Kor 16:1–4), inte som ett politiskt eller ideologiskt verktyg utan som ett uttryck för kristen barmhärtighet och omsorg.

Det här innebär bland annat att kollekterna bör ske så nära församlingsmedlemmarna som möjligt, vilket får följden att man verkligen bör undvika att urholka församlingarnas möjligheter att själva välja ändamål för kollekt.

Det är därför teologiskt problematiskt när rikskollekter och stiftskollekter i Svenska kyrkan återkommande riktas till organisationer vars verksamhet i väsentliga delar drivs av politiska och aktivistiska agendor, ibland i direkt strid med en klassisk kristen antropologi. Med detta avses en människosyn som vilar på insikten om människan som skapad till Guds avbild, syndig men frälsningsbehövande, med ansvar för sin nästa i ordnad gemenskap och i lydnad inför Guds ord. En sådan antropologi bejakar människans unika värde samtidigt som den erkänner behovet av ordning, måttfullhet och ett gemensamt ansvar för den närmaste gemenskapen, utifrån de förutsättningar som Gud själv gett.

Exempelvis har rikskollekter stött organisationer som Asylrättscentrum, som verkar för en vänsterliberalt präglad migrationspolitik, eller verksamheter inom Act Svenska kyrkan, som fokuserar på projekt som miljövandringar, vilket riskerar att splittra församlingen och urholka kollektens andliga syfte.

En kyrka som i gudstjänstens ram anmodar sina medlemmar att ge till ändamål som vilar på sekulära, aktivistiska eller ideologiska grundvalar, riskerar att förlora sin andliga trovärdighet och sin enhet som beännargemenskap. Kollekten bör i första

Mot 2025:6

hand användas till församlingens arbete, samt till tydligt kristet präglade verksamheter. Därmed stärks församlingens gemenskap och engagemang i dess diakonala och missionella arbete.

Mot denna bakgrund föreslår jag att kyrkomötet beslutar att endast tillåta en rikskollekt vart år – samt att säkerställa att ändamålet för den har en bred förankring.

Umeå den 4 juni 2025

Petter Nilsson (SDSK)

Robert Fredriksson (SDSK)

Daniel Engström (SDSK)

Per Carlberg (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:7
av Petter Nilsson m.fl.

Välkomna alla i Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uttala att alla är välkomna i Svenska kyrkan oavsett ideologisk hemvist,
2. ta avstånd från uttalanden som har gjorts av företrädare för Svenska kyrkan som syftade till att exkludera människor ur den kristna gemenskapen på grund av deras ideologiska hemvist.

Motivering

Vår kristna syskonskara utgörs av kristna människor med väsentligt skild ideologisk ingång. Allt från vänster till höger. Samtidigt har Svenska kyrkan kommit att få en klar ideologisk slagsida, och olyckligtvis har det även lett till att kyrkan kommit att exkludera människor utifrån åsikter. Detta är en väldigt olycklig utveckling, oavsett vilka man exkluderar.

Svenska kyrkan är en av de mest progressiva kyrkorna i världen. Progressiv i betydelsen att man sökt samtidens godkännande i en rad olika frågor. Vissa annorlunda religiösa inslag har fått fokus i Svenska kyrkan, i kristendomens ställe.

Politiskt präglade rörelser såsom pride-, klimat- och miljö- samt andra rörelser grundade i vänsterliberal ideologi. Rörelser vilka liknats med religioner i sig.¹

Rörelser med exkommunikation (social uteslutning) av medlemmar efter att man kommit på dem med att häda mot dem (inte dela ett – inte sällan det mest extrema – ställningstagandet).

Ledande profiler i Svenska kyrkan har – i likhet med dessa organisationers motsvarighet till exkommunikation – under många år aktivt sökt exkludera medlemmar i Svenska kyrkan, på premissen att de inte passar in i de alltmer sekulära normer som kommit att råda i Svenska kyrkan.

Ledande profiler har bland annat uttryckt att de ”mest konservativa bör lämna svenska kyrkan.”²

Självklart, givet att Svenska kyrkan vore någon annan gemenskap än ett kristet samfund, vore det kanske inte orimligt att begränsa gemenskapen till dem med en samstämmig ideologisk grund.

Svenska kyrkan måste emellertid fortsätta vara just ett kristet samfund. Vi behöver fortsätta vara en kyrka. En kyrka där alla är välkomna.

¹ Woke Racism: How a New Religion Has Betrayed Black America, John McWhorter.

² <https://www.dagen.se/nyheter/2005/02/03/de-mest-konservativa-bor-lamna-svenska-kyrkan/>

Mot 2025:7

Umeå den 4 juni 2025

Petter Nilsson (SDSK)

Robert Fredriksson (SDSK)

Daniel Engström (SDSK)

Per Carlberg (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:8
av Hanna Hesser Nordin och Suzanne Fredborg

Dataskyddsförordningen vid gudstjänst

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att entydigt klargöra vad dataskyddsförordningen innebär avseende tillkännagivanden och tacksägelser för döpta, vigda och avlidna i samband med gudstjänst, så att församlingarna ges möjlighet till ett korrekt förfarande som sker med samma uttolkning som grund i hela Svenska kyrkan.

Motivering

Kyrkan har sedan århundraden varit en betydelsefull del av staten och därmed samhället. Svenska kyrkan har sedan relationsförändringen aktivt agerat för att behålla sin position som en betydelsefull del av samhället.

Kungörelse av händelser med angivande av skeenden och namn, i kyrkan såväl som på kyrkbacken, har skett sedan urminnes tider. Detta håller på att förändras. Olika tolkningar av GDPR med vitt skiftande resultat ger oklara beslutsunderlag för församlingar vad gäller kungörelse av döpta, vigda och avlidna.

I en del församlingar läses endast förnamn på döpta upp, i andra församlingar är man rådvill vad som gäller och i vissa församlingar fortsätter man att läsa för- och efternamn på döpta, vigda och avlidna som tidigare.

Får man läsa upp hela namnen och vad behövs för eventuella medgivanden? Räcker det inte med att vederbörande är/blir medlem i Svenska kyrkan eller måste det finnas skriftligt medgivande? Vi tycker att det är olyckligt att oklarhet i detta råder och vill att kyrkostyrelsen klargör för församlingarna vad som gäller. Då får både församlingarna och deras medlemmar rätt information.

Stockholm den 10 juni 2025

Hanna Hesser Nordin (BA)

Suzanne Fredborg (BA)

Kyrkomötet
Motion 2025:9
av Jonas Noréus

Tak på kyrkoavgiften

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda möjligheten att införa ett tak på uttag av kyrkoavgift från enskilda medlemmar,
2. i utredningen beakta vilken deklarerad årsinkomst som vore ett lämpligt tak för avgiftsuttag.

Motivering

Systemet med kyrkoavgift innebär en solidarisk betalning efter förmåga. Avgiften sätts som en procentsats av den beskattningsbara inkomsten och fungerar tekniskt på samma sätt som en skatt, med skillnaden att avgiften öronmärks till Svenska kyrkan.

Principen om betalning efter förmåga följer inarbetade principer med rötter långt tillbaka när man betalade ”tionde”, tio procent av det man tjänade eller skördade, till sin arrendator eller till kungen. Vårt skattesystem bygger alltså på att var och en betalar efter förmåga. Kyrkoavgiften till Svenska kyrkan har ju sina rötter i skattesystemet genom den förutvarande relationen med staten som statskyrka, och är därmed uppbyggd på samma sätt. Kyrkoavgiften är Svenska kyrkans medlemsavgift.

I en modern kontext kan man se medlemskap i Svenska kyrkan som en organisation man väljer att vara med i, eller avstå från. Då är det även rimligt att den som väljer att vara med inte ska behöva betala en orimligt hög avgift enbart för sitt medlemskap. En höginkomsttagare har å ena sidan antagligen råd att betala en hög medlemsavgift, men å andra sidan kan det i dag uppfattas orimligt att det inte finns någon övre gräns för denna medlemsavgift. Den kan teoretiskt bli oändligt hög för den enskilde.

Om ett tak sätts på hur hög årsinkomst som används för uttag av kyrkoavgift kan man vinna tillbaka höginkomsttagare som valt att avstå medlemskap av ekonomiska skäl, och kanske även bromsa vissa utträden. Om taket sätts på ett väl avvägt sätt kan det vara i stort sett kostnadsneutralt på kort sikt och därför heller inte budgetpåverkande för församling/pastorat i negativ mening. På längre sikt kan det finnas mer att vinna än att förlora med denna förändring. Samtidigt bibehålls principen om solidarisk betalning efter förmåga upp till den nivå där det inte längre bedöms vara rimligt att tillämpa denna princip.

I sammanhanget kan det vara värt ett förtydligande att ett avgiftstak enligt ovan inte alls påverkar varje församlings rätt att själv bestämma nivån på kyrkoavgiften, alltså den procentsats som beslutas och rapporteras in till central nivå varje år.

Varberg den 11 juni 2025

Jonas Noréus (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:10
av Birgitta Axelsson Edström och Karin Janfalk

Ersättares rätt till protokollsanteckning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att ersättare i samtliga beredande och beslutande organ på nationell nivå, stiftsnivå och lokal nivå utom direktvalda fullmäktigeförsamlingar får möjlighet att få sin mening antecknad till protokollet.

Motivering

Uppdraget som ersättare i beredande och beslutande indirekt valda organ behöver få en enhetlig reglering i hela den kyrkliga organisationen. På vissa håll kan man som ersättare få sin mening antecknad till protokollet medan det på andra håll är omöjligt. Vi menar att det sistnämnda fallet innebär en begränsning av det demokratiska arbetet som är onödigt och som ger upphov till frustration. Att vara ersättare medför självklart begränsningar i förhållande till vad som är möjligt för en ordinarie ledamot exempelvis när det gäller förslagsrätt och beslutanderätt. Det behöver dock inte betyda att deltagandet i debatten som föregår beslutet är vare sig mindre aktivt eller av mindre vikt än de inlägg som ordinarie ledamöter gör.

Dessutom är just ersättarplatser ofta de första påverkans- och insynsmöjligheter som mindre nomineringsgrupper får tillgång till. Det kan uppfattas som både ett meningslöst uppdrag och som en nedvärderande behandling om det inte finns något sätt att som ersättare offentligen markera sin ståndpunkt. Om möjligheten att få sin mening förd till protokollet som särskild mening eller som protokollsanteckning finns så minskar risken för en debatt i onödigt högt tonläge i forum utanför sammanträdesrummen. Det vore en ordning som kyrkan skulle vara väl betjänt av.

Kalmar den 10 juni 2025

Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)

Karin Janfalk (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2025:11
av Marcus Romedahl

Ökat beslutsmandat till församlingsråd och församlingsherdar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda församlingsrådets nuvarande funktion och återkomma med förslag på kyrkoordningsändringar som innebär utökad delegation till församlingsråden,
2. utreda en definierad församlingsherdefunktion i kyrkoordningen.

Motivering

Församlingsråd finns sedan 2014 i de församlingar som samverkar i ett pastorat. Församlingsråd är en god modell, i teorin. I praktiken har det fungerat på olika sätt. Det finns pastorat där harmoni råder och församlingsrådet, på grund av frivillig delegation ovanifrån, fungerar som forna tiders kyrkoråd. Men det finns också stora pastorat där församlingsråden blivit partipolitiserade, och fungerar som en sekulär stadsdelsnämnd, med stark ordförandemakt, eller att kyrkorådet upplever sig som att de står över församlingsrådet. Kyrkorådet ska ha omsorg om församlingens liv, men tyvärr är det ibland som biskop Fredrik Modéus noterade i Kyrkans tidning: Det finns en risk att pastoratet styr församlingarna istället för tvärtom.

Det åligger, enligt rådande ordning, pastoratet att delegera makten till församlingarna istället för tvärtom. Församlingsråden har när det kommer till kritan egentligen inte mer att säga till om, annat än kollekt. Samrådsskyldighet finns inte i fastighetsfrågor, utan församlingsrådets rådgivande funktion var väl för femton år sedan något som var självklart att pastoren skulle respektera (se till exempel kyrkoordningen 41 kap. 3 a §). Liknande finns i 17 kap. 6–9 §§ frågor om gudstjänstplan, där församlingsrådet skall vara rådgivande. Mer delegation hade varit önskvärt, och en samrådsskyldighet beträffande personal- och organisationsfrågor hade varit av värde. Problematiken förtjänar belysas och fördjupas, särskilt i storpastorat.

Två konkreta saker: kyrkoherden kan utse en komminister eller motsvarande att vara kyrkoherdens representant i församlingsrådet. Detta kan vinna på att formaliseras. Församlingsherden/pastor loci har en ställning i sitt församlingsråd som är helt beroende av kyrkoherden. Att stärka och definiera församlingsherdens roll och formella mandat (eller motsvarande) vore därför värt att beakta, exempelvis genom att församlingsrådet formellt väljer sin representant, på samma sätt som kyrkorådet väljer sin kyrkoherde. Annan lågt hängande frukt är att ordförande i församlingsrådet väljs av församlingsrådet själva, istället för att kyrkofullmäktige tar det beslutet, och att detta formaliseras i kyrkoordningen.

Malmö den 17 juni 2025

Marcus Romedahl (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:12
av Marcus Romedahl och Margaretha Herthelius

Digitalt in- och utträde

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda en förenklad möjlighet att träda in i och ut ur Svenska kyrkan digitalt.

Motivering

För att gå ur Svenska kyrkan krävs det att en blankett skrivs ut, och lämnas över per post eller i handen till den lokala pastorsexpeditionen. Likaså, vill man gå med i Svenska kyrkan, om man tidigare varit medlem, måste detta också ske via pappersformat. Detta har utnyttjats av ljusskygga aktörer som skickat en dyr räkning till dem som velat gå ur Svenska kyrkan av ekonomiska skäl.

Kyrkostyrelsen arbetar just nu på sitt digitala medlemsutvecklingsprojekt i flera år, på något som kallas "Mina sidor", men frågan är om det inte skjuter lite över målet med tanke på de avancerade funktioner, och de omfattande kostnader, som presenterats i detta projekt. Det hade varit en stor förenkling om det fanns möjlighet att träda in i och träda ut ur Svenska kyrkan helt digitalt, exempelvis genom bankID eller e-post. Naturligtvis bör detta ske på ett rättssäkert sätt, varför kyrkostyrelsen bör utreda hur det bäst går till.

Malmö den 17 juni 2025

Marcus Romedahl (FiSK)

Margaretha Herthelius (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:13
av Birgitta Axelsson Edström och Karin Janfalk

Ledamöters rätt till protokollsanteckning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att ledamöter i samtliga direktvalda fullmäktigeförsamlingar har rätten att få sin mening antecknad till protokollet.

Motivering

Att ha rätten att få sin mening antecknad till protokollet är något som är självklart inom de flesta fullmäktigeförsamlingar utanför Svenska kyrkan. En så kallad protokollsanteckning eller en särskild mening är en möjlighet till markering och klargörande av en egen ståndpunkt utan att för den skull vara lika skarp som en reservation där man ju ställer sig helt utanför det aktuella beslutet. Att öppna en sådan möjlighet skulle medföra att kyrkan skulle få ännu ett verktyg för det demokratiska och parlamentariska arbetet samt öka nyanseringarna i diskussionerna.

Vi anser att denna möjlighet bör skrivas in i kyrkoordningen så att den kommer alla fullmäktigeledamöter till del.

Kalmar den 11 juni 2025

Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)

Karin Janfalk (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2025:14
av Marcus Romedahl m.fl.

Fördelning av antal elektoror vid ärkebiskopsval

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda om stiftens ska ha ett fixerat antal elektoror per stift i kommande ärkebiskopsval.

Motivering

Antalet elektoror i ärkebiskopsvalet per stift är inte proportionerligt. Under 2013 års ärkebiskopsval hade stiftsstyrelser och domkapitel sammanlagt 243 elektoror. Dessa elektoror är olika dimensionerade per stift. På grund av hur kyrkoordningen är skriven får de stift som valt ett större antal ledamöter till stiftsstyrelsen och domkapitlet fler elektorsröster. I ärkebiskopsvalet 2013 fick exempelvis Västerås stift 21 elektoror, medan Lunds stift fick 19. Det är inte proportionerligt.

De stift som väljer att, enligt vad vissa menar är ta ansvar, ha en mindre politisk förtroendemannaorganisation i stiftsstyrelsen och domkapitel belönas med färre elektoror. Frågan kanske har en marginell betydelse, men den dag ett ärkebiskopsval råkar bli väldigt jämnt kan det finnas principiella skäl att ha en proportionerlig fördelning av antal elektoror.

Malmö den 17 juni 2025

Marcus Romedahl (FiSK)

Olov Lindquist (FiSK)

Margaretha Herthelius (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:15
av Marcus Romedahl och Margaretha Herthelius

Jämförelsetal vid mandatfördelning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag på ändringar i kyrkoordningen som innebär att ett mer proportionerligt jämförelsetal används vid tillämpning av den jämkade uddatalsmetoden inför 2029 års kyrkoval.

Motivering

I kyrkovalet används den jämkade uddatalsmetoden, precis som i svenska kommunal- och riksdagsval (kyrkoordningen 38 kap. 85 §). Den jämkade uddatalsmetoden används för att uppnå proportionerlig fördelning av mandat. I kommun- och riksdagsval används numera delningstalet 1,2 istället för det historiska 1,4 vid första divisionen (följt av 3,5, 7 etc). Det historiska 1,4 var mer gynnsamt för de största grupperna (exempelvis Socialdemokraterna) på bekostnad av de mindre. I kyrkovalet finns dock fortfarande 1,4 kvar vid första division för skapande av jämförelsetal. Detta kan ha stora konsekvenser i mindre kyrkofullmäktige/stiftsfullmäktige, där det inte finns mandat nog att skapa proportionalitet. En stor grupp kan gynnas väldigt kraftigt på bekostnad av de mindre nomineringsgrupperna, som kämpat hårt i en valrörelse. Därför vore det lägligt, för rättvisans skull, om kyrkostyrelsen återkommer med förändringar, som gör att Svenska kyrkan får ett nytt jämförelsetal inför 2029 års kyrkoval. Det behöver inte nödvändigtvis vara 1,2 som i svenska kommunal- och riksdagsval, utan kan också vara 1,0 för att uppnå en ännu högre proportionalitet i fördelningen.

Malmö den 17 juni 2025

Marcus Romedahl (FiSK)

Margaretha Herthelius (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:16
av Marcus Romedahl och Olov Lindquist

Kontraktsprostens roll i kyrkoordningen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att komma med förslag på kyrkoordningsändringar som förtydligar kontraktsprostens tillsättning och uppdrag.

Motivering

Kontraktsprostar sägs ibland vara biskopens förlängda arm. Historiskt var kontrakten mindre än vad de är idag och kontraktsprosten hade en viktig funktion att bistå stiftet i tillsynen men blev också en brygga mellan de kyrkoherdar som fanns inom kontraktet. I och med att det bildas fler större pastorat blir det vanligare idag att kontraktets enda kyrkoherde också är kontraktsprost. I Härnösand och Luleå stift kan det måhända bli nästan helt uteslutande så. Ett antal problem finns.

För det första, prostens roll som ”inspiratör” och ”chef” smälter samman. Om kontraktsprosten samtidigt är chef för alla blir det traditionella uppdraget, att avlasta biskopen med tillsyn, något begränsat. Att vara inspiratör, chef och utföra tillsyn på samma gång är en svår ekvation att få ihop. I ett större pastorat blir det svårt för den enskilde att gå till sin prost och tala om problem som mycket väl kan uppstå med den egna kyrkoherden, om det råkar vara samma person, utan istället måste dessa spörsmål direkt till biskopen. Det kan i sin tur skapa en tystnadskultur och att församlingarna blir ”pastoratsstyrda”, och att oegentligheter i ett kontrakt inte kommer till biskopens eller stiftets kännedom.

För det andra, kontraktsprosten som skall vara ”biskopens förlängda arm”, blir de facto inte tillsatt av biskopen utan enbart pro forma. En kontraktsprost som är kyrkoherde över kontraktets enda ekonomiska enhet kommer väljas till prostuppdraget, såvida inte kontraktsindelningen görs om. Det blir kyrkorådet i det aktuella större pastoratet som väljer vem som blir prost, inte biskopen. Det blir också en större obekvämlighet för en biskop att plocka bort en prost från sin funktion.

För det tredje, om det blir en lösning med kyrkoherdar över stora pastorat, som samtidigt är kontraktsprostar, skapas de facto en ny ledningsmodell. Kyrkoherdar i stora pastorat har en stor arbetsbörda och själva tillsynsuppdraget äventyras. Principiellt kan även frågan ställas om kontraktsuppdraget och prostuppdraget fortfarande fyller den historiskt viktiga funktion det en gång hade.

I och med att kontraktsprostens roll förändras, behövs det tydliggörande i kyrkoordningen om dess tillsättning. Biskopen bör möjligen kunna utse en kontraktsprost, som ej är kyrkoherde i det aktuella kontraktet.

Malmö den 17 juni 2025

Marcus Romedahl (FiSK)

Olov Lindquist (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:17
av Birgitta Axelsson Edström m.fl.

Kyrkan och skogen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra åt kyrkostyrelsen att på nationell nivå ställa upp övergripande mål för skogsförvaltningen som stiftens kan specificera utifrån sin lokala kontext,
2. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
3. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 kap.

3 §

Prästlönetillgångarna ska förvaltas så *effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning*. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Prästlönetillgångarna ska förvaltas så *att andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet säkerställs*. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna *och om tillsynen över förvaltningen*.

5 a §

Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen.

Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår, *utöver krav på vidtagande av åtgärd, även* råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen.

5 c §

Om kyrkostyrelsen i sin tillsyn uppmärksammar allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångarna, *ska* kyrkostyrelsen genom en skrivelse till kyrkomötet *föreslå de åtgärder som för-*

Om kyrkostyrelsen i sin tillsyn uppmärksammar allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångarna, *får* kyrkostyrelsen *hålla inne del av stiftsbidraget enligt 44 kap. 14 §, tills åtgärd*

anleds av stiftets agerande. Till skrivelsen ska fogas ett yttrande från stiftet.

angiven av kyrkostyrelsen vidtagits. Kyrkostyrelsen ska årligen genom en skrivelse till kyrkomötet redovisa iakttagelser och åtgärder om tillsynen av förvaltningen. Redovisningen ska innehålla en redogörelse rörande insatser för att säkerställa andlig, ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet.

8 §

Vid förvaltningen av prästlönefastigheterna ska *naturvårdens* och kulturmiljövårdens intressen beaktas *i skälighetsomfattning*.

Vid förvaltningen av prästlönefastigheterna ska *biologisk mångfald skyddas och främjas* och kulturmiljövårdens intressen beaktas. *För att motverka att en åtgärd i förvaltningen av prästlönefastigheter medför skada för natur- eller kulturmiljövården ska de skyddsåtgärder, begränsningar och försiktighetsmått som behövs vidtas.*

Motivering

Det är positivt att kyrkostyrelsen markerar att urfolksrätten ska värnas och att det är en uppgift för hela Svenska kyrkan att visa att den framförda ursäkten till samerna var och är allvarligt, uppriktigt och ärligt menad. Skrivningarna är dock vaga och bör skärpas till i kommande steg i processen. Vi måste inse hur stor frågan om markerna är för det samiska folket och hur stort ansvar vi som kyrka har för biologisk mångfald och klimatåtgärder. Att fortsätta lyssna till och lära av urfolken samt visa respekt är nödvändigt för en försoningsprocess värd namnet.

Svenska kyrkan måste vidare visa att det finns en allvarlig, uppriktig och ärlig vilja att ta ansvar i klimat- och artkrisen. Föreliggande förslag når inte tillräckligt långt i det avseendet. Det stora engagemang som visats i anslutning till skogsutredningen och dess remissförfarande tyder på att kyrkans agerande är mycket viktigt för många. Därför finns anledning att efterlysa fler och tydligare skarpa förslag från utredningen redan i detta första skede. Föreliggande skrivelse med föreslagna förändringar i kyrkoordningen når helt enkelt inte tillräckligt långt. Det finns fler förslag i utredningen som förtjänar att lyftas redan nu.

Vi har under tiden som gått sedan utredningen släpptes hösten 2024 bevittnat flera märkliga aktioner från våra stift och egendomsförvaltningar. Det har handlat om beställda skuggutredningar som kan ifrågasättas utifrån såväl syfte som innehåll. Samma stift som har initierat dessa skuggutredningar ska nu ges ansvaret att driva skogsförvaltningen, enligt kyrkostyrelsen i linje med utredningen. Det lär inte ske. Ansvaret för processen kan inte läggas där. Det förtroendet har blivit skadat även om vi har respekt för den kompetens som finns i stiftet när det gäller skog och förvaltning. Den har tjänat de rådande styrdokumenterna väl. Problemet är att det nu är nödvändigt att ställa om samt ändra regelverk.

Vi från Öppen Kyrka har principiellt stått upp för en modell där beslut fattas så långt ner i organisationen och så nära verksamheten som påverkas som möjligt. När det gäller skogsförvaltningen finns det skäl att frånga den modellen. Det har inte minst visats under remissförfarandets gång. Det är helt enkelt inte möjligt att lämna ansvar

för målskrivning och uppföljning till stiftens när behovet av utvecklingsarbete är så stort. Som stöd och garant för förändring och utveckling i linje med utredningen måste en uppföljningsprocess initieras från nationell nivå med precisa och tidsatta mål. Det är ett minimum.

Vi måste inse att nutidens och framtidens problem inte kan lösas med de metoder och tankesätt som skapade dem, och det börjar bli bråttom. Det är därför Svenska kyrkan måste ta större och tydligare steg i processen som syftar till ett hållbart skogsbruk. En kyrka värd namnet bör se till att en solid kristen grund som värnar om skapelsen blir synlig i förvaltningen. De tre dimensionerna social, ekologisk och andlig hållbarhet ska inte bara balansera den ekonomiska, de ska säkerställas. Även den skrivningen är alltför svag i kyrkostyrelsens skrivelse.

Det arbete som kyrkomötet satt igång kring skogsförvaltningen riskerar nu att bli mer av en urvattnad historia än en reell vändpunkt. Det är en förlorad chans att på allvar göra om och göra rätt med sikte på en framtida hållbarhet och en missad möjlighet att på ett synligt sätt visa att kyrkan vill bevara Guds skapelse för kommande generationer. Låt oss inte välja fel när insatsen är så hög!

Kalmar den 19 juni 2025

Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)

Lisa Gerenmark (ÖKA)

Karin Janfalk (ÖKA)

Nils Jernqvist (ÖKA)

Helena Inghammar (ÖKA)

Tomas Rosenlundh (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2025:18
av Mikael Sandén och Jonas Larsson

Motioner i plenum

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att vid presentation och debatt av motioner i plenum ska utskottets förslag presenteras först.

Motivering

Vid behandlingen av motioner i plenum är det av största vikt att debatten sker med tydlig struktur och förståelse för vad som faktiskt föreslås. Det har förekommit att motionären ges ordet före utskottet, vilket kan leda till att debatten inleds innan det är tydligt vad utskottet föreslår och varför.

För att underlätta en tydlig och rättvis behandling av ärenden bör utskottets förslag alltid presenteras först i plenum. Detta säkerställer att samtliga ledamöter får en gemensam utgångspunkt för debatten, baserad på utskottets överväganden, innan motionären och andra ledamöter yttrar sig.

En sådan ordning stärker demokratin, ökar transparensen och bidrar till ett mer strukturerat och effektivt beslutsfattande.

Genevad den 22 juni 2025

Mikael Sandén (SDSK)

Jonas Larsson (SDSK)

**Kyrkomötet
Motion 2025:19
av Mikael Sandén**

Tillbakadragen motion

Motion 2025:19 Valsedelskostnad av Mikael Sandén har dragits tillbaka av motionären.

Kyrkomötet
Motion 2025:20
av Daniel Engström m.fl.

Avveckla Regnbågsnyckeln

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att avveckla Regnbågsnyckeln.

Motivering

Svenska kyrkan har sedan 2016 använt Regnbågsnyckeln. Detta är en märkning som visar att förtroendevalda och medarbetare i en församling genomgått en processmodell. Processen består av bland annat utbildning, studiecirkel och reflektion och leder fram till att församlingen efter utförd process får ta emot märkningen Regnbågsnyckeln, det vill säga bli hbtq-certifierade. Processmodellen Regnbågsnyckeln har utarbetats av ekumeniska gruppen för kristna HBTQI-personer, EKHO och studieförbundet Sensus. Sensus skapade för övrigt det islamistiska studieförbundet Ibn Rushd och har samarbetsavtal med ett flertal fackliga TCO-förbund, vilket gör Sensus och denna märkning problematisk i politisk och ideologisk mening.

Trots de fina intentionerna med märkningen har det visat sig att symbolen skapat delade åsikter och ibland bidragit till spänningar inom församlingarna och medlemmarna. Regnbågsnyckeln har lett till viss splittring och debatt, där vissa församlingar upplever ett indirekt tryck att certifiera sig för att inte framstå som mindre inkluderande. Avvecklingen av certifieringen skulle minska den interna polariseringen och låta varje församling fokusera på att skapa välkomnande miljöer utifrån sina egna förutsättningar.

Den främsta anledningen till att avveckla denna märkning är att alla människor redan är välkomna i Svenska kyrkan. En av de absoluta grunderna i kristen lära är Bibelns uppmaningar till kärlek och medkänsla för alla människor. En av de mest välkända Bibelverserna är Matteusevangeliet, där Jesus säger att man ska älska sin nästa som sig själv. Det innebär att man ska visa kärlek och respekt för alla människor, oavsett deras bakgrund eller egenskaper. Således finns redan en grundregel för alla inom Svenska kyrkan, såsom församlingar, anställda med flera att arbeta för detta.

Avvecklingen av Regnbågsnyckeln innebär inte överhuvudtaget att Svenska kyrkan överger sin strävan efter inkludering och acceptans. Att ha en specifik certifiering för en viss grupp kan dessutom uppfattas som att kyrkan gör skillnad mellan människor istället för att se hela kyrkan som en enhet. Svenska kyrkan ska utveckla och betona en enhetlig strategi för inkludering som gäller alla människor. Detta skulle förstärka principen om lika värde utan att skapa separata processer för olika grupper. Utan Regnbågsnyckeln kan kyrkan tydligare kommunicera sina värderingar utan att riskera missförstånd eller politiska tolkningar av symbolens betydelse.

Mot 2025:20

Landskrona den 23 juni 2025

Daniel Engström (SDSK)

Mikael Sandén (SDSK)

Ulf Wester (SDSK)

Jan-Åke Isaksson (SDSK)

Per Carlberg (SDSK)

Robert Fredriksson (SDSK)

Anna-Karin Åström (SDSK)

Petter Nilsson (SDSK)

Anna Sundberg (SDSK)

Ronnie Nilsson (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:21
av Daniel Engström m.fl.

Nollvision för förstörelse av Svenska kyrkans kulturlämningar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram ett nationellt, strukturerat arbete med en nollvision för förstörelse av Svenska kyrkans kulturlämningar,
2. arbetet ska inkludera både förebyggande, bevarande och reaktiva insatser, samt samverkan med relevanta myndigheter och aktörer inom kulturmiljöområdet.

Motivering

Svenska kyrkan förvaltar en mycket stor del av vårt lands kulturarv, inte minst genom kyrkobyggnader, kyrkogårdar, fornlämningar och andra kulturlämningar som vittnar om vårt gemensamma historiska och kristna arv. Dessa platser bär på berättelser om tro, liv och samhällsutveckling under många sekler.

Tyvärr ser vi att Svenska kyrkans kulturlämningar på flera håll i landet utsätts för förstörelse och skadegörelse. Det kan handla om vandaliserade kyrkor eller gravar. I vissa fall sker detta i direkt illvilja mot Svenska kyrkan och dess kulturarv. Exempelvis stängdes år 2022 samtliga 25 kyrkor på norra Gotland efter flera fall av skadegörelse. Samma år utsattes fyra kyrkor, Romfartuna kyrka, Lundby kyrka, Skultuna kyrka och Harakers kyrka, för skadegörelse i form av klotter. År 2024 drabbades Vilhelmina kyrka av skadegörelse, samt Trefaldighetskyrkan i Arvika.

Det saknas idag ett tydligt, samordnat och målinriktat nationellt arbete inom Svenska kyrkan för att långsiktigt skydda dessa unika byggnader. Därför föreslår vi att Svenska kyrkan inför en nollvision för förstörelse av kyrkans kulturlämningar, en vision som utgår ifrån att inga lämningar ska förstöras.

Ett sådant arbete bör inkludera exempelvis tydliga riktlinjer och handlingsplaner för förebyggande åtgärder mot skadegörelse, utbildningsinsatser för personal och förtroendevalda om kulturmiljövård och en samordnad rapporteringsstruktur vid skador eller hot mot kulturlämningar. Detta gärna i samverkan med länsstyrelser, museer, lokalhistoriska föreningar och andra aktörer.

En nollvision fungerar som ett tydligt mål, men också som ett uttryck för vårt ansvar gentemot framtida generationer. Att skydda det kyrkliga kulturarvet är inte bara en fråga om historia, det är en del av vår kristna identitet och vårt uppdrag att vårda det som anförtratts oss.

Mot 2025:21

Landskrona den 23 juni 2025

Daniel Engström (SDSK)

Mikael Sandén (SDSK)

Peter Laufer (SDSK)

Jan-Åke Isaksson (SDSK)

Robert Fredriksson (SDSK)

Ronnie Nilsson (SDSK)

Ingvar Jonsson (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:22
av Daniel Engström m.fl.

Hjälpcenter för förföljda konvertiter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar

1. att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheterna för att inrätta ett nationellt hjälpcenter för konvertiter som utsätts för förföljelse på grund av sin förändrade tro,
2. att centret särskilt ska beakta situationen för personer som lämnat islam och därigenom riskerar att drabbas av förföljelse.

Motivering

Svenska kyrkan har ett viktigt uppdrag i att stå upp för varje människas rätt till trosfrihet. I Svenska kyrkans verksamhet möter organisationen människor från olika delar av världen, som har konverterat till kristen tro, ofta från andra religioner såsom islam. Tyvärr vittnar många av dessa konvertiter om att de utsätts för hot, trakasserier och förföljelse, både i sina ursprungsländer och i Sverige.

För den som lämnar islam och konverterar till kristendomen kan omgivningens reaktion bli tuff. Det kan handla om social utfrysning, hot från anhöriga, våld, eller ett liv i rädsla. Svenska kyrkan är för många en trygg punkt, men vi saknar idag ett samordnat nationellt stöd för att hjälpa dessa utsatta människor på ett strukturerat och professionellt sätt.

Därför bör Svenska kyrkan ta ett tydligare ansvar genom att inrätta ett nationellt hjälpcenter för konvertiter som drabbas av förföljelse på grund av sin trosomvändelse. Ett sådant center skulle exempelvis kunna erbjuda rådgivning och samtalsstöd, kontakter till säker boende i kommunerna, stöd till församlingar som möter konvertiter samt samverka med andra aktörer inom civilsamhället och offentlig sektor.

Detta center skulle även kunna arbeta med kunskapsspridning inom Svenska kyrkan, så att fler församlingar får verktyg att bemöta och stötta konvertiter på ett tryggt, respektfullt och informerat sätt.

Landskrona den 23 juni 2025

Daniel Engström (SDSK)

Jan-Åke Isaksson (SDSK)

Robert Fredriksson (SDSK)

Anna Sundberg (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:23
av Daniel Engström m.fl.

Introduktion till kristendomen på olika språk

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i missionssyfte ta fram texter med en introduktion till kristendomen på olika invandarspråk.

Motivering

Svenska kyrkan bär ett uppdrag att dela evangeliet med alla människor oavsett bakgrund, språk och kultur. I ett Sverige som präglas av ökad mångfald finns idag många människor från olika delar av världen som är nyfikna på kristen tro, men som på grund av bland annat språkbarriärer har svårt att ta del av Svenska kyrkans tro och budskap. För att möta detta behov bör Svenska kyrkan på nationell nivå ta fram lättillgängliga och pastoralt genomtänkta introduktionstexter till kristendomen på flera av de större invandarspråken.

Genom att erbjuda sådana texter kan kyrkan i missionssyfte på ett enkelt och respektfullt sätt göra kristen tro tillgänglig för fler. Det skulle inte bara underlätta för individer som söker en andlig hemvist, utan också främja integration och gemenskap i våra församlingar. Dessutom skulle detta bidra till att Svenska kyrkan tydligt visar sin vilja att vara en öppen och välkomnande kyrka i ett förändrat samhälle och som tar missionsbefallningen på allvar.

Genom att nationellt ta fram gemensamt material säkerställs både teologisk kvalitet och enhet i det budskap som kommuniceras.

Landskrona den 23 juni 2025

Daniel Engström (SDSK)

Per Hanö (SDSK)

Ulf Wester (SDSK)

Ronnie Nilsson (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:24
av Daniel Engström m.fl.

Revidera färdplanen för klimatet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att revidera Svenska kyrkans färdplan för klimatet.

Motivering

Svenska kyrkan har sedan några år tillbaka en gemensam färdplan för klimatet för att Svenska kyrkan ska uppnå målen om klimatneutralitet till 2030.

Färdplanen är uppdelad i tre etapper. Den andra etappen påbörjades i början på detta år och pågår till och med 2027 och den sista etappen planeras pågå från 2028 till och med 2030. Etapp två handlar om energianvändning och byggnader, produktion av förnybar el, resor och transporter, begravningsplatser, markanläggningar och maskiner, konsumtion och investeringar samt skog och mark.

Dock har det visat sig att detta mål har varit orimligt ambitiöst, med tanke på de resurser och strukturella förändringar som krävs av bland annat församlingarna. För att garantera att församlingarna kan följa med i omställningen, vilket är av absolut största vikt, samt att de åtgärder som vidtas är hållbara på lång sikt, föreslår vi en revidering av färdplanen.

Många församlingar ser nuvarande mål som ekonomiskt och organisatoriskt betungande.

Att revidera färdplanen ger församlingarna bättre möjligheter att fördela sina resurser effektivt och genomföra nödvändiga åtgärder, utan att överbelasta sig ekonomiskt och organisatoriskt. Vi vill inte att församlingarna riskerar en ekonomisk obalans eller att församlingar ska behöva skära ned på annan viktig verksamhet eller personal. Det finns också väldigt stora variationer mellan församlingar i olika delar av landet vad gäller ekonomiska förutsättningar, fastighetsbestånd och tillgång till förnybar energi. Vi menar att Svenska kyrkan kan ta både ett rimligt klimatansvar och ansvar för våra församlingar.

Färdplanen behöver revideras så att den följer den senaste forskningen på båda håll. Vi behöver också ge en mer rimlig tidsram så att församlingarna kan fokusera på att implementera långsiktiga och hållbara åtgärder som ger verkliga miljövinster snarare än framstressade åtgärder, som kan bli mindre effektiva på sikt.

Teknologin och metoderna för att bekämpa klimatförändringarna utvecklas ständigt, och vi följer den utvecklingen med mycket stort intresse. Att revidera målen ger också församlingarna en möjlighet att dra nytta av framsteg inom miljöteknik och få

till mer effektiva lösningar som kan bli tillgängliga över tid. Dessutom blir miljötekniska lösningar mer kostnadseffektiva för varje år.

De flesta av Svenska kyrkans kyrkobyggnader är kulturarv och kräver varsam hantering vid energirenoveringar. En längre tidsram ger församlingarna möjlighet att anpassa åtgärder till planerat fastighetsunderhåll och undvika stressade investeringar som kan leda till högre kostnader eller kulturhistoriska förluster. För många församlingar innebär den ambitiösa färdplanen ett stålbåd i relation till de byggnader som behöver bevaras till kommande generationer. Många frågar sig ifall det är värt att offra den stora del av vårt arv vi har att förvalta, för att göra en, som bäst, marginell nytta för klimatet.

Svenska kyrkan har antagit en ambitiös färdplan för klimat och detta är ett lovvärt initiativ. Samtidigt står många församlingar inför ekonomiska och praktiska utmaningar för att nå dessa mål inom den utsatta tidsramen. Det finns en stor risk att församlingar tvingas till ekonomiskt ohållbara investeringar eller nedskärningar i annan verksamhet för att uppnå målen. Därför föreslår vi en revidering av färdplanen.

Landskrona den 23 juni 2025

Daniel Engström (SDSK)

Robert Fredriksson (SDSK)

Per Carlberg (SDSK)

Mikael Sandén (SDSK)

Jonas Larsson (SDSK)

Ronnie Nilsson (SDSK)

Ingvar Jonsson (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:25
av Daniel Engström m.fl.

Verktyg för extern finansiering av församlingar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över möjligheterna att skapa ett nationellt verktyg för extern finansiering för församlingarna.

Motivering

Svenska kyrkan har under det senaste halvseklest upplevt en kontinuerlig minskning i medlemsantal. År 1972 var 95,2 procent av Sveriges befolkning medlemmar i Svenska kyrkan, vilket motsvarade cirka 7,75 miljoner personer. År 2023 hade medlemsantalet sjunkit till cirka 5,48 miljoner, motsvarande 52,1 procent av befolkningen.

Den minskande medlemsutvecklingen i Svenska kyrkan har en direkt påverkan på församlingarnas ekonomi, eftersom den största intäktskällan är kyrkoavgiften, som baseras på antalet medlemmar och deras skattepliktiga inkomster. Dessutom drabbas församlingar med stor befolkningsminskning eller många utträden särskilt hårt. Kyrkoavgiften kan teoretiskt höjas för att kompensera, men detta riskerar att leda till fler utträden.

Mindre ekonomiskt utrymme påverkar församlingarnas arbete som exempelvis diakoni, ungdomsverksamhet och andra sociala insatser. Församlingarna äger dessutom många kyrkor och fastigheter som kräver löpande underhåll.

Församlingar har idag möjlighet att söka bidrag från fonder, stiftelser, EU-medel och andra externa finansieringskällor. Dock saknas ett enhetligt och lättillgängligt verktyg som underlättar detta arbete, vilket leder till att många församlingar saknar resurser eller kunskap för att aktivt söka extern finansiering. Många församlingar behöver extern finansiering, men saknar tid och kompetens att navigera i "bidragsdjungeln".

Vi föreslår att Svenska kyrkan på nationell nivå ser över möjligheterna att utveckla ett digitalt verktyg och en samlad strategi för extern finansiering. Detta verktyg kan exempelvis vara behjälpligt med följande: Kartlägga och visa relevanta finansieringsmöjligheter för församlingar, inklusive fonder, stiftelser och offentliga bidrag på lokal, nationell och internationell nivå. Ge stöd i ansökningsprocessen genom mallar, handledning och exempel på resultatrika ansökningar. Erbjud utbildning och rådgivning för församlingar och pastorat som vill stärka sin kompetens inom extern finansiering och skapa en samordningsfunktion där erfarenheter och kunskaper om lyckade ansökningar kan delas mellan församlingar.

Idag gynnas till viss del större församlingar med mer resurser och administrativa muskler i bidragsansökningar. Ett gemensamt verktyg skulle skapa mer jämlika förut-

Mot 2025:25 sättningar mellan församlingarna. Detta säkerställer långsiktig ekonomisk stabilitet i varje församling.

Ett verktyg för extern finansiering är en investering för Svenska kyrkans framtid. Det ger församlingarna de verktyg de behöver för att växa och utvecklas, till gagn för hela Svenska kyrkan, medlemmarna och samhället.

Landskrona den 23 juni 2025

Daniel Engström (SDSK)

Anna-Karin Åström (SDSK)

Peter Laufer (SDSK)

Jonas Larsson (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:26
av Daniel Engström m.fl.

Upphör med involvering av bojkottsrelser mot Israel

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att upphöra med alla formers involvering av bojkottsrelser mot Israel.

Motivering

Israel och det judiska folket har en central plats i kristenheten, både i teologiskt och historiskt hänseende. För det första är Israel det heliga landet. Här finns Bibelns heliga platser och här sker de mest betydelsefulla händelserna i både Gamla och Nya testamentet, inklusive Jesu födelse, liv, död och uppståndelse. Det förbund som Gud slöt med Abraham och hans ättlingar är ett förebud till det nya förbund som upprättades genom Jesus Kristus. Detta innebär att Israels folk är de ursprungliga mottagarna av Guds löften. Israel har dessutom en betydelse i nutiden och i de eskatologiska händelser som förutsågs i Bibelns profetiska böcker. Israel existerar dessutom på grundval av det judiska folkets naturliga och självskrivna rätt till självständighet i sitt urgamla hemland.

Vi beklagar det senaste halvseklets avståndstagande av Svenska kyrkan från Israel, för att istället ha ett marxistiskt synsätt där man utgår från att Palestina är den utsatte David och Israel är den förtryckande Goliat. Detta är en extrem politisk beskrivning vi inte tycker Svenska kyrkan ska ha och det syns också i de involveringarna man haft med extrema Israel-bojkottsrelser.

Bland annat har Svenska kyrkan varit involverad med den extrema bojkottrörelsen BDS (Boycott, Sanctions & Divestments) som aktivt sprider propaganda mot Israel. Vissa menar att denna rörelse är antisemitisk och dessutom olaglig. Framträdande palestinier som exempelvis president Mahmoud Abbas och Sari Nusseibeh avvisar rörelsen och vissa Israelkritiker menar att rörelsen är en kult och att dess verkliga avsikt är att förgöra Israel. Detta, och liknande involvering, har försämrat relationerna med israeliska och judiska organisationer och företrädare, samt lett till kritik från dessa.

Att vara emot ockupation menar vi är självklart moraliskt riktigt. Men att stödja rörelser som är emot en nationalstats existens är däremot inte moraliskt försvarbart.

Frågan blir också om Svenska kyrkan är beredd att också bojkotta varor från andra konfliktområden, till exempel Indien med tanke på konflikterna i Kashmir, Iran för stödet till terrororganisationer, Kuba för brott mot mänskliga rättigheter eller Kina med hänvisning till situationen i Tibet.

Svenska kyrkan har genom åren tagit ställning i konflikten mellan Israel och Palestina, bland annat genom att understödja initiativ som uppmanar till bojkott av

Israel. Detta har lett till kritik och skapat en uppfattning om att Svenska kyrkan ensidigt tar politisk ställning i en komplex internationell fråga. Detta har också lett till att Svenska kyrkan förlorar trovärdighet och att medlemmar som inte delar dessa politiska ställningstaganden känner sig utanför. Medlemmarna i Svenska kyrkan kommer att ha olika åsikter om konflikten i Mellanöstern. Genom att ta ställning i bojkottsfrågor riskerar Svenska kyrkan att alienera delar av sina egna medlemmar och skapa intern konflikt.

Som en andlig och religiös organisation bör Svenska kyrkan sträva efter att vara neutral och opartisk i politiska frågor. Detta stärker kyrkans trovärdighet och gör att den kan vara en samlande kraft för alla medlemmar, oavsett politisk åsikt.

Landskrona den 23 juni 2025

Daniel Engström (SDSK)

Robert Fredriksson (SDSK)

Ronnie Nilsson (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:27
av Daniel Engström m.fl.

Utbildning för förtroendevalda

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. införa en utbildning i arbetsrätt för förtroendevalda,
2. införa en kvalitativ introduktion i kyrkans inre liv och läror för nyvalda.

Motivering

Svenska kyrkan är en stor och betydelsefull arbetsgivare med över 20 000 anställda över hela landet. Samtidigt är Svenska kyrkans struktur demokratisk, och en stor del av beslutsfattandet sker genom ideellt arbetande förtroendevalda. Dessa har ett omfattande ansvar, både som arbetsgivarföreträdare och som bärare av kyrkans tro och liv.

I dag varierar utbildningen och introduktionen för förtroendevalda kraftigt mellan olika stift och församlingar. Många nyvalda saknar grundläggande kunskap om såväl arbetsgivaransvaret som Svenska kyrkans teologi och inre liv, vilket kan leda till både rättsosäkerhet, arbetsmiljöproblem och beslut som inte vilar på god förståelse för kyrkans uppdrag.

Likaså är det viktigt att förtroendevalda får en introduktion i Svenska kyrkans tro, struktur och inre liv. Genom en kvalitativ och nationellt samordnad introduktion kan vi säkerställa att förtroendevalda från hela landet delar en gemensam förståelse av kyrkans identitet och uppdrag. Det främjar enhet, minskar risken för splittring och stärker kyrkans gemensamma arbete. En tydlig introduktion gör det också mer attraktivt att ta på sig ett förtroendeuppdrag och minskar risken för att nyvalda känner sig vilsna eller lämnar sina uppdrag.

Landskrona den 23 juni 2025

Daniel Engström (SDSK)

Robert Fredriksson (SDSK)

Ronnie Nilsson (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:28
av Daniel Engström m.fl.

Åtgärdsplan mot kristofobiska hatbrott

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. upprätta en åtgärdsplan mot kristofobiska hatbrott för Svenska kyrkan, i samverkan med offentliga aktörer,
2. uppvakta riksdag, regering och kommuner för att verka för att en nationell offentlig åtgärdsplan mot kristofobi tas fram och genomförs.

Motivering

Kristofobiska hatbrott och trakasserier mot kristna individer, kyrkor och andra kristna symboler har blivit ett växande problem i Sverige, men även i Europa och världen. Svenska kyrkan har ett särskilt ansvar att skydda sina medlemmar, sina medkristna och att stå upp för religionsfriheten som en grundläggande mänsklig rättighet.

Kränkningar och hot mot kristna ökar som sagt runt om i Sverige, Europa och världen. Vittnesmål och rapporter i Sverige visar att kristna, särskilt konvertiter, drabbas av allvarliga hatbrott även här. Om Sverige verkligen ska värna religionsfrihet och rättssäkerhet krävs större kunskap om och ökad uppmärksamhet på den kristofobi som existerar i vårt samhälle. Det handlar ytterst om att försvara religionsfriheten, rätten att ensam eller tillsammans med andra få utöva sin tro utan rädsla eller hinder.

Detta har även under 2024 lyfts i riksdagen i en motion med titeln ”Utredning om kristofobi”.

För att effektivt motverka dessa former av hat och hot behövs ett samlat och kraftfullt agerande. Svenska kyrkan bör därför upprätta en egen åtgärdsplan mot kristofobiska hatbrott, i nära samverkan med relevanta offentliga aktörer såsom polisen och andra myndigheter. En sådan åtgärdsplan skulle tydliggöra kyrkans åtaganden och förebyggande arbete, samt stärka stödet till drabbade.

Samtidigt är det avgörande att det offentliga Sverige också tar sitt ansvar. Därför bör Svenska kyrkan uppvakta riksdag, regering och kommuner för att påverka dem att ta fram och genomföra en nationell offentlig åtgärdsplan mot kristofobiska hatbrott och trakasserier. Ett sådant initiativ skulle visa att Sverige värnar religionsfriheten och står upp för alla troendes rätt att utöva sin tro utan rädsla.

Landskrona den 23 juni 2025

Daniel Engström (SDSK)

Robert Fredriksson (SDSK)

Petter Nilsson (SDSK)

Anna Sundberg (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:29
av Roger Olsson och Ulf Bjereld

Bristandeandel

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda vilka diakonala konsekvenser regeringens vandelsutredning kan få för människor i utsatthet, och återkomma till kyrkomötet med resultatet,
2. utreda vilka konsekvenser regeringens vandelsutredning kan få för Svenska kyrkans verksamhet, och återkomma till kyrkomötet med resultatet.

Motivering

Vi lever i en tid då angreppen på människors fri- och rättigheter växer i styrka och rättssäkerheten urholkas. Antalet demokratier i världen minskar. Forskningsinstitutet V-DEM (Varieties of Democracy) vid Göteborgs universitet har visat att denna antidemokratiska utveckling återfinns även i Europa och att den sker parallellt med att auktoritära populistiska rörelser vinner makt och inflytande. Inte heller Sverige är opåverkat av denna utveckling.

Regeringen planerar att införa en lagstiftning som innebär ett steg bort från rättsstatens principer. Enligt regeringen ska "bristandeandel" kunna leda till nekat eller återkallat uppehållstillstånd. I den utredning vars förslag regeringen markerat att man vill gå vidare med (SOU 2025:33 Skärpta och tydligare krav påandel för uppehållstillstånd) definieras begreppet "andel" som att det inte är tillräckligt att en person lever hederligt och följer lagen, denne måste också leva ett "skötsamt" liv. De definitioner som anges för "bristandeandel" är så vaga och mångtydiga att de inte kan ligga till grund för en rättssäker tillämpning. Bristandeandel beskrivs som "beteenden eller handlingssätt som samhället i övrigt motverkar" (s. 24 f). Till exempel anges att en utlänning måste "visa respekt för över tid gällande svenska värderingar" (s. 298). Eller att en utlänning genom missbruk av alkohol "beter sig på ett grovt störande sätt" (s. 303). Eller att det finns "extremister" i den prövades familj eller vänkrets (s. 305).

En lagstiftning som bygger på utredningens förslag kommer att drabba de mest utsatta – de "minst skötsamma" – grupperna i vårt samhälle. Dessa gruppers utanförskap kommer att öka, då de som inte har medborgarskap kan känna oro över att vid myndighetskontakter ertappas med "bristande skötsamhet" eller att inte visa tillräcklig respekt för "svenska värderingar". En sådan oro drabbar naturligtvis även kyrkans diakonala verksamhet.

Svenska kyrkans diakonala uppdrag innebär att möta människor i utsatthet och försvara människovärdet. Många församlingar och stift arbetar redan idag med människor som påverkas av migrationslagstiftningen. Det är därför av yttersta vikt att

kyrkan analyserar och synliggör vilka konsekvenser vandelsutredningens förslag kan få för dessa människor, och hur kyrkans diakonala arbete påverkas.

Förslaget om bristandeandel som skäl för utvisning har mött stark kritik från jurister och från civilsamhällets organisationer.

Även Svenska kyrkan har varit kritisk. I sitt remissvar skriver kyrkostyrelsen att:

Svenska kyrkan avstyrker utredningens förslag att ett vandelskrav ska återinföras i utlänningslagen. Detta då den föreslagna utformningen riskerar leda till godtyckliga bedömningar och rättsosäkerhet.

Kyrkostyrelsen skriver också vidare:

Otydligheten av vad som kan utgöraandel och var gränsen kommer gå för bristandeandel riskerar att undergräva tryggheten i att ha ett uppehållstillstånd. Svenska kyrkan menar att detta även påverkar de människor som strävar efter att följa svenska lagar och regler och vill bidra till ett gott samhälle. I kombination med den föreslagna ökade uppgiftsskyldigheten för andra myndigheter kan ett otydligt vandelskrav innebära att människor med utländskt medborgarskap drar sig för att kontakta andra myndigheter för stöd, frågor eller anmälningar. Till skillnad från vad utredningen framför finns det enligt Svenska kyrkan mening en risk att förslaget så som det är utformat kan komma att påverka integrationen negativt.

Diakonins omsorg om människan formuleras på Svenska kyrkans hemsida enligt följande:

Diakoni uttrycks genom kärlek till medmänniskan, gemenskap, värdandet om skapelsen och kamp för rättvisa. Vi ska som kristna ställa oss till förfogande i allt arbete för det goda och kärleksfulla i världen och i kampen mot ondska och destruktivitet. Diakonin är en del i en process vars yttersta mål är harmoni och helhet hos individer, grupper, samhällen och skapelse.

En av de fyra principer som Svenska kyrkan har att utgå från när det gäller att omsätta mänskliga rättigheter i praktiken är:

- ◆ Ansvarsutkrävande och rättssäkerhet: att säkerställa att skyldighetsbäraren tar sitt ansvar.

Det finns rimliga skäl att anta att diakonins kamp för och krav på rättvisa och rättssäkerhet kan komma i konflikt med en rättsosäker lagstiftning. De risker som lyfts i remissvaret om att människor kommer att dra sig för kontakt med myndigheter kommer också att påverka det diakonala arbetet. Det finns därför skäl att utreda hur kyrkans diakonala verksamhet kan komma att påverkas när regeringens lagstiftningsförslag genomförs samt att informera anställda, medlemmar och allmänheten om svårigheten med en rättsosäker lagstiftning och Svenska kyrkans principer om rättssäkerhet.

Göteborg och Borås den 24 juni 2025

Roger Olsson (S)

Ulf Bjereld (S)

Kyrkomötet
Motion 2025:30
av Anders Åkerlund

En friare kyrka

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning om hur en friare, kreativare och mer framtidsinriktad kyrka kan skapas.

Motivering

År 2000 genomfördes beslutet om ändrade relationen mellan Svenska kyrkan och staten. Från att ha varit en del av myndighetssamhället blev vi en aktör i civilsamhället. Vi är nu en folkfrikyrka. Kanske är det hög tid efter 25 år att ytterligare dra konsekvenserna av vår nya situation för att som folkkyrka för att öka frihet, kreativitet, frimodighet och framåtanda.

När kyrkan varit som bäst har man med framgång administrerat och bidragit till att bygga Guds rike. Nu finns det pastorat där administrationsvolymen vuxit förbi utöversidans församlingsverksamhet och där kyrkoherdar lätt fastnar i byråkratin på bekostnad av ledarskap, nätverkande kommunikation och strategiska beslut.

Vi har fått in uppåt 10 000 förslag på nya psalmer. Några har valts ut för remissen till församlingar. Men vad gör vi med visor och psalmer som inte valts ut och med dem som kommer att skrivas innan nästa psalmbok ska beslutas?

Mycket reglerade gudstjänstordningar skapar rädslor att göra fel och att präster inte vågar titta upp och möta blicken på gudstjänstdeltagare och då minskar eller ibland till och med upphör kommunikationen.

Vi har mycket att lära från hållningen i Kyrkohandbok för Ekumeniakyrkans församlingar eller en del tips och tankar i boken Kompass Framtiden av Jonas Eek.

Vi har stora resurser när det gäller organisation, förvaltningskap, ekonomi och inte minst teologisk reflektion, men vi behöver lämna utrymme för Helig Ande, entreprenörskap och kreativitet för att skapa en framtid som det sjunger om.

Rättvik den 30 juni 2025

Anders Åkerlund (C)

Kyrkomötet
Motion 2025:31
av Peter Laufer m.fl.

Utträden

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram ett formulär som alla församlingar och stift kan använda för att få mer information om varför människor väljer att lämna Svenska kyrkan.

Motivering

Under de senaste decennierna har ett stort antal medlemmar valt att lämna Svenska kyrkan.

Denna utveckling påverkar inte bara kyrkans ekonomi utan också dess möjlighet att vara en relevant och närvarande kraft i människors liv och i samhället.

För att möta denna utmaning är det viktigt att få en djupare förståelse för varför människor väljer att lämna Svenska kyrkan.

Finns det återkommande mönster i orsakerna? Är det brist på engagemang, ekonomiska skäl, förändrad tro eller något annat? Denna kunskap är avgörande för att kunna möta människors behov bättre och förbättra kommunikationen och stärka relationen mellan kyrkan och dess medlemmar.

Vi föreslår därför att ett arbete initieras med syfte att ta reda på varför människor väljer att lämna Svenska kyrkan.

Detta kan genomföras genom enkäter och intervjuer med dem som lämnar Svenska kyrkan.

Torshälla 6 juli 2025

Peter Laufer (SDSK)

Mikael Sandén (SDSK)

Jonas Larsson (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:32
av Berth Löndahl m.fl.

Svenska kyrkans värdegrund

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. ta bort texten som i dag finns på Svenska kyrkans webbsida under rubriken ”Kyrkans värdegrund”,
2. tillse att ingen annan värdegrund anges än hänvisning till Bibeln och evangeliet om Jesus Kristus,
3. tillse att den värdegrund som eventuellt ändå kommuniceras ska grundas på evangeliet om Jesus Kristus.

Motivering

Av Svenska kyrkans webbsida framgår det att hon har en värdegrund. Men någon sådan har varken kyrkomötet, kyrkostyrelsen eller biskopsmötet antagit. Vad som står på webbsidan är en text skriven av Petra Carlsson Redell, präst och professor i systematisk teologi, och som har försetts med en ingress:

Går det att skilja på kristen tro och kristen värdegrund? Läs resonemanget som leder fram till det som kan sammanfatta kyrkans värdegrund: Ett ansvar att visa omsorg.

Efter en ganska omfattande text sammanfattar Carlsson Redell värdegrunden så:

Kyrkans värdegrund har alltså sitt centrum i den gyllene regeln och det kristna kärleksbudskapet som tolkas lite olika i varje tid och i varje sammanhang. I dag presenteras ofta tolkningar som vidgar förståelsen av nästan bortom människan. Kan en hotad art också innefattas i den uppmaning som vilar i den gyllene regeln? Vilka individer är det vår gemenskap utesluter, vilka är de utsatta och behövande i det sammanhang som kyrkan lever och verkar i – i det lokala och i det globala? Den sortens frågor är hela tiden levande i kristna samfund just på grund av det som kan sammanfattas som kyrkans värdegrund: Ett ansvar att visa omsorg.

Detta är uppseendeväckande av många skäl, främst därför att som sagt, inget beslut har fattats om att som värdegrund anta ”ett ansvar att visa omsorg”. Webbsidans uppgift här är alltså direkt felaktig. Även om hela webbsidan har angett en artikel-författare så uppfattar läsaren detta som en fastslagen formulering, vilket är djupt olyckligt.

Ett annat skäl till att detta är orimligt är att Petra Carlsson Redell i sin argumentation utgår från den gyllene regeln och det kristna kärleksbudskapet. Här sker en förväxling av lag och evangelium, och en sådan förväxling får inte göras vilket är en central tanke i luthersk teologi.

Den gyllene regeln som Carlsson Redell anför som grund för värdegrunden avslutar Jesus så: ”Allt vad ni vill att människorna skall göra för er, det skall ni också göra för dem. Det är vad *lagen* och profeterna säger” (Matt. 7:12, min kursivering). Den gyllene regeln är således lag, inte evangelium om Jesus Kristus, om nåden och försoningen i Honom. På samma sätt är det med det kristna kärleksbudskapet. Det dubbla kärleksbudet lyder i sin helhet:

”Mästare, vilket är det största budet i lagen?” Han svarade honom: ”Du skall älska Herren, din Gud, med hela ditt hjärta och med hela din själ och med hela ditt förstånd. Detta är det största och första budet. Sedan kommer ett av samma slag: Du skall älska din nästa som dig själv. På dessa båda bud vilar hela *lagen* och profeterna.”

(Matt. 22:36-40, min kursivering)

Än en gång: Detta är som Jesus själv säger lag och alltså inte evangelium. Det är en god ordning för mänskliga relationer men inte den avgörande grunden för vår relation till Gud – för den grunden vilar på vad Jesus Kristus gjort för oss.

Kyrkan får inte dölja eller skämmas för evangeliet om Jesus Kristus. Eller som Paulus skrev: ”Jag skäms inte för evangeliet. Det är en Guds kraft som räddar var och en som tror, juden främst men också greken. I evangeliet uppenbaras nämligen en rättfärdighet från Gud, genom tro till tro, som det står skrivet: Den rättfärdige skall leva genom tron (Rom. 1:16–17).

Jag föreslår därför att kyrkomötet beslutar

- att den nämnda texten med dess värdegrund ”ett ansvar att visa omsorg” tas bort från Svenska kyrkans hemsida
- att ingen annan värdegrund anges än hänvisning till Bibeln och evangeliet om Jesus Kristus
- att eventuellt, om någon värdegrund ändå ska finnas, så ska den grundas på evangeliet om Jesus Kristus.

Malmö 10 juli 2025

Berth Löndahl (FK)

Håkan Sunnliden (FK)

Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2025:33
av Berth Löndahl m.fl.

Ekumenisk konsekvensanalys

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. en ekumenisk konsekvensanalys ska göras inför beslut i kyrkomötet och kyrkostyrelsen,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur denna rent praktiskt ska implementeras.

Motivering

Varje år beslutar kyrkomötet i många angelägna frågor. Somliga är i stort sett självklara, andra skapar omfattande debatter och kräver noggranna utredningar och somliga är mer eller mindre kontroversiella. Det är som det ska vara.

Nästan alltid beaktas i debatter och beslut vår egen svenska situation och opinion. Samtidigt står Svenska kyrkan i en relation till alla övriga kyrkor i världen, vilket vi påminns om i år när vi firar både konciliet i Nicea 325 och det ekumeniska mötet i Stockholm 1925.

Svenska kyrkan är, som det brukar heta, del i den världsvida kyrkan men hon är mer än så, hon är en del inte bara i den geografiskt världsvida kyrkan utan i den tvåtusenåriga kyrkan. Hon är vad vi i trosbekännelsen bekänner del i en enda, helig, allmännelig och apostolisk kyrka.

Det är lätt hänt att vi i besluten mer fokuserar på vårt lokala hörn av den världsvida kyrkan än på det gemensamma – på det ekumeniska. Svenska kyrkan har dock även förbundit sig till det gemensamma som i exempelvis Borgåöverenskommelsen mellan flera lutherska kyrkor i Europa.

Risken är dock att Svenska kyrkan fattar beslut som inte är förenliga med ekumeniska överenskommelser eller delar den allmänneliga och apostoliska kyrkans gemensamma tro och bekännelse. Det skulle därför vara en god ordning att vid beslut i kyrkomötet (och gärna även i biskopsmötet trots att det inte ligger i kyrkomötets mandat att besluta om detta) göra en ekumenisk konsekvensanalys. En sådan konsekvensanalys borde i princip vara lika självklar som en barnkonsekvensanalys.

Jag föreslår därför att kyrkomötet beslutar att för alla beslut som kyrkomötet fattar ska det göras en ekumenisk konsekvensanalys.

Malmö den 10 juli 2025

Berth Löndahl (FK)

Håkan Sunnliden (FK)

Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2025:34
av Berth Löndahl m.fl.

Prästutbildningens sista år på Johannelund

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att prästutbildningens sista år, det vill säga den pastoralteologiska utbildningen, ska kunna ges på Johannelunds Teologiska Högskola.

Motivering

Johannelunds teologiska högskola i Uppsala är den högskola som utbildar flest blivande präster i Svenska kyrkan. Men en sak saknas på högskolan, nämligen det sista årets utbildning för präster, det vill säga det pastoralteologiska slutåret. I dagens läge ges detta endast genom Svenska kyrkans utbildningsinstitut (SKUI).

Det finns främst två skäl för denna motion:

- ♦ att de prästkandidater som läser teologi på Johannelund då hade kunnat få en sammanhållen utbildning där den teoretiska utbildningen varvas och kompletteras med praktisk,
- ♦ att utbildningen på SKUI är otillräcklig och har stora brister. Den kritik som undertecknad under många år har tagit emot från kandidater på SKUI är besvärande. Det handlar om teologi, om bristande lyhördhet för olika kyrkliga traditioner, om konformism, om tystnadskultur och bristande kompetens hos lärarkåren. 2021 kom en utvärdering av SKUI som var ytterligt negativ. En utredning tillsattes och förändringar tycks ha genomförts, dock utan att ge goda resultat. Kritiken är minst lika stark i dag som för några år sedan.

Jag föreslår därför att kyrkomötet beslutar att även Johannelunds Teologiska Högskola ska ha rätt att ha prästutbildningens sista år så att den teologiska och teoretiska utbildningen kan kompletteras med den praktiska.

Malmö den 10 juli 2025

Berth Löndahl (FK)

Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)

Hans Weichbrodt (FK)

Kyrkomötet
Motion 2025:35
av Berth Löndahl och Leif Nordlander

Rekrytering av kyrkomusiker

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att i kyrkoordningen införa bestämmelser om att pastorat över en lämplig storlek ska ha skyldighet att erbjuda musikundervisning på främst orgel och i viss mån även piano för unga elever.

Motivering

Under senare år har bristen på kyrkomusiker blivit besvärande. Fler går i pension än vad som utbildas. Inom tio år beräknas 40 procent ha gått i pension och det krävs 700 nya för att ersätta dem, vilket påtalats i en debattartikel i Kyrkans tidning (7/2 2022) undertecknad av ett femtiotal kyrkomusiker. Bristen på kompetenta sökanden gör att församlingar ibland måste anställa musiker med annan musikalisk kompetens – som musiklärare eller orkestermusiker. Även om det kan vara trevligt att tillfälligt höra nya tongångar i kyrkan så fungerar det inte i längden. Om orgeln ersätts med enbart piano eller något annat instrument går mycket av kyrkans musikskatt förlorad. Om musikern inte kan den kyrkliga körmusiken och psalmsången ersätts detta kanske med annan repertoar.

Bristen på utbildade kyrkomusiker är främst ett ansvar för Svenska kyrkan på nationell nivå. Utredningar har gjorts, bland annat förelåg 2022 en utredning från Svenska kyrkans musikråd. Antalet platser på olika kyrkomusikutbildningar har också utökats. Men för att det ska finnas sökande till dessa platser krävs en tidig rekrytering av unga musiker.

På en del håll finns det goda initiativ, men inte tillräckligt. Organister i framkant är ett samarbetsprojekt som Svenska kyrkan tagit initiativ till tillsammans med Göteborgs internationella orgelakademi (GIOA). Syftet är att få barn att upptäcka orgeln och engagera kyrkomusikerna i det arbetet. När kravet på att en kyrkomusikers tjänst skulle innehålla undervisning av orgelelever upphörde, så kom inget annat i stället, trots att detta var den bästa rekryteringsbasen.

Att återinföra att varje kyrkomusiker ska ha musikundervisning på orgel och piano för unga elever är svårt och kanske inte heller lämpligt. En annan väg att gå är att varje pastorat över en viss storlek ska ha skyldighet att erbjuda musikundervisning för främst orgel och i viss mån piano (som ofta är det första instrumentet vilket kan väcka intresse för orgeln). Antalet timmar bör rimligen vara proportionellt till förslagsvis pastoratets storlek eller antalet anställda kyrkomusiker.

Mot 2025:35

Jag föreslår därför att kyrkomötet beslutar uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten av att i kyrkoordningen införa bestämmelser om att pastorat över en lämplig storlek ska ha skyldighet att erbjuda musikundervisning på främst orgel och i viss mån även piano för unga elever.

Malmö den 10 juli 2025

Berth Löndahl (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2025:36
av Berth Löndahl och Leif Nordlander

Titulaturen på arbetsledande präster

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att snarast utreda

1. den prästerliga titulaturen på arbetsledande präster som inte är kyrkoherdar,
2. vilka delegationer som bör ges till dessa,
3. vilka kvalifikationer och eventuella kompletterande utbildningar som arbetsledande präster ska ha,
4. hur detta ska regleras i kyrkoordningen.

Motivering

Det har länge efterfrågats en ny gemensam titulatur för de präster som har ett ledningsuppdrag utan att vara vare sig kyrkoherdar eller prostar. Inte minst gäller detta i storpastoraten, vars konsekvens har blivit att kyrkoherdarna blivit färre och prostarna ännu färre med en mer otydlig uppgift. På en del håll utgör pastorat och kontrakt samma geografiska område. Kyrkoherden blir då sin egen kontraktsprost.

Förvirringen är närmast total med en rik flora av titlar på präster med ledningsuppdrag: Biträdande kyrkoherde, församlingsherde, biträdande församlingsherde, församlingschef (som alltså inte behöver vara präst), verksamhetsansvarig präst (om det nu är en präst). När man bläddrar i matrikeln kan man notera att den vanligaste titeln tycks vara församlingsherde, vilken då måste vara präst. Men på en del håll kallas det församlingschef, vilken då inte behöver vara präst. Om denna sedan är musiker eller diakon eller församlingspedagog eller präst – eller varför inte kanslist, ekonom eller barnledare – är mindre avgörande. Det är chefskapet som betonas mer än ledarskapet, administrationen med budget och personalansvar mer än den pastoral kompetensen och det andliga uppdraget med dess teologiska grund.

Men varken församlingsherde, församlingschef eller arbetsledande komminister är titlar som är reglerade i kyrkoordningen. Trots flera motioner utifrån rådande förvirring så har ännu inget färdigt förslag presenterats. Och därmed inte heller vem som ska leda en församlings arbete och verksamhet på delegation från kyrkoherden.

Pastoraten i städerna har blivit stora med en kyrkoherde som befinner sig såväl geografiskt som pastoralt på stor distans från själva gudstjänstlivet och verksamheten, vilket gör det nödvändigt och självklart att den som ska leda det egentliga församllingslivet med gudstjänster och annan verksamhet också är präst – är pastoralt och teologiskt kunnig och kompetent. I annat fall är risken att centrum i kyrkans och församlingens liv, förskjuts.

Prästen har i sina vigningslöften förbundit sig till trohet mot Skriftens ord och Jesus Kristus som Herre. Den vinningen förpliktar när en församlings liv planeras. Inriktningen är otvetydig, inte bara de teologiska kvalifikationerna är väsentliga utan vigningslöftena binder prästen till att bevara det lokala församlinglivet i trohet mot kyrkans Herre, Jesus Kristus.

I en situation där kyrkoherden i storpastoraten blivit närmast osynlig för såväl vanliga församlingsbor som de aktiva i kyrkan, krävs att den lokala herden också är just herde – församlingens verkliga herde.

Det ankommer på kyrkomötet att snarast klargöra vilka titlar som ska gälla, liksom vilket uppdrag som det medför. Men också vilka delegationer som kyrkoherden har att ge till den som förslagsvis får titeln församlingsherde. Nuläget är minst sagt förvirrande med otydlig ledning, oklara delegationer, upprepade omplaceringar och därmed en olycklig brist på kontinuitet i många pastorat och församlingar. Till detta kommer att till skillnad från kyrkoherdar för vilka det krävs genomgångna kyrkoherdeutbildningar, så ställs inga sådana krav på arbetsledande präster eller annan anställd chef.

Jag föreslår därför att kyrkomötet uppdrar åt kyrkostyrelsen att snarast utreda

- ♦ den prästerliga titulaturen på arbetsledande präster som inte är kyrkoherdar,
- ♦ vilka delegationer som bör ges till dessa,
- ♦ vilka kvalifikationer och eventuella kompletterande utbildningar som arbetsledande präster bör ha,
- ♦ och att detta bör regleras i kyrkoordningen.

Malmö den 10 juli 2025

Berth Löndahl (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2025:37
av Berth Löndahl m.fl.

Svenska kyrkans egen prästutbildning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att Svenska kyrkan skapar en egen teologisk utbildning och ny högskola för blivande präster.

Motivering

Universiteten i främst Uppsala och Lund och i viss mån även andra universitet har sedan decennier, för att inte säga sekler, varit de utbildningsinstitut där tidigare flertalet präster har utbildats (numera är det dock Johannelunds teologiska högskola som har flest prästkandidater). På universiteten har getts kurser som har motsvarat Svenska kyrkans behov av teologisk utbildning i dogmatik, kyrkohistoria, själavård, kristen etik, missionsvetenskap, bibelvetenskap osv. Så är det inte längre.

Kurserna på universiteten är i dag inte längre självklart inriktade på den kristna trons fundamenta utan kan ha helt andra inriktningar, vare sig detta gäller andra religioners teologi eller dagsaktuella trendteologier. Detta är gott och väl men djupt otillräckligt. Blivande präster har ett behov av att utbildas i hela kyrkans historia, dess grundläggande teologi alltifrån den tidiga kyrkan till i dag och få en bred exegetisk förståelse av Bibeln som Guds levande ord.

Från flera blivande präster har jag fått omvittnat att de gått på kurser i exempelvis tros- och livsvetenskap där Jesus Kristus endast har nämnts marginellt, där för kyrkan avgörande teologer som Augustinus och Luther knappast har berörts.

Utvecklingen på universiteten är naturlig med tanke på att vi har ett alltmer religiöst mångkulturellt samhälle men konsekvensen blir att blivande präster får allvarliga brister i sin teologiska kompetens. Därför är det hög tid att utreda huruvida Svenska kyrkan själv kan ta initiativ till en teologisk högskola. Örebro teologiska högskola (Akademi för Ledarskap och Teologi, den så kallade altutbildningen) är en plats som utbildar främst frikyrkopastorer för olika samfund. Rimligen bör även Svenska kyrkan kunna skapa en motsvarande högskola. En möjlighet är att knyta detta till Johannelunds teologiska högskola i Uppsala, en annan att skapa en helt ny högskola.

Jag föreslår därför att kyrkomötet uppdrar till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att Svenska kyrkan skapar en egen teologisk utbildning och en ny högskola för blivande präster.

Malmö den 10 juli 2025

Berth Löndahl (FK)

Leif Nordlander (FK)

Håkan Sunnliden (FK)

Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)

Kyrkomötet
Motion 2025:38
av Anders Lundberg

Alternativ prästutbildning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten för en alternativ utbildningsväg till präst i Svenska kyrkan.

Motivering

Det finns starka skäl att överväga en alternativ och förkortad utbildningsväg till präst för den som har en annan akademisk utbildning.

Det mest uppenbara skälet är en omvitnad prästbrist och en svårighet att rekrytera. Flera tunga kyrkliga företrädare har efterlyst en alternativ, kortare utbildningsväg för att göra det möjligt för fler personer, mitt i eller rent av sent i livet, att gå in i prästyrket. Biskop Mikael Mogren (Kyrkans tidning 31 januari 2025) argumenterar för att frågan är akut och ifrågasätter att ”tidigare yrkesliv eller examina” inte verkar räknas. Biskop Teresia Derlén, numera Boström, (Kyrkans tidning 7 februari 2025) argumenterar för att kyrkan via en alternativ utbildningsväg skulle kunna ”möta den kallelse som människor kan ha, oavsett ålder”.

Ett ytterligare argument för en alternativ utbildningsväg är den mångfald av kunskap som personer med annan studiebakgrund skulle föra med sig in i prästyrket. Enligt tidigare biskopen i Finska kyrkan, professorn och utredaren Björn Vikström (SKU 2022:1) efterfrågas i en kyrklig kontext bättre kunskaper om ekumenik och religionsmöte, samverkan med ideella medarbetare samt själavård. Det vore ett rimligt antagande att personer med bakgrund i socialt arbete, pedagogik, terapi, konst och arkitektur eller projektledning skulle äga förmåga att knyta an till kyrkans utmaningar gällande undervisning, själavård, liturgi, samverkan och ledarskap.

Utbildningen till präst är idag lång, normalt sett 5,5 år. CSN går att få i max sex år. Att erbjuda en förkortad utbildningsväg skulle delvis lösa de ekonomiska och praktiska utmaningarna och ge fler möjligheten att vigas till präst. Det är inte ovanligt att människor idag byter yrkesbana mitt i livet – ett exempel är diakonyrket där en stor andel nyvigda redan har en annan yrkesbana bakom sig.

Hur en alternativ utbildning kan se ut behöver utredas. Högskoleförordningen sätter vissa ramar för utformningen av en akademisk utbildning, men lämnar också långtgående utrymme för en högskola att själv avgöra villkoren för en utbildningsupplägg, behörighet och antagning.

Exempel från de nordiska grannländerna och från det anglikanska England visar att det redan idag finns fungerande modeller för en alternativ prästutbildning.

Malmö den 10 juli 2025

Anders Lundberg (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:39
av Anna-Karin Åström m.fl.

Gudstjänster i hela landet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. ta fram nationella riktlinjer och stödinsatser för att säkerställa ett regelbundet och tillgängligt gudstjänstliv i hela landet,
2. uppmuntra stiftens att utveckla former för lekmannaleda gudstjänster, andakter och nattvardsgudstjänster i samverkan med präster,
3. främja användningen av digitala verktyg och distanslösningar som komplement i områden där fysiska gudstjänster är svåra att genomföra varje vecka,
4. redovisa för kyrkomötet hur arbetet fortlöper, med särskilt fokus på glesbygdens och småorternas situation.

Motivering

Bakgrund

Svenska kyrkans identitet vilar i hög grad på den regelbundna gudstjänsten. Det är i gudstjänsten vi samlas som Guds folk för att be, lyssna, sjunga och fira nattvard tillsammans. Genom gudstjänstlivet upprätthålls inte bara kyrkans andliga gemenskap – det är också en bärande del av kyrkans närvaro i samhället.

Enligt kyrkoordningen (kap. 17) ska huvudgudstjänst normalt firas varje söndag och helgdag. Samtidigt ser vi att möjligheterna att delta i gudstjänst varierar kraftigt över landet. I flera landsbygdsförsamlingar sker gudstjänstfirande mer sällan, ibland bara någon gång i månaden, medan det i tätorter finns ett brett utbud av gudstjänster varje vecka. Detta skapar en andlig ojämlikhet och urholkar kyrkans löfte att finnas till för alla.

Motivering

Svenska kyrkan har ett rikstäckande uppdrag. Oavsett var människor bor ska de kunna möta en närvarande kyrka som firar gudstjänst, bedriver själavård, undervisning och diakoni. När det regelbundna gudstjänstlivet tunnas ut i delar av landet riskerar kyrkan att förlora både sin synlighet och sin funktion som andligt centrum i lokalsamhället.

Minskade resurser, sammanslagningar av församlingar och brist på präster anges ofta som skäl till reducerat gudstjänstfirande. Men detta får inte bli ett skäl att överge kärnuppdraget. Kyrkan behöver istället finna vägar att stödja lokalt gudstjänstliv på nya sätt – exempelvis genom stärkt lekmannaengagemang, utveckling av alternativa

Mot 2025:39

gudstjänstformer, utbildning av lokala gudstjänstledare samt bättre användning av digital teknik.

Det handlar inte bara om att ”upprätthålla en tradition”, utan om att bära evangeliet levande i varje lokal kontext. Kyrkans närvaro i hela landet, inte minst genom gudstjänsten, är avgörande för dess trovärdighet, folkliga förankring och framtid.

Hamrånge den 11 juli 2025

Anna-Karin Åström (SDSK)

Ronnie Nilsson (SDSK)

Jonas Larsson (SDSK)

Mikael Sandén (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:40
av Olov Lindquist och Margaretha Herthelius

Församlingars och pastorats bolagsbildningar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur stiftens kan vara kontrollinstans för församlingars och pastorats bolagsbildningar, samt med anledning därav återkomma till kyrkomötet med förslag på ändringar i kyrkoordningen.

Motivering

Svenska kyrkan har enats om att alla församlingars grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska leva i tro på Jesus Kristus och en kristen gemenskap. Församlingen har ansvar för verksamheten för alla som bor i och besöker församlingen. Där finns det alltid en möjlighet till dop, konfirmation, vigsel och begravning.

De allra flesta församlingar och pastorat håller sig till detta och även om det finns exempel på att man bedriver annan verksamhet, håller sig den verksamheten inom själva församlingen.

Men så finns det de församlingar som av en eller annan anledning bildar ett eller flera bolag för att bedriva sin verksamhet och då handlar det definitivt inte om Svenska kyrkans grundläggande verksamhet. I en sådan verksamhet kan alltifrån hotell, förskola och till och med vårdcentralverksamhet bedrivas.

I dagsläget har inte Svenska kyrkan någon riktig koll på hur många bolag som har bildats och det finns ingen samlande instans som kan säga ja eller nej till ett bolagsbildande. Från församlingarnas sida råder det fritt spelrum.

Vi anser därför att när församlingar/pastorat bildar bolag borde en redovisning av ändamål, syfte och verksamhet för det aktuella bolaget göras för respektive stift. Stiftet ska också kunna säga nej till en bolagsbildning om ändamålet med bolaget ligger för långt från Svenska kyrkans grundläggande uppgift, framför allt ifall den riskerar att medlemmarnas avgifter slösas bort på ett sätt som riskerar att den grundläggande verksamheten blir lidande.

Stockholm den 26 juni 2025

Olov Lindquist (FiSK)

Margaretha Herthelius (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:41
av Olov Lindquist och Margaretha Herthelius

Policy för omstrukturering av tillgångar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. fastställa en tydlig policy för omstrukturering och försäljning av kyrkor, prästlöne-tillgångar och andra tillgångar,
2. i policyn arbeta in en rutin för bakgrundskontroller av köpare, samt av förtroende-valdas privata engagemang.

Motivering

Ett ökat medlemstapp inom Svenska kyrkan innebär minskade resurser, som i sin tur kan innebära en diskussion och behov av en försäljning och en omstrukturering av kyrkor eller andra tillgångar. När så sker anser vi att det behövs tydliga regler. Dessa ska gälla inom kyrkans samtliga förtroendemannaorgan och det är viktigt att det är etiska och ekonomiska principer som ska styra försäljningen eller en utveckling av befintliga fastigheter.

Det finns vissa risker vid försäljningar. Eftersom försäljningen kanske sker i ett ekonomiskt utsatt läge, finns en risk att församlingen/pastoratet går med på ett för lågt bud i förhållande till marknadspriset. Förutom pris finns en risk för att församlingarna/pastoraten vid försäljning utsätter sig för en fara att en ny detaljplan kan bli aktuell, då exploatörer eller kommunen själv förändrar planen och kyrkans byggnader och fastigheter därmed kan hamna i ett sämre läge.

Även den kulturella och historiska nedmonteringen är en ytterligare risk som inte ska underskattas. Av ovanstående anledningar anser vi att en policy bör fastställas vid försäljning och omstrukturering av kyrkor och andra tillgångar.

Stockholm den 26 juni 2025

Olov Lindquist (FiSK)

Margaretha Herthelius (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:42
av Birger Wernersson

Upptagningsområde för Karlskrona amiralitetsförsamling

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att upptagningsområdet för Kungliga Karlskrona Amiralitetsförsamling omfattar hela Blekinge.

Motivering

Ny kontraktsindelning i Blekinge är genomförd år 2021 så att hela Blekinge numera är ett kontrakt i Lunds stift. Karlskrona/Ronneby kontrakt existerar inte längre.

Försvarmakten vid flottbasen i Karlskrona har inryckning flera gånger per år. Avstånden i boendefrågan inom Blekinge utgör inget problem, många väljer att bosätta sig utanför flottbasen. Med den nuvarande skrivningen enligt kyrkoordningen 35 kap. 2 § skall man vara skriven i Karlskrona/Ronneby kontrakt för att tillhöra Kungliga Amiralitetsförsamlingen, den församling som bildades år 1681.

Jag yrkar att kyrkomötet bifaller min motion att ändra till aktuellt i kyrkoordningens 35 kap. 2 § att hela Blekinge kontrakt är upptagningsområde för Kungliga Amiralitetsförsamlingen i Karlskrona.

Jämjö den 5 juli 2025

Birger Wernersson (S)

Kyrkomötet
Motion 2025:43
av Anna Sundberg m.fl.

Inrätta ett kyrkohistoriskt museum

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningarna för ett nationellt kyrkohistoriskt museum.

Motivering

Svenska kyrkan har ett unikt ansvar för att bevara och förmedla det svenska kristna kulturarvet. Det gäller såväl materiellt (byggnader, konstföremål) som immateriellt (folkminnen, berättartraditioner).

Sverigedemokraterna kommer alltid att vilja skydda vårt värdefulla kulturarv. Dess många föremål och skatter finns tillgängliga via församlingsarkiv och genom antikvariska samlingar. Många församlingsmuseer och lokalhistoriska samlingar har dock en begränsad räckvidd. Det behövs därför en mer central utställningsplats. Annars riskerar viktiga berättelser och föremål att förbli okända utanför de som har ett särskilt stort intresse för området. Ett nationellt kyrkohistoriskt museum skulle därigenom kunna garantera hög musei- och bevarandestandard även för föremål kopplade till kyrkans kulturarv.

Detta skulle fungera som ett kompetenscenter gällande konservering, forskning och rådgivning till lokala församlingar. Det skulle också stärka kyrkans folkbildande uppdrag. Sammanfattningsvis skulle ett kyrkohistoriskt museum bland annat ge allmänheten och forskare en lättillgänglig mötesplats, stärka kyrkans kulturarvsarbete och bidra till utbildning om vår unika kyrkohistoria för såväl svenskar som för turister i Sverige.

Gävle den 14 juli 2025

Anna Sundberg (SDSK)

Ulf Wester (SDSK)

Ronnie Nilsson (SDSK)

Peter Laufer (SDSK)

Petter Nilsson (SDSK)

Robert Fredriksson (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:44
av Anna Sundberg m.fl.

Bryt samarbetet med Islamic Relief

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att snarast avsluta all form av samarbete med Islamic Relief.

Motivering

Svenska kyrkan har dialog och en samverkan med muslimska samfund och organisationer, däribland biståndsorganisationen Islamic Relief som har kopplingar till Muslimska brödrskapet. Islamic Relief är terrorklassat av Israel och Förenade Arabemiraten. Med detta samarbete legitimerar Svenska kyrkan en högst kontroversiell och systemhotande organisation. Det är viktigt ur ett demokratiperspektiv att de gemensamma projekten och samarbetena inte blir en kanal för främjande av politiska eller religiösa budskap, som går emot våra grundläggande värderingar som byggt upp vårt svenska samhälle.

Bland de många skandaler som präglat Islamic Relief kan nämnas att Storbritanniens biståndsbyrå undersökt flera brittiskstyrda biståndskonvojer av rädsla för att de ska ha använts för att finansiera IS och al-Qaida. Banken HSBC avbröt sedermera alla sina bankaffärer med Islamic Relief Worldwide på grund av de starka misstankarna om kopplingar till terrorism.

Den tyska hjälporganisationen Aktion Deutschland Hilft, med den dåvarande tyska utrikesministern Heiko Maas som ordförande, avbröt samarbetet år 2020 med Islamic Relief. Detta skedde då organisationen gav uttryck för antisemitism och ett ensidigt stöd till Hamas. Tyska säkerhetsmyndigheter har också slagit fast att Islamic Relief Deutschland är kopplade till Muslimska brödrskapet.

Därtill har Schweiz dragit in sitt biståndsstöd till Islamic Relief.

Även om Svenska kyrkan på sin hemsida slår fast att: ”Vår hållning är att så länge dessa organisationer vill samarbeta med oss i sammanhang där vi har tydliga gemensamma målsättningar så välkomnar vi det samarbetet” så är detta samarbete ytterst beklagligt med anledning av det som framkommit om organisationen. Skrivelsen på hemsidan framstår som naiv och tunn som argument till varför samarbetet fortsätter trots dessa starka varningssignaler.

Gävle den 14 juli 2025

Anna Sundberg (SDSK)

Ulf Wester (SDSK)

Petter Nilsson (SDSK)

Mikael Sandén (SDSK)

Ronnie Nilsson (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:45
av Anna Sundberg m.fl.

Stoppa bojkott av företag med kopplingar till israeliska bosättningar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att Svenska kyrkan inte ska stödja, sprida eller ansluta sig till bojkottlistor mot företag med koppling till israeliska bosättningar.

Motivering

Svenska kyrkan har vid flera tillfällen uttalat sig i frågor som rör den långvariga konflikten mellan Israel och Palestina. Under september 2024 föreslog FN en uppdatering av databasen rörande både internationella och nationella företag med koppling till israeliska bosättningar, som man också uppmanar till bojkott gentemot. I anslutning till 57:e sessionen av FN:s råd för mänskliga rättigheter hölls ett möte på Utrikesdepartementet där Act Svenska kyrkan uttryckte sitt stöd för förslaget – där man alltså ställde sig bakom förslaget att utöka FN:s lista över sådana företag, även svenska. Listan innebär att man uppmanar till bojkott mot alla dessa företag. När företaget Sodastream 2016 flyttade sin produktion från Västbanken efter en långvarig bojkott förlorade 500 palestinier sina jobb. Det kan därmed konstateras att dessa bojkotter är kontraproduktiva.

Detta ställningstagande, där Svenska kyrkan väljer att stödja bojkottlistor kopplade till den pågående konflikten mellan Israel och Palestina, väcker även frågor om kyrkans uppdrag och trovärdighet. Genom detta agerande riskerar Svenska kyrkan dessutom att framstå som israelfientlig, då Israel själv förkastar dessa bojkottlistor. Detta är oerhört olyckligt. I en analys gjord av mellanösternexperten Anders Persson som även är ledande forskare om israelfrågor drogs slutsatsen att uppmaningar till köpbojkotter i detta hänseende är problematiskt. I en annan rapport av samma forskare konstateras också följande: ”Att bojkotta Israel är särskilt känsligt i Europa givet det faktum att förintelsen föregicks av omfattande bojkotter mot judiska affärsinnehavare ...” Det kan inte sägas mer tydligt än så och Svenska kyrkan ska inte medverka till bojkottlistor av israeliska företag.

Gävle den 14 juli 2025

Anna Sundberg (SDSK)

Ulf Wester (SDSK)

Robert Fredriksson (SDSK)

Mikael Sandén (SDSK)

Ronnie Nilsson (SDSK)

Petter Nilsson (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:46
av Jan-Åke Isaksson m.fl.

Fader Vår är inget experiment

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. genom sina representanter i Svenska bibelsällskapet verka för att nya översättningar av Herrens bön ska upphöra,
2. tillse att Svenska kyrkan återgår till 1917 års översättning av Herrens bön.

Motivering

I alla tider har man gett sig på denna mest centrala bön för kristendomen, som Jesus formulerade i sin bergspredikan och nedskrev i Matteusevangeliet.

Att fortsätta experimentera med det mest centrala i kristendomen, gör att vi urholkar den religion vi lever med.

2026 ska den nya översättningen av det Nya testamentet vara klart, däri experimenterar man än en gång med en ny översättning av Herrens bön. Av detta frågar man sig om orsaken till det hela? Men några förståeliga förklaringar finns inte, utan nu handlar det mest om att det ska ”passa in i den nya tid vi befinner oss i”.

När Jesus stod på berget för cirka två tusen år sen och förmedlade sin bergspredikan och våra mest grundläggande levnadsregler, hade han sannolikt inte tänkt att denna bön ständigt skulle förändras.

Att ständigt förändra ett budskap gör att man urholkar det ursprungliga budskapet och det får många med rätta att tvivla på de nya budbärarna.

Vi står inte bakom en urholkning av det ursprungliga och centrala som gäller för oss!

Att ständigt göra dessa förändringar av skrifter och budskap är olyckligt och gör att man kan skapa en annan tro än den som var den ursprungliga.

Att generationer kan samlas och känna igen sig och förmedla samma budskap och bön till kommande generationer är en enorm trygghet, som skapar en känsla av tillhörighet. Det är vår gemensamma uppgift att uppfylla detta. Därför vill vi att alla experimentella översättningar av Herrens bön ska upphöra.

Vi vill nu få ordning på Herrens bön och med respekt återgå till 1917 års översättning, den version som vi alla känt till i generationer och som vi vill fortsätta att föra vidare till kommande generationer.

Nu avslutas motionen med att vi ber:

Fader Vår som är i himmelen.
Helgat varde ditt namn.
Tillkomme ditt rike.

Ske din vilja, såsom i himmelen
så ock på jorden.
Vårt dagliga bröd giv oss idag,
och förlåt oss våra skulder,
såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro,
och inled oss icke i frestelse
utan fräls oss ifrån ondo.
Ty riket är ditt och makten och
härligheten i evighet.
Amen.

Köpingebro den 16 juli 2025

Jan-Åke Isaksson (SDSK)

Per Carlberg (SDSK)

Anna-Karin Åström (SDSK)

Ulf Wester (SDSK)

Mikael Sandén (SDSK)

Per Hanö (SDSK)

Ronnie Nilsson (SDSK)

Robert Fredriksson (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:47
av Jan-Åke Isaksson m.fl.

Fängelseprästerna ska inte belasta församlingarna

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att föra över ansvaret för fängelsepräster inom Kriminalvården från församlingarna till en central nivå inom Svenska kyrkan.

Motivering

På de svenska häktena och anstalterna som finns idag ska präster och diakoner från Svenska kyrkan vara tillgängliga. De har ansvaret om själavården till både de intagna och de anställda. Dessa tjänster började redan under 1800-talet och hade då vid denna tidpunkt benämningen fångpredikant. Den främsta uppgiften var då att väcka medvetandet och ångern hos de intagna. Idag är den främsta uppgiften att finnas där för den enskilda själavården och att anordna gudstjänster. De anställda prästerna eller diakonerna är en samtalspartner och de ska lyssna på de intagna och även de anställda i de frågor som det behövs samtalas om.

Allt väl med detta upplägg. När man sen kommer till vem som bär ansvaret för anställningarna finns det en stor problematik. Det är nämligen församlingarna som behöver tillsätta och som har det ekonomiska ansvaret för dessa tjänster. Det gäller de församlingar som har fått dessa institutioner placerade inom sin församling. Det är inte ovanligt att det är mindre församlingar som blir ansvariga. Här ställs stora krav på de mindre församlingarna, krav som de oftast svårligen kan uppfylla.

Det är långt ifrån ett bra system för församlingarna som de själva inte kan råda över. En av de främsta orsakerna till att det inte fungerar på församlingsnivån är att fängelseprästtjänsterna inte alltid har en 100-procentig tjänstgöringsnivå. Tjänstgöringsnivån varierar utifrån behov och storlek på den institution de tjänstgör på. Vid mindre institutioner, som oftast förekommer, blir den överskridande delen av tjänsten upp till församlingen att stå för ekonomiskt och även dess arbetsuppgifter. Det kan då tyckas att man endast ska anställa på den tjänstgöringsgrad som gäller och som församlingen får en ekonomisk ersättning för. Men verkligheten är en annan, det går knappast att få någon att bli anställd till de lägre tjänstgöringsgraderna, speciellt inte när det gäller utbildade präster eller komministrar. Det är, som ovan nämnts, främst de mindre församlingarna som drabbas av den utformning som finns idag. Vi måste självklart värna om de mindre församlingarna och då kan inte detta förfarande framledes vara kvar.

Det som behövs för att värna våra församlingar är att dessa tjänster som Svenska kyrkan har genom församlingarna med Kriminalvården förflyttas från församlingarna

Mot 2025:47 till en central nivå inom Svenska kyrkan. Då uppkommer automatiskt en bättre struktur. Kriminalvården är en statlig institution och då passar det också bättre om en liknande central nivå inom Svenska kyrkan bär ansvaret. En församling ska inte lida för vad som placeras inom deras territorialområde som är en riksangelägenhet med dess ansvar.

Köpingebro den 16 juli 2025

Jan-Åke Isaksson (SDSK)

Ronnie Nilsson (SDSK)

Jonas Larsson (SDSK)

Robert Fredriksson (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:48
av Britt Björneke och Marja Hillerström

Rätten att tillhöra Finska församlingen i Stockholms stift

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda förutsättningarna för att utöka möjligheterna till att även bröstarvingar till barnbarn till föräldrar som är födda i Finland ska ha rätt att tillhöra Finska församlingen i Stockholms stift,
2. återkomma med förslag om en tilläggsbestämmelse om detta i 35 kap. 5 § kyrkoordningen.

Motivering

Enligt 35 kap. 5 § kyrkoordningen har en person rätt att tillhöra Finska församlingen i Stockholms stift om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd inom Stockholms stifts territoriella område, och dessutom

- ♦ är född i Finland
- ♦ är barn till någon som är född i Finland
- ♦ är make eller barn till någon som tillhör församlingen enligt 1 eller 2, eller
- ♦ är efterlevande make eller barn till någon som tillhört församlingen enligt 1 eller 2.

Nuvarande lydelse i kyrkoordningen utesluter alltså en fjärde generation av personer med finsk eller finlandssvensk bakgrund att tillhöra församlingen och möjligheten för den fjärde generationen att tillhöra Finska församlingen när barnbarnet till den som är född i Finland får egna barn. När kontinuiteten bryts försvinner församlingsgemenskapen och traditioner som förs över generationsgränserna. Med nuvarande medlemsregler kan endast tre generationer av en familj med finska rötter tillhöra Finska församlingen. Detta medför att generationerna splittras i sitt medlemskap i Svenska kyrkan och det kan uppstå en situation där kommande generationer inte får tillhöra samma församling som mor- och farföräldrarna.

Sedan 2010 är hela Stockholms stift Finska församlingens upptagningsområde. Därmed erbjuder Finska församlingen medlemmar i Svenska kyrkan dem med finskt ursprung att tillhöra en och samma församling även om familjemedlemmar och olika generationer skulle bo i olika kommuner i Storstockholm.

Kyrkoordningen speglar en svunnen tid då tiotusentals finländare flyttade till Sverige och Stockholm. Idag är sverigefinnar en nationell minoritet och finska språket har en särställning som nationellt minoritetsspråk i Sverige. Finska församlingen spelar en viktig och central roll i Svenska kyrkans sverigefinska, finlandssvenska och

Mot 2025:48 tvåspråkiga kyrkoliv. Den har en särställning kulturellt, språkligt och inte minst kyrkohistoriskt. En medlemsbegränsning är ett onödigt hinder för familjer som önskar delta i församlingens verksamheter tillsammans. Därför bör förutsättningarna utredas för att i kyrkoordningens 35 kap. 5 § införa en tilläggsbestämmelse om att ytterligare generationer bör få rätt att tillhöra Finska församlingen. Genom den föreslagna förändringen i kyrkoordningen kan Svenska kyrkan fortsätta att bidra till gemenskap och inkludering samt möjlighet att fira gudstjänst med kommande generationer.

Stockholm den 16 juli 2025

Britt Björneke (ViSK)

Marja Hillerström (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:49
av Anders Brunnstedt m.fl.

Uthålligt gudstjänstliv

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda och föreslå former för en kortare prästutbildning för personer med tidigare akademisk examen,
2. utreda om och hur några av de former av ”Ministry” och ”Prädikant/Prädikantin” som etablerats inom Church of England och Evangelische Kirche in Deutschland kan vara utgångspunkter för att utvecklas vidare för Svenska kyrkan,
3. redovisa och belysa hur gudstjänstfirande lett av lekfolk kan gestaltas och förstärkas i Svenska kyrkan som en församlingens gemenskapshandling inför Kristus.

Motivering

I kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6, angående det tematiska kyrkomötet, konstateras att en viktig del av Svenska kyrkans offentliga närvaro sker genom gudstjänster.

Svenska kyrkans gudstjänsttradition är prästcentrerad. Det finns en uttalad brist på präster som delvis kan förklaras av att utbildningskraven gör det svårt för äldre kandidater att byta bana. Med snävare ekonomiska ramar kommer färre fast anställda präster att finnas och därmed finns behov av nya engagemangsformer för präster, utbildning av lekfolk som gudtjänstledare samt utveckling av nya former för gudstjänstfirande.

I Svenska kyrkans utredningar 2022:1 föreslår Björn Vikström att en kortare prästutbildning för akademiker bör utredas. Church of England har redan ett tvåårigt kortspår för äldre kandidater (Ordination Training Schemes), där fokus ligger på praktisk och värdegrundad utbildning.

Church of England har länge arbetat med modeller som self supporting ministry och licensed lay ministry, där både präster utan anställning och lekfolk tar ansvar för gudstjänstlivet, något som anses ha varit avgörande för kyrkans fortsatta lokala närvaro.

Evangelische Kirche in Deutschland har utvecklat utbildningar för lekfolk, till exempel Prädikant/Prädikantin, som leder Ordets gudstjänst. Rollen, med rötter i andra världskriget, anses idag viktig för gudstjänstliv i glesbygd och bygger på tanken om det allmänna prästadömet.

Eftersom Svenska kyrkan ofta är en nattvardsfirande kyrka så krävs att präster leder många av gudstjänsterna. Därför bör nya former för lekfolksledda gudstjänster utvecklas, som stärker församlingens gemenskap inför Kristus, även utan nattvardsfirande.

Mot 2025:49

Falun den 16 juli 2025

Anders Brunnstedt (POSK)

Kjell Kallenberg (POSK)

Lisa Tegby (POSK)

Johan Linnman (POSK)

Knapp Anna Eriksson (POSK)

Torvald Johansson (POSK)

Anders Roos (POSK)

Sten Janson (POSK)

Katarina Glas (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:50
av Åsa Rehndell

Relevanta barnkonsekvensanalyser

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att i barnkonsekvensanalyserna i stiftens alla beslutande organ ska

1. de faktiska konsekvenser beslutet får för barn och unga redovisas, varje gång i både ett kort och långt tidsperspektiv,
2. barn och unga eller representanter för dem i möjligaste mån komma till tals själva,
3. konsekvenser för samiska barn och unga noggrant analyseras och redovisas särskilt.

Motivering

Barnet har en särställning i den kristna tron, därför är det av yttersta vikt att barnkonsekvensanalyserna är relevanta. En BKA måste handla om barn och vad våra beslut får för effekter på barn och unga. Barnkonsekvensanalyserna ska inte hastas fram utan vara en källa till diskussion och eftertanke. Det ska vara en vägledning för oss beslutsfattare som har ansvaret att följa det som vår kyrka står för.

Samiska barn och ungdomars situation ska särskilt lyftas fram då Svenska kyrkan befinner sig i en försoningsprocess med det samiska folket. Svenska kyrkans ursäkt till samerna måste följas av handling. Konsekvenser som följer av PLT:s markanvändning skall noggrant analyseras ur samiska perspektiv. Forskning rörande psykisk ohälsa bland unga samer och skogsbrukets negativa påverkan på renbeteslandet är exempel på områden som ska beaktas.

Vi befinner oss i en klimatkris och i en tid av massutrotning av arter. Långt värre klimatkatastrofer än idag väntar barn och unga och världen går mot ökade konflikter om naturresurser, som kyrkostyrelsen skriver i skriften om kyrkan i det offentliga rummet.

En relevant barnkonsekvensanalys måste ställas i relation till de kriser mänskligheten och församlingarnas barn och unga står inför. Svenska kyrkan har unika möjligheter att påverka de stora ödesfrågorna när det gäller klimat och biologisk mångfald i hur kyrkan väljer att förvalta skogen. Det handlar alltså inte bara om det fysiska ingreppet i naturen som görs i barnets närhet utan hur trygghet och mänskliga rättigheter påverkas av markanvändning/exploatering. Därför är även långsiktiga konsekvenser och effekter på barn och ungas mentala hälsa av yttersta vikt.

Tanumshede den 17 juli 2025

Åsa Rehndell (HoJ)

Kyrkomötet
Motion 2025:51
av Åsa Rehndell

Ersättares yttranderätt

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
2. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

14 §

I fråga om ersättarnas tjänstgöring i kyrkorådet tillämpas bestämmelserna i 3 kap.

14–16 §§ om ersättarnas tjänstgöring i kyrkofullmäktige.

Ersättarna får närvara vid rådets *Samtliga ersättare* får närvara *samt* sammanträden. *yttra sig* vid rådets sammanträden.

Motivering

I en demokratiskt styrd kyrka bör alla väljares röster få höras genom sina valda representanter. En självklar effekt av denna viktiga demokratiska princip bör innefatta att samtliga ersättare i olika organ har yttranderätt, dock ej beslutsrätt eller förslagsrätt. Detta bör tydligt framgå i kyrkoordningen och stiftsstyrelsernas och kyrkorådets arbetsordningar skrivas därefter.

Förtroendevalda ska kunna ha goda diskussioner där olika röster får höras och där alla argument får lyftas före beslutsfattande. Att samtliga invalda förtroendevalda har fått komma till tals inför beslutsfattande borgar för en vidare och djupare beredning av ärenden inför beslut i fullmäktigen. Samtliga förtroendevaldas kunskaper och erfarenheter kommer beslutsfattandet till del genom att föreslagen kyrkoordningsändring kommer till stånd.

Tanumshede 17 juli 2025

Åsa Rehndell (HoJ)

Kyrkomötet
Motion 2025:52
av Åsa Rehndell

Hållbar skogsförvaltning – målen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
2. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 kap.

3 §

Prästlönetillgångarna ska förvaltas *så effektivt som möjligt* och *på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning*. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Prästlönetillgångarna ska förvaltas *ändamålsenligt och resurseffektivt. Andlig, ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet ska säkerställas i förvaltningen*. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkostyrelsen *ska besluta om mål och inriktning för förvaltningen av prästlönetillgångarna, och får även* utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Motivering

Kyrkostyrelsen tillsatte 2023 efter kyrkomötesbeslut en utredning om kyrkans skogsbruk: Kyrkan och skogen. Ansvar, handling och hopp (Svenska kyrkans skogsutredning, 2024:02). Motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen är identiska med förslagen som föreslås i den av kyrkostyrelsen tillsatta utredningen. Motionens förslag innebär att 46 kap. 3 § kyrkoordningen ändras så att första och andra stycket anger att kyrkostyrelsen beslutar om mål för verksamheten. Prästlönetillgångarna ska förvaltas ändamålsenligt och resurseffektivt. Andlig, ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet ska säkerställas i förvaltningen. Styrningen av förvaltningen stärks. Nuvarande skrivning om högsta möjliga totalavkastning utgår.

Det har funnits och fortsätter att finnas ett stort engagemang i alla delar av Svenska kyrkan och i samhället i övrigt för en förändring av nuvarande skogsbruk. Den demo-

Mot 2025:52

kratiska processen med skogsutredningen har tyvärr inte varit tillfredsställande och remissförfarandet har kritiserats starkt.

Såväl forskningsläge som kyrkans värderingar talar för att det är av yttersta vikt för Svenska kyrkans trovärdighet att kyrkomötet och kyrkostyrelsen bejakar sin egen utredning för att säkerställa ett socialt, ekologiskt, ekonomiskt och andligt hållbart skogsbruk. Svenska kyrkan behöver ingjuta förtroende i demokratiskt hänseende och framförallt visa ansvarstagande i klimatnödens tid.

Tanumshede den 18 juli 2025

Åsa Rehndell (HoJ)

Kyrkomötet
Motion 2025:53
av Åsa Rehndell

Hållbar skogsförvaltning – hänsyn

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
2. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 kap.

8 §

Vid förvaltningen av prästlönefastigheterna ska *naturvårdens* och kulturmiljövårdens intressen beaktas *i skälig omfattning*.

Vid förvaltningen av prästlönefastigheterna ska *biologisk mångfald skyddas och främjas* och kulturmiljövårdens intressen beaktas.

För att motverka att en åtgärd i förvaltningen av prästlönefastigheter medför skada för natur- eller kulturmiljövården ska de skyddsåtgärder, begränsningar och försiktighetsmått som behövs vidtas.

Motivering

Kyrkostyrelsen tillsatte 2023 efter kyrkomötesbeslut en utredning om kyrkans skogsbruk: Kyrkan och skogen. Ansvar, handling och hopp (Svenska kyrkans skogsutredning, 2024:02). Motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen är identiska med de förslag som föreslås i den av kyrkostyrelsen tillsatta utredningen. Motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen innebär att ett nytt stycke i införs i 46 kap 8 § så att biologisk mångfald ska skyddas och främjas i förvaltningen, samt att kulturmiljövårdens intressen beaktas. Skrivningen om att intressena ska beaktas ”i skälig omfattning” utgår därmed. Det nya stycket innebär att förvaltningen ska vidta de skyddsåtgärder, begränsningar och försiktighetsmått som behövs för att motverka skada för naturmiljö- och kulturmiljövården.

Det har funnits och fortsätter att finnas ett stort engagemang i alla delar av Svenska kyrkan och i samhället i övrigt för en förändring av nuvarande skogsbruk. Den

Mot 2025:53 demokratiska processen med skogsutredningen har tyvärr inte varit tillfredsställande och remissförfarandet har kritiserats starkt.

Såväl forskningsläge som kyrkans värderingar talar för att det är av yttersta vikt för Svenska kyrkans trovärdighet att kyrkomötet och kyrkostyrelsen bejakar sin egen utredning för att säkerställa ett socialt, ekologiskt, ekonomiskt och andligt hållbart skogsbruk. Svenska kyrkan behöver ingjuta förtroende i demokratiskt hänseende och framför allt visa ansvarstagande i klimatnödens tid.

Tanumshede den 18 juli 2025

Åsa Rehndell (HoJ)

Kyrkomötet
Motion 2025:54
av Åsa Rehndell

Hållbar skogsförvaltning – församlingen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
2. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 kap.

9 a §

Stiftet ska informera en berörd församling om insatser och den hänsyn som planeras i förvaltningen. Vid övergripande planering av förvaltningen ska berörd församlings synpunkter inhämtas och beaktas.

Motivering

Kyrkostyrelsen tillsatte 2023 efter kyrkomötesbeslut en utredning om kyrkans skogsbruk: Kyrkan och skogen. Ansvar, handling och hopp (Svenska kyrkans skogsutredning, 2024:02). Motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen är identiska med de förslag som föreslås i den av kyrkostyrelsen tillsatta utredningen. Motionens förslag innebär att en ny paragraf (9 a §) införs i 46 kap. om att en församling ska informeras om insatser som egendomsförvaltningar planerar inom deras geografiska område. När övergripande planering sker behöver också församlingens synpunkter inhämtas och beaktas.

Det har funnits och fortsätter att finnas ett stort engagemang i alla delar av Svenska kyrkan och i samhället i övrigt för en förändring av nuvarande skogsbruk. Den demokratiska processen med skogsutredningen har tyvärr inte varit tillfredsställande och remissförfarandet har kritiserats starkt. Såväl forskningsläge som kyrkans värderingar talar för att det är av yttersta vikt för Svenska kyrkans trovärdighet att kyrkomötet och kyrkostyrelsen bejaktar sin egen utredning för att säkerställa ett socialt, ekologiskt, ekonomiskt och andligt hållbart skogsbruk. Svenska kyrkan behöver ingjuta förtroende i demokratiskt hänseende och framförallt visa ansvarstagande i klimatnödens tid.

Mot 2025:54

Församlingarna bör rimligen få veta om det finns ett reservat i närheten av kyrkan eller om marken bakom kyrkogården ska kalhuggas. Svenska kyrkan ska på alla organisatoriska nivåer i hela landet tala liktydigt språk och förmedla samma budskap. Skogsbruket ska stödja gudstjänstlivet och öka förtroendet för Svenska kyrkan.

Tanumshede 18 juli 2025

Åsa Rehndell (HoJ)

Kyrkomötet
Motion 2025:55
av Åsa Rehndell

Hållbar skogsförvaltning – tillsyn

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
2. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 kap.

5a §

Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen.

Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår *utöver krav på vidtagande av åtgärd även* råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen.

5 c §

Om kyrkostyrelsen i sin tillsyn uppmärksammar allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångarna, ska kyrkostyrelsen genom en skrivelse till kyrkomötet *föreslå de* åtgärder som *för- anleds av stiftets agerande. Till skrivelsen ska fogas ett yttrande från stiftet.*

Om kyrkostyrelsen i sin tillsyn uppmärksammar allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångarna, *får* kyrkostyrelsen *hålla inne del av stifts- bidraget enligt 44 kap. 14 §, tills åtgärd angiven av kyrkostyrelsen vidtagits.* Kyrkostyrelsen ska årligen genom en skrivelse till kyrkomötet *redovisa iakttagelser och åtgärder om tillsynen av för- valtningen. Redovisningen ska innehålla en redogörelse rörande insatser för att säkerställa andlig, ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet.*

5 d §

Kyrkostyrelsen ska minst en gång varje år kalla till överläggningar med företrädare för stiftet för *samråd om* förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Kyrkostyrelsen ska minst en gång varje år kalla till överläggningar med företrädare för stiftet för *uppföljning av* förvaltning- en av prästlönetillgångarna.

Motivering

Kyrkostyrelsen tillsatte 2023 efter kyrkomötesbeslut en utredning om kyrkans skogsbruk: Kyrkan och skogen. Ansvar, handling och hopp (Svenska kyrkans skogsutredning, 2024:02). Motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen är identiska med de förslag som föreslås i den av kyrkostyrelsen tillsatta utredningen. Motionens förslag innebär att gällande 46 kap 5 a §, c § och d § ändras så att kyrkostyrelsens tillsyn utvidgas och krav på vidtagande av åtgärd ska kunna ställas. Ordet samråd ersätts med uppföljning. Vid allvarliga brister i förvaltningen av prästlönetillgångarna får kyrkostyrelsen hålla inne del av stiftsbidraget enligt 44 kap. 14 §, tills åtgärd angiven av kyrkostyrelsen vidtagits. Kyrkostyrelsen ska årligen genom en skrivelse till kyrkomötet redovisa iakttagelser och åtgärder om tillsynen av förvaltningen. Nuvarande skrivning om att kyrkostyrelsen ska tillskriva kyrkomötet utgår.

Det har funnits och fortsätter att finnas ett stort engagemang i alla delar av Svenska kyrkan och i samhället i övrigt för en förändring av nuvarande skogsbruk. Den demokratiska processen med skogsutredningen har tyvärr inte varit tillfredsställande och remissförfarandet har kritiserats starkt.

Såväl forskningsläge som kyrkans värderingar talar för att det är av yttersta vikt för Svenska kyrkans trovärdighet att kyrkomötet och kyrkostyrelsen bejakar sin egen utredning för att säkerställa ett socialt, ekologiskt, ekonomiskt och andligt hållbart skogsbruk. Svenska kyrkan behöver ingjuta förtroende i demokratiskt hänseende och framförallt visa ansvarstagande i klimatnödens tid.

Tanumshede 18 juli 2025

Åsa Rehndell (HoJ)

Kyrkomötet
Motion 2025:56
av Åsa Rehndell

Hållbar skogsförvaltning – solidarisk omställning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
2. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

44 kap.

Avgifter för gemensam verksamhet och kyrkunderhåll	Avgifter för gemensam verksamhet, kyrkunderhåll och hållbarhetsarbete
---	--

3 §

Församlingen ska varje år betala en avgift för gemensam verksamhet. Avgiften för gemensam verksamhet är sju öre per etthundra kronor av församlingens avgiftsunderlag.

Församlingen ska om kyrkomötet beslutar det också betala en kyrkunderhållsavgift.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om kyrkunderhållsavgiften.

Församlingen ska om kyrkomötet beslutar det även betala en hållbarhetsavgift. Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om hållbarhetsavgift.

46 kap.

5 §

Den nettovinst som uppkommer vid förvaltningen av prästlönetillgångarna och som tillkommer församlingarna ska stiftet fördela på dessa i förhållande till deras andelar i prästlönetillgångarna.

Stiftet får dock av vinsten behålla de medel som behövs för förvaltningen.

Samtidigt som vinstmedel betalas ut till församlingarna ska stiftet till den nationella nivån betala ett lika stort belopp.	Samtidigt som vinstmedel betalas ut till församlingarna ska stiftet till den nationella nivån betala ett lika stort belopp. Kyrkostyrelsen får besluta att beloppet till nationell nivå får sättas ned.
---	---

Motivering

Kyrkostyrelsen tillsatte 2023 efter kyrkomötesbeslut en utredning om kyrkans skogsbruk: Kyrkan och skogen. Ansvar, handling och hopp (Svenska kyrkans skogsutredning, 2024:02). Motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen är identiska med de förslag som föreslås i den av kyrkostyrelsen tillsatta utredningen. Motionens förslag innebär att 44 kap. 3 § och 46 kap. 5 §§ ändras så att kostnaden för en omställning av skogsbruket ska bäras solidariskt inom Svenska kyrkan enligt skogsutredningens förslag. För denna modell föreslås dels införande av en hållbarhetsavgift för samtliga församlingar i Svenska kyrkan, dels en möjlighet att minska den andel av nettovinsten från förvaltningen av prästlönetillgångar som stiftet ska betala in till nationell nivå. Modellen innebär ett långsiktigt ekonomiskt hållbart system som möjliggör både upprätthållande av nivåer i stiftsbidrag från nationell nivå, samt bibehållen utdelning till församlingar och pastorat med andelar i prästlönetillgångarna.

Det har funnits och fortsätter att finnas ett stort engagemang i alla delar av Svenska kyrkan och i samhället i övrigt för en förändring av nuvarande skogsbruk. Den demokratiska processen med skogsutredningen har tyvärr inte varit tillfredsställande och remissförfarandet har kritiserats starkt.

Såväl forskningsläge som kyrkans värderingar talar för att det är av yttersta vikt för Svenska kyrkans trovärdighet att kyrkomötet och kyrkostyrelsen bejakar sin egen utredning för att säkerställa ett socialt, ekologiskt, ekonomiskt och andligt hållbart skogsbruk. Svenska kyrkan behöver ingjuta förtroende i demokratiskt hänseende och framförallt visa ansvarstagande i klimatnödens tid.

Prästlönetillgångarna bidrar med 2–3 procent av Svenska kyrkans totala inkomster. Vi behöver skyndsamt ställa om skogsbruket och skogsutredningen har på ett förtjänstfullt sätt tagit fram en modell för ett solidariskt fördelningssystem för att underlätta för alla församlingar i omställningsarbetet.

Tanumshede 18 juli 2025

Åsa Rehndell (HoJ)

Kyrkomötet
Motion 2025:57
av Åsa Rehndell

Hållbar skogsförvaltning – FPIC

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
2. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 kap.

3 a §

En åtgärd i förvaltningen av en präst-lönefastighet som innebär en direkt och betydande påverkan för renskötelsns bedrivande, får inte påbörjas eller genomföras innan ett fritt och informerat samtycke lämnats av den berörda samebyn. Överenskommelse som ingås med en berörd sameby ska dokumenteras.

Motivering

Kyrkostyrelsen tillsatte 2023 efter kyrkomötesbeslut en utredning om kyrkans skogsbruk: Kyrkan och skogen. Ansvar, handling och hopp (Svenska kyrkans skogsutredning, 2024:02). Motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen är identiska med de förslag som föreslås i den av kyrkostyrelsen tillsatta utredningen. Motionens förslag innebär att principen om fritt och informerat förhandssamtycke införs i kyrkoordningen.

Det har funnits och fortsätter att finnas ett stort engagemang i alla delar av Svenska kyrkan och i samhället i övrigt för en förändring av nuvarande skogsbruk. Den demokratiska processen med skogsutredningen har tyvärr inte varit tillfredsställande och remissförfarandet har kritiserats starkt.

Såväl forskningsläge som kyrkans värderingar talar för att det är av yttersta vikt för Svenska kyrkans trovärdighet att kyrkomötet och kyrkostyrelsen bejakar sin egen utredning för att säkerställa ett socialt, ekologiskt, ekonomiskt och andligt hållbart skogsbruk. Svenska kyrkan behöver ingjuta förtroende i demokratiskt hänseende och framförallt visa ansvarstagande i klimatinödets tid.

Mot 2025:57

Kyrkostyrelsen bejakar införandet av FPIC i kyrkoordningen, men fördröjer ikraftträdandet. Som ett led i genomförandet av försoningsarbetet hålls Sägastallamat 3 under 2026. Implementeringen av förslagen bör därför ske skyndsamt så att kyrkan med stolthet och ödmjukhet kan delta i försoningsprocessen med samerna.

Tanumshede 18 juli 2025

Åsa Rehndell (HoJ)

Kyrkomötet
Motion 2025:58
av Åsa Rehndell

Hållbar skogsförvaltning – uppdrag till kyrkostyrelsen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utforma målsättningar för skogsbruket så att

1. 20 procent av den produktiva skogsmarken ska avsättas för skydd av biologisk mångfald och kolinlagring. Målet ska vara uppnått 2030. Vid uppnående av denna nivå får nya frivilligt avsatta områden bytas mot andra tidigare avsatta områden med lägre naturvårdskvalité (max 1 procent).

Vid utseendet av nya områden för biologisk mångfald och klimat bör följande naturtyper prioriteras: alla områden som ingår i de stora sammanhängande naturskogarna som föreslogs skyddas av Skogsutredningen 2020, huvuddelen av de kvarvarande kontinuitetsskogarna, tillkommande ej brukad skog inom renskötselområdet, ädellövskog, kalkbarrskog, skog för artbevarande i övrigt enligt artskyddsförordningen samt vissa restaureringsmarker. Planeringen över vilka nya områden som berörs bör i huvudsak vara klar inom en tvåårsperiod,

2. anpassat trakthyggesbruk bedrivs inom 47 procent av arealen. Omloppstiden förlängs i hälften av denna areal till 20 procent över lägsta slutavverkningsålder för kolbindning i skogen och senare bättre substitution. Alla contortabestånd avvecklas inom en tioårsperiod och ersätts med tall. Den generella hänsynen förstärks och omfattar fortsättningsvis 15 procent hänsynsyta och virkesvolym.

Hyggesstorleken begränsas. Skogsstyrelsens målbilder för generell hänsyn tillämpas fullt ut varvid extra fokus läggs på hänsynskrävande biotoper, vattenmiljöer, fornlämningar och skador vid markberedning. Hänsynen gäller som medeltal i ett bestånd. Lövandelen ökar generellt och omföring sker av gran till tall för ståndorts- och klimatanpassning,

3. 33 procent av skogsinnehavet brukas med naturnära skogsbruk och underindelas enligt följande:
 - a) Anpassning till rennäringens behov 8 procent. Målet avser mager tallskog i renskötselområdet. Dessa områden renskötselanpassas genom en hårdare röjning och gallring och ingen eller mycket skonsam markberedning. Den generella hänsynsnivån inom dessa områden är 10 procent,
 - b) Blädning 10 procent. Blädning förutsätts ske i de kvarvarande kontinuitetsskogarna efter att huvuddelen avsatts för biologisk mångfald och klimat. I övrigt handlar det om befintliga flerskiktade skogar, heterogen granskog (blandskog). Då arealerna inte är tillräckliga för att omedelbart ställa om till blädning sker också planering av områden med inväxande blädningsskog där omställning

från enskiktad till fler- eller fullskiktad skog förutsätts ske systematiskt i berörda bestånd både i etablerings-, röjnings- och gallringsfas. Den generella hänsynsnivån inom dessa områden är 15 procent,

- c) Hyggesfritt i övrigt 15 procent. Övriga så kallade hyggesfria alternativ, luckor och överhållen skärm, planläggs på 15 procent av arealen. Den generella hänsynsnivån inom dessa områden är 15 procent. Planeringen av klassningen av bestånden bör i huvudsak vara klar inom en tvåårsperiod. I klassningsarbetet ska samverkan ske med berörda församlingar.

Motivering

Kyrkostyrelsen tillsatte 2023 efter kyrkomötesbeslut en utredning om kyrkans skogsbruk: Kyrkan och skogen. Ansvar, handling och hopp (Svenska kyrkans skogsutredning, 2024:02). Motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen är identiska med de förslag som föreslås i den av kyrkostyrelsen tillsatta utredningen.

Det har funnits och fortsätter att finnas ett stort engagemang i alla delar av Svenska kyrkan och i samhället i övrigt för en förändring av nuvarande skogsbruk. Den demokratiska processen med skogsutredningen har tyvärr inte varit tillfredsställande och remissförfarandet har kritiserats starkt.

Såväl forskningsläge som kyrkans värderingar talar för att det är av yttersta vikt för Svenska kyrkans trovärdighet att kyrkomötet och kyrkostyrelsen bejakar sin egen utredning för att säkerställa ett socialt, ekologiskt, ekonomiskt och andligt hållbart skogsbruk. Svenska kyrkan behöver ingjuta förtroende i demokratiskt hänseende och framför allt visa ansvarstagande i klimatinödens tid.

Kyrkostyrelsen bör i övrigt följa ambitionerna och preciseringarna för ett naturnära skogsbruk som framgår i skogsutredningen. Hur en andlig förvaltning ska utföras är grundligt utrett och konkretiserat i utredningens förslag. Svenska kyrkan måste agera samstämmigt över hela landet, där stiftens arbetar utifrån sina lokala förutsättningar.

I kyrkostyrelsens direktiv för utredningen framgår att utredningen ska bidra till att möta utmaningarna i klimatkrisen och hotet mot den biologiska mångfalden och att utredningen ska leda till ett förändrat ställningstagande eller agerande från Svenska kyrkan för att möta den omställning som nu krävs av hela samhället. För att direktiven ska uppfyllas behöver kyrkomötet och kyrkostyrelsen ta sitt ansvar och besluta enligt motionens/skogsutredningens förslag gällande målen för skogsbruket.

Kyrkostyrelsens skrivelse Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk 2025:6 behandlar inte alla de mål för skogsbruket som skogsutredningen gett förslag på. Motionären menar att en styrelse borde sätta upp mål för sin verksamhet och följa upp målen. För Svenska kyrkan, som har tunga etiska aspekter att förhålla sig till och vars prästlönetillgångar värderas till 43 miljarder kronor, borde det vara självklart.

Tanumshede den 18 juli 2025

Åsa Rehndell (HoJ)

Kyrkomötet
Motion 2025:59
av Åsa Rehndell

Hållbar jordbruksförvaltning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att stiftens i sin förvaltning av prästlönetillgångarna

1. prioriterar att bibehålla markens produktionsförmåga och struktur samt förmåga att binda kol genom mindre markbearbetning i förvaltningen av jordbruksfastigheter,
2. prioriterar att bygga våtmarker/dammar mot övergödning och för tillgång till vatten för bevattning i förvaltningen av jordbruksfastigheter,
3. prioriterar att restaurera och sköta naturbetesmarker i förvaltningen av jordbruksfastigheter,
4. prioriterar att fortsätta energiåtgärder vid och på fastigheter (gårdsarrenden) i förvaltningen av jordbruksfastigheter,
5. bibehåller arealen åkermark i förvaltningen av jordbruksfastigheter.

Motivering

Kyrkostyrelsen tillsatte 2023 efter kyrkomötesbeslut en utredning om kyrkans skogsbruk: Kyrkan och skogen. Ansvar, handling och hopp (Svenska kyrkans skogsutredning, 2024:02). Motionens förslag till ändringar är identiska med förslagen som föreslås i den av kyrkostyrelsen tillsatta utredningen.

Sveriges livsmedelsförsörjning gällande såväl djurfoder som människoföda behöver stärkas och ställas om. Allt från krisberedskap till biologisk mångfald gynnas av utredningens/motionens förslag.

Svenska kyrkans förmåga till och trovärdighet som en viktig medaktör i Sveriges omställning gällande livsmedelsförsörjning är avhängig att kyrkostyrelsen bejakar sin egen utredning i förvaltningen av jordbruksfastigheter.

Tanumshede den 18 juli 2025

Åsa Rehndell (HoJ)

Kyrkomötet
Motion 2025:60
av Åsa Rehndell

Hållbar skogsförvaltning – genomförandet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att:

1. inrätta ett råd för markförvaltning från den 1 januari 2026,
2. anslå särskilda omställningsmedel för att underlätta omställningen,
3. göra omfattande utbildningsinsatser inom området Naturnära skogsbruk,
4. implementera ett nytt uppföljningsprogram för generell hänsyn,
5. inrätta en befattning med hög skogsekologisk kompetens,
6. utveckla samverkan med omgivande samhälle,
7. utveckla Svenska kyrkans hemsida för kommunikation om förvaltningen av präst-lönetillgångar.

Motivering

Kyrkostyrelsen tillsatte 2023 efter kyrkomötesbeslut en utredning om kyrkans skogsbruk: Kyrkan och skogen. Ansvar, handling och hopp (Svenska kyrkans skogsutredning, 2024:02). Motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen är identiska med förslagen som föreslås i den av kyrkostyrelsen tillsatta utredningen.

Det har funnits och fortsätter att finnas ett stort engagemang i alla delar av Svenska kyrkan och i samhället i övrigt för en förändring av nuvarande skogsbruk. Den demokratiska processen med skogsutredningen har tyvärr inte varit tillfredsställande och remissförfarandet har kritiserats starkt.

Såväl forskningsläge som kyrkans värderingar talar för att det är av yttersta vikt för Svenska kyrkans trovärdighet att kyrkomötet och kyrkostyrelsen bejakar sin egen utredning för att säkerställa ett socialt, ekologiskt, ekonomiskt och andligt hållbart skogsbruk.

Medlemmars och andra intressenters förtroende för Svenska kyrkan som en trovärdig idéburen organisation stadigt förankrad i kristna värderingar, är beroende av transparens och rätt kompetens.

Det är nu dags att ta beslut enligt kyrkans egen utredning för att något upprätta kyrkans förtroende i demokratiskt hänseende och framför allt ansvarstagande i klimatkrisens tid.

Tanumshede den 18 juli 2025

Åsa Rehndell (HoJ)

Kyrkomötet
Motion 2025:61
av Leif Nordlander och Elisabeth Sandlund Gäfvert

Utred målkapital

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att allsidigt utreda målkapitalet som begrepp, utformning och begränsning för församlingar som inte ingår i pastorat och pastorat.

Motivering

Målkapitalsregeln som pålagts församlingar som inte är pastorat och pastorat har gjorts utan beslut i kyrkomötet. Tolkningen av detta och regelverket är enligt många jag mött svårtolkade och oprecisa. Dessutom är en del sådant som lägger en börda på församlingar som inte är pastorat och pastorat, genom att kapitalet binds och måste återställas inom tre år. Låt mig ta ett exempel: ett pastorat beslöt att bygga ett nytt församlingshem i en av församlingarna då den gamla prästgården som man använde var svår att ha som allmän lokal. Takhöjden, ventilationen, uppvärmningssystemet samt ett starkt behov av underhåll gjorde det svårt att behålla. Beslutet togs och ett nytt församlingshem byggdes med inventarier för totalt cirka 15 miljoner kronor. Konsekvensen blev att målkapitalet skrevs upp med 9 miljoner vid nästa tillfälle som om man behövde bygga ett församlingshem till. Målkapitalet höjdes från 29 miljoner kronor till 38 miljoner kronor. Man band alltså 9 miljoner till. Man kan dessutom inte ta av detta kapital utan att återinvestera det inom tre år. Det borde istället ha setts som en tillgång och investering som lätt kan säljas och generera en inkomst om församlingshemmet visar sig inte behövas i framtiden. Nu blev det inte så. Verksamheten blomstrar. Jag kan tänka att detta är en oförutsedd konsekvens av målkapitalet. Svenska kyrkans församlingar som inte är pastorat och pastorat är ju inga sparbanker. Det är evangeliet om Jesus Kristus som ska vara i fokus. Vi binder medel istället för att låta dem arbeta. Visst vi kan sätta det i aktier med den oro det innebär eller på kyrkokontot till en ofta hyfsad ränta. Men det är ju inte det vi är till för.

Jag föreslår därför att målkapital som begrepp, utformning och begränsning utreds för att se om vi kan finna bättre lösningar. Till exempel bör det finnas motsvarande ett års löner för alla medarbetare och en buffert oförutsedda kostnader. Nu blir det inte sällan godtyckligt. I ett pastorat där jag vikarierat som kyrkoherde ökade målkapitalet till 41 miljoner, medan i ett annat där jag är förtroendevald blev det inte höjt från 39 miljoner. Nu har beslut tagits att det istället för att beräknas vid ett par tillfällen under en mandatperiod så skall det följa kostnadsprisindex och automatiskt höjas. Var det beslutet tagits undrar jag över också. Därför utred frågan och låt kyrkomötet besluta.

Falköping den 20 juli 2025

Leif Nordlander (FK)

Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)

Kyrkomötet
Motion 2025:62
av Leif Nordlander och Håkan Sunnlden

Konsultation om Guds mission i världen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att via Svenska kyrkans internationella verksamhet ta initiativ till en konsultation med våra systerkyrkor om vårt gemensamma missionsuppdrag,
2. för detta avsätta 20 miljoner kronor utöver rambudget.

Motivering

När jag satt i kyrkostyrelsen under förra mandatperiodens början beslutades om anslutningen till Action by Churches Together (ACT) av en enig kyrkostyrelse efter en utmärkt introduktion av chefen för det internationella arbetet, Erik Lysén. Det presenterades tre olika områden för det internationella arbetet: teologisk utbildning (i huvudsak stöd till utbildning av främst präster i våra systerkyrkor), mission och som tredje fokus Act Svenska kyrkan. Jag kan se att den absolut största delen av medlen tillfaller Act Svenska kyrkan vilket är både gott och nödvändigt i den värld vi ser omkring oss, och att en del, om än marginellt i relation till helheten, ges till teologisk utbildning. Jag saknar verkligt stöd för mission i samarbete med våra systerkyrkor. Vi har så gott som tagit bort möjligheten att sända medarbetare för kortare eller längre tids arbete tillsammans med våra systerkyrkor. Kyrkans själva grund är att delta i Guds mission för världen. Utan detta arbete dör kyrkan sakta men säkert. När människor söker mål och mening är inte svaret "Vad tycker du själv?" utan ett vittnesbörd som vi ser många exempel på bland annat i Apostlagärningarna, i kyrkans missionshistoria och i många missionärers hängivna arbete för att verka i Guds mission för världen. Svenska kyrkan har en rik och viktig del i missionshistorien i syd. Svenska kyrkan håller på att utvecklas till en organisation med liten eller ingen koppling till det uppdrag som getts kyrkan: "Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döp dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er till tidens slut." Orden läses vid varje dop som är såväl ett inlemmande i kyrkan som en sändning i Guds mission och det gäller varje döpt människa.

Jag föreslår en ny konsultation med våra systerkyrkor om vårt gemensamma missionsuppdrag. 1983 hade Svenska kyrkans mission en konsultation med temat "Umajaa na urafiki" – "Gemenskap och vänskap" med det nordvästra stiftet av den evangelisk lutherska kyrkan i Tanzania under ledning av biskop Josiah Kibira, stiftets förste tanzaniske biskop. Konsultationen kom fram till många bra tankar och nu växer

den kyrkan så att nuvarande biskop fått öppna många nya pastorat, men man saknar möjlighet att utbilda tillräckligt många präster. Konsultationen jag föreslår kan göras med Svenska kyrkan som inbjudare till andra evangelisk-lutherska kyrkor såsom Vereinigte Evangelisch-Lutherische Kirche, Deutschland (VELKD) och American Lutheran Church (ALC) och våra systerkyrkor i Sydafrika, Zimbabwe, Tanzania, Kenya, Liberia och Etiopien. Konsultationen kan eventuellt utvidgas med representanter för de lutherska kyrkorna i Indien och Malaysia som också varit del av svensk mission. Konsultationen kan göras i Sverige eller kanske helst i någon av våra systerkyrkor i Afrika söder om Sahara. Kyrkomötet beslutar att avsätta medel för detta med 20 miljoner kronor utöver föreslagen ram så vi kan täcka våra systerkyrkors delegater medan Svenska kyrkan, VELKD och ALC får stå för sina egna delegaters kostnader. Konsultationen synes alltmer nödvändig mot bakgrund av västerländska organisationers indragna stöd på många områden i utvecklingsländer.

Falköping den 20 juli 2025

Leif Nordlander (FK)

Håkan Sunnliden (FK)

Kyrkomötet
Motion 2025:63
av Leif Nordlander m.fl.

Missionsstrategi

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att på ekumenisk bas genom Sveriges kristna råd och/eller Sveriges Missionsråd ta fram en hållbar strategi för mission för Sverige.

Motivering

Svenska kyrkan saknar idag en verklig strategi för mission. Flera av våra jämförbara kyrkor, till exempel Church of England, har ett helt annat förhållningssätt då man inser att mission är en oundgänglig del av kyrkans liv, såväl yttre mission som inre. Deras synod, motsvarande kyrkomötet i Svenska kyrkan, tillsatte en utredning, Mission Shaped Church, under ledning av biskop Graham Cray vars uppgift var att ta fram konkreta förslag på lösningar och inspirera till nya initiativ för kyrkan i Guds mission. Det skapade en rörelse för mission i Storbritannien med många olika försök, en del lyckade och andra mindre lyckade. Till det kan man väl använda uttrycket: ”Bättre den sträng som brast än den sträng som aldrig spändes.” Vi måste vara beredda att misslyckas med en del men ta lärdom och gå vidare i utvecklingen. Just nu har antalet utträden totalt sett minskat något men det är fortsatt ett minus. Hur kan vi finna vägar att intressera fler och inspirera de vi har till en kallelse i mission – att vittna om Jesus Kristus mitt i vardagen. Jag föreslår därför en ekumeniskt tillsatt utredning där Svenska kyrkan är initiativtagare för att finna nya sätt att möta nutidsmänniskan i hennes sökande av livets mening och för att presentera den mening och det mål vi funnit som kyrka i Jesus Kristus.

Falköping den 20 juli 2025

Leif Nordlander (FK)

Håkan Sunnliden (FK)

Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)

Hans Weichbrodt (FK)

Berth Löndahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2025:64
av Sten Janson m.fl.

Intäkterna från krematoriernas återvunna metaller

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram ett underlag för en förändring av lagstiftningen så att intäkterna från återvunna metaller i krematorierna används som del av begravningsavgiften för att hålla denna nere.

Motivering

Vi motionärer kan se att de senaste åren har betydande intäkter kommit från återvinning av metaller från krematorierna. Vi kan också se att de intäkter som idag tillförs Allmänna arvsfonden i ganska liten utsträckning kommer till användning. Vi noterar också att den gemensamma begravningsavgiften sedan den införts har ökat väsentligt. Vi föreslår därför att kyrkostyrelsen, utifrån Svenska kyrkans uppdrag från staten att vara huvudman för begravningsverksamheten i Sverige, tillsätter en utredning för att ta fram ett underlag för en förändring av lagstiftningen där intäkterna från återvinning av metallerna används som del av begravningsavgiften för att hålla denna nere.

Begravningsavgiften har ökat kraftigt det sista året, från 27,7 öre 2024 till 29,3 öre 2025. En intäkt från krematoriernas återvunna metaller till begravningsavgiften kan bidra till att dämpa den kostnadsutvecklingen.

Sedan 2017 tillfaller intäkterna från krematoriernas metallåtervinning Allmänna arvsfonden. Allmänna arvsfonden har ett betydande kapital och vi kan svårigen se att arvsfondens verksamhet står och faller med dessa intäkter. Vi menar i stället att det vore en bättre användning att låta pengarna gå tillbaka till begravningsverksamheten. Allmänna arvsfondens kapital är för närvarande 15,9 miljarder (2024-12-31). 2024 var intäkterna till arvsfonden cirka 1,8 miljarder. Cirka 800 miljoner av dessa delade arvsfondsdelegationen ut till olika projekt. Resten, drygt 1 miljard kronor, varav 100 miljoner från krematoriernas metallåtervinning, har alltså tillförts Allmänna arvsfondens redan stora kapital.

Kammarkollegium är huvudman för såväl Allmänna arvsfonden som begravningsavgiften. Det borde underlätta möjligheterna att se över en alternativ hantering, och det finns en tydlig part för kyrkostyrelsen att föra dialog med i processen.

Ytterligare en frågeställning att belysa i utredningen gäller de två kommunala huvudmännen för begravningsverksamheten i Sverige, Stockholm och Tranås. Om intäkterna från krematoriernas metallåtervinning tillförs begravningsavgiften genom en lagstiftningsändring enligt motionens förslag, bör rimligen intäkterna från krematorierna i dessa båda kommuner tillfalla begravningsverksamheten i respektive kommun.

Svenska kyrkan kan som begravningshuvudman i stora delar av landet inte på samma sätt som begravningshuvudmännen i Stockholm och Tranås komma i fråga för enkel och kostnadseffektiv upplåning för investeringar inom begravningsverksamheten. Ett alternativ till att låta intäkterna från återvunna metaller hålla nere begravningsavgiften kunde vara att använda kapitalet, eller delar av kapitalet, till att erbjuda Svenska kyrkan som begravningshuvudman att låna delar av detta kapital för att på ett kostnadseffektivt sätt finansiera lån av investeringar inom begravningsverksamheten.

En av kyrkostyrelsen genomförd utredning, där ovanstående faktorer belyses, skulle sedan kunna ligga som grund för en kontakt med riksdagen och/eller regeringen i syfte att få till en förändrad lagstiftning gällande intäkterna från metallåtervinningen i krematorierna.

Göteborg den 21 juli 2025

Sten Janson (POSK)

Tomas Rosenlundh (ÖKA)

Marie Wojdkow (POSK)

Anders Brunnstedt (POSK)

Karin Janfalk (ÖKA)

Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)

Helena Inghammar (ÖKA)

Bengt Kjellgren (BA)

Boel Johansson (POSK)

Jan-Hugo Nihlén (POSK)

Barbro Wiskari (POSK)

Knapp Anna Eriksson (POSK)

Peter Lundborg (POSK)

Olle Reichenberg (BA)

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2025:65
av Sten Janson m.fl.

Stiftsstyrelsens samråd med domkapitlet om prästorganisation

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändring av kyrkoordningens 34 kap. 1 och 4 §§ samt 37 kap. 19 § med innebörden att stiftsstyrelsens beslut om prästorganisation ska fattas efter samråd med domkapitlet.

Motivering

Enligt kyrkoordningens 34 kap. 1 § ska det i varje församling eller pastorat finnas en kyrkoherde samt, enligt punkt 2, det antal övriga präster (komministrar) som stiftsstyrelsen bestämmer. I samma kapitel, 4 § punkt 2, regleras att det i varje stift ska finnas det antal präster (exempelvis stiftsadjunkter, kontraktsadjunkter och pastorsadjunkter) som stiftsstyrelsen bestämmer. Vidare anger 37 kap. 19 § att stiftsstyrelsen beslutar om prästorganisationens omfattning i nybildade församlingar och pastorat.

Däremot saknas i dessa paragrafer en skyldighet för stiftsstyrelsen att samråda med domkapitlet innan beslut fattas, trots att domkapitlet enligt 57 kap. i kyrkoordningen har ett omfattande tillsynsansvar, bland annat genom visitationer och beslut om församlingsinstruktion. Församlingsinstruktionen innehåller pastorala riktlinjer samt bestämmelser om ansvarsfördelning inom den grundläggande uppgiften, och ger domkapitlet en djupgående kunskap om och förståelse för både den pastorala och ekonomiska situationen i varje församling och pastorat.

Enligt 37 kap. 7 a och 8 §§ i kyrkoordningen ska stiftsstyrelsen samråda med domkapitlet vid förändringar av den lokala strukturen, det vill säga indelningsförändringar. Det är en god ordning som säkerställer att pastorala aspekter beaktas. Samma behov av samråd föreligger vid beslut om prästorganisation, då dessa har direkt påverkan på församlingarnas möjligheter att fullgöra den grundläggande uppgiften.

Mot denna bakgrund föreslås att de ovan nämnda paragraferna i kyrkoordningen kompletteras med bestämmelse om att stiftsstyrelsens beslut ska fattas ”efter samråd med domkapitlet”.

Sten Janson (POSK)

Marie Wojdkow (POSK)

Bengt Kjellgren (BA)

Susanne Rappmann, biskop

Åsa Nyström, biskop

Peter Lundborg (POSK)

Anders Brunnstedt (POSK)

Knapp Anna Eriksson (POSK)

Olle Reichenberg (BA)

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2025:66
av Britt Björneke och Margaretha Herthelius

Andlig fördjupning på kriminalvårdsanstalter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att föra en dialog med regeringen och Kriminalvården om att återuppta klosterverksamheten i form av retreatar på vissa kriminalvårdsanstalter eller anordna annan liknande verksamhet med andlig fördjupning för intagna.

Motivering

Vid de flesta svenska anstalterna finns präster och diakoner från Svenska kyrkan tillgängliga för själavård till de intagna. På grund av det ökade antalet intagna har Kriminalvården en mycket hög belastning vilket har resulterat i svårigheter att få tillgång till utrymme för såväl enskilda samtal som gruppsamtal. Samtidigt finns en ökad efterfrågan på det från de intagna. Många av dem som döms till långa fängelsestraff har under rättsprocessen vägrat att ta på sig skulden för de brott som de senare befins skyldiga till. När de överbevisats behöver de hjälp att inse vad de gjort och få hopp att gå vidare genom bearbetning av de existentiella frågor de brottas med. Här behöver statsmakterna förstå att utrymme behöver skapas på anstalterna för kyrkan att tillsammans med andra aktörer ta en mera aktiv del i de intagnas rehabilitering.

Mellan åren 2001 och 2018 fanns möjligheter för långtidsdömda att delta i Klosterverksamheten på KVA Kumla på långretreater. Det fanns även ett kloster på anstalten Skänninge där intagna vistades mot slutet av sin anstaltstid. Båda verksamheterna upphörde på grund av platsbrist. Från Kriminalvården poängterades att det inte var fråga om ett definitivt upphörande. Enligt en av initiativtagarna, pastor Ragnar Asserhed, ”släppte kyrkan det för lätt. Det borde ha varit mer opinionsbildning.”

Det är nu dags att Svenska kyrkan bedriver opinionsarbete för möjligheten för de intagna att få kyrkans hjälp att genom bearbetning av existentiella frågor så småningom skapa sig ett liv utanför murarna utan att återfalla i brott. Att enbart höja straffnivåerna och låta de skyldiga sitta av straffen utan att uppnå försoning, förlåtelse och gottgörelse kommer inte att minska återfallen i brottslig verksamhet.

Stockholm den 22 juli 2025

Britt Björneke (ViSK)

Margaretha Herthelius (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:67
av Elisabeth Sandlund Gäfvert m.fl.

Missionscertifiering av församlingar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram ett program för missionscertifiering, som riktar sig till såväl anställda och förtroendevalda som andra engagerade lekmän i församlingarna.

Motivering

Nyfikenheten på och intresset för kristen tro ökar i Sverige, inte minst bland unga människor. Behovet i församlingarna att, i enlighet med vad kyrkoordningen före skriver, leda människor till tro på Jesus Kristus, är stort. Att presentera det glada budskapet för personer som ofta saknar grundläggande kunskaper kräver fantasi, kreativitet och uthållighet. Det faktum att Svenska kyrkan är rikstäckande, välkänd och med dokumenterade låga trösklar innebär ett särskilt ansvar för att ta vara på möjligheterna till en utveckling som kan förändra såväl enskildas liv som hela samhället.

På det internationella planet har Svenska kyrkans arbete efter sammanslagningen av Svenska kyrkans mission och Lutherhjälpen huvudsakligen inriktats på i sig behjärtansvärda biståndsinsatser medan mission i ordets klassiska betydelse satts på undantag.

Sammantaget innebär detta att det är hög tid för en medveten satsning på evangelisation och mission. Det är en uppgift för kyrkans anställda men i hög grad också för varje förtroendevald och engagerad församlingsmedlem så att teologi och personliga vittnesbörd går hand i hand. För att lyckas behövs en välfylld verktygslåda och övning i att använda de metoder som genom historien och i vår tid har visat sig bära frukt.

Arbetet måste utföras lokalt. Men Svenska kyrkan på central nivå har ett ansvar att ge ett verksamt stöd till stift och församlingar. Vi föreslår att ett program tas fram, som när det genomförts resulterar i en missionscertifiering av församlingen som tilldelas ett synligt bevis i form av ett diplom. Programmet, som med fördel kan genomföras i studiecirkelform, bör omfatta såväl teoretiska inslag, om exempelvis teologiska utgångspunkter och svensk missionshistoria, som praktiska övningar. En källa till inspiration är det "missionsträd" som det svenskkyrkliga nätverket Vägen nyligen lanserat¹.

¹ <https://vagen.me/Mission/Tree/>

Mot 2025:67

Bromma den 22 juli 2025

Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)

Berth Löndahl (FK)

Hans Weichbrodt (FK)

Håkan Sunnliden (FK)

Kyrkomötet
Motion 2025:68
av Marcus Romedahl

Studentmedbestämmande på Svenska kyrkans utbildningsinstitut

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur ett formaliserat studentmedbestämmande på Svenska kyrkans utbildningsinstitut kan se ut.

Motivering

På lärosäten organiserar sig studenterna frivilligt i kårer, och studentkåerna tillsätter studerande- och doktorandrepresentanter i universitetsstyrelser och andra beslutande organ. Genom demokratiska former kan studenter under åren på högskola således vinna både rättigheter och skyldigheter. Det är likadant som i vårt samhälle med medbestämmandelagen. Studenter och lärare vinner på rimliga överenskommelser om hur lång tid en examinationsuppgift bör ta att rätta, men också vara med i lärarförslagsnämnder, komma med inspel på kursplaner, litteraturlistor och programplanering.

Eftersom Svenska kyrkans utbildningsinstitut är ett institut utan akademiska poäng finns naturligtvis inga formella krav på att SKUI ska ha ett formaliserat studentinflytande. Idag har kyrkostyrelsen formellt ansvar för SKUI. Det är lärare och undervisande personal som på egen delegation från kyrkostyrelsen allena fattar beslut kring innehållet. Lärare kan till exempel sätta upp sina egna böcker och ta fram ett material helt själva, utan att det nödvändigtvis skulle vara det bästa studiematerialet.

Man kan säga att det är en nackdel att studenter på SKUI saknar inflytande. Studenterna är rättslösa när de inte kan påverka sin utbildning. Det finns ett värde av att studenter är med och har inflytande i utformandet av kursplaner och litteraturlistor. Framför allt leder det till en större nöjdhet bland studenterna i utbildningen och en högre kvalitetssäkring i arbetet. Det har visat sig i en enkätundersökning bland studenter hos SKUI 2014–2019 att det finns ett rätt stort missnöje över innehållet på utbildningarna.

När röster också höjs om att Svenska kyrkan ska bedriva egna högskoleutbildningar i större utsträckning (det motioneras om detta till exempel i årets kyrkomöte), och kanske således anhölla om att söka egen examenstillståndsprövning, så finns det fler skäl att börja förbereda sig för denna tänkbara väg genom ett formaliserat studentinflytande. Universitetskanslersämbetet kommer förmodligen inte acceptera den nuvarande ordningen där kyrkostyrelsen fattar beslut och står över SKUI så länge den saknar studeranderepresentation. Frågan om huruvida frågorna om SKUI bör sortera under ett eget organ parallellt med kyrkostyrelsen kan också vara värd att titta närmare på.

Mot 2025:68

Precis som medbestämmande på arbetsplatsen och för Sveriges studenter på lärosäten är positivt, vore det lika väl positivt om det finns ett formaliserat studentinflytande för studenter på Svenska kyrkans utbildningsinstitut. Ett antal frågor där studenternas kan vara medbestämmande, kan till exempel vara kursplaner, litteraturlistor och även en viss insyn vid tillsättning av nya lärare.

Malmö den 22 juli 2025

Marcus Romedahl (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:69
av Marcus Romedahl

Gemensamma gravplatser för människor och husdjur

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen utreda gemensamma gravplatser för människor och smådjur.

Motivering

Under historisk tid var det vanligt att människor och husdjur begravdes tillsammans – detta inte utan vördnad. Det förekommer inte idag. För kremering av smådjur krävs tillstånd av Jordbruksverket, och det är kommunerna som bestämmer lokala riktlinjer för hantering av döda smådjur.

Både Harplinge-Steninge församling och Sjöbo församling har inrättat särskilda begravningsplatser för smådjur. Det är en lovvärd utveckling, där husdjurens värde befasts. Den gängse tolkningen av begravningslagen i Svenska kyrkan medger dock inte att högt älskade smådjur får följa med i samma grav som sin husse eller matte.

Frågan som kan ställas är om det i de fall finns en efterfrågan och önskan från allmänheten om att begravas tillsammans med husdjur: varför skall det i så fall nekas? Vilka hinder finns och skulle det vara värt att undanröja dessa hinder?

Att tillåta en urna med ett kremerat husdjur i en familjegrav torde åtminstone vara praktiskt genomförbart. För att inte belasta begravningsavgiften borde det vara möjligt att verkställa en ytterligare urnsättning efter en ytterligare avgift. Väcker det anstöt att smådjur kan följa med i graven på en allmän gravplats torde det finnas möjlighet att inrätta särskilda avgränsande områden för detta.

Exakt hur den legala situationen ser ut är inte helt glasklar och kyrkostyrelsen bör utreda vilka hinder som finns. Länsstyrelsen i Västmanland gjorde visserligen en uppmärksamman bedömning i ett sådant fall att gravsätta husdjur inom allmän gravplats ”anses strida mot allmänna pietetskrav och rådande moraliska värderingar i samhället”, men frågan är om det vilar på en historisk uppfattning som kanske inte nödvändigtvis är kyrkans uppfattning idag. Det finns uppenbart olika teologiska ståndpunkter om man får ta hunden med till himmelen eller inte, och det kan krävas en förnyad diskussion. Är detta hinder mot gemensamma gravplatser för husdjur och människor något som vi i Svenska kyrkan vill ha kvar?

Malmö den 23 juli 2025

Marcus Romedahl (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:70
av Marcus Romedahl

Mandatstödets storlek

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningarna för att minska nomineringsgruppernas mandatstöd, bland annat med anledning av minskade valsedelsdistributionskostnader för nomineringsgrupperna.

Motivering

Nomineringsgrupperna i kyrkomötet får under 2025 totalt 10 515 645 kronor i mandatstöd. År 1 och 2 under en mandatperiod tilldelas nomineringsgrupperna 47,5 procent av prisbasbeloppet, år 3 och 4, 71,25 procent av prisbasbeloppet enligt kyrkans bestämmelser. Under denna mandatperiod har nomineringsgrupperna alltså totalt fått 130 602 kronor per kyrkomötesmandat i mandatstöd. För den största gruppen i kyrkomötet, Socialdemokraterna, har det inneburit en utbetalning på totalt 9 142 140 kronor i mandatstöd under mandatperioden.

Att mandatstödet är fixerat vid prisbasbeloppet gör att kostnaden för mandatstöd ökar varje år. Frågan är dock om förutsättningarna förändrats.

Ett exempel är att motion 2023:66 Valsedelsdistribution som bifölls med en rungande majoritet innebär att nomineringsgrupperna under kyrkovalet 2025 befrias från en väsentlig kostnad. Logistiken kring valsedelsdistribution placerades istället på valnämnderna.

Efter pandemin och miljööverväganden har det också blivit mer ovanligt att nomineringsgrupperna gör lika många studieresor, vilket tidigare var vanligt. Naturligtvis behöver nomineringsgrupperna pengar för att bedriva valkampanjer och ha interna konferenser och ägna sig åt medlemsvård, men frågan är om mandatstödets storlek är lite väl tilltaget givet att nomineringsgrupperna befriats från vissa kostnader. Det är värt att göra en översyn.

Malmö den 23 juli 2025

Marcus Romedahl (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:71
av Vicktoria Bagi m.fl.

Ta ställning för hbtqia+-personers rättigheter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. ta fram en nationell strategi som tydliggör Svenska kyrkans närvaro i Pride och andra hbtqia+-rättighetsmanifestationer som en del av kyrkans uppdrag att bekämpa förtryck och främja rättvisa,
2. i strategin särskilt inkludera erkännandet av könsidentitet, kampen mot transfobi och ett synligt stöd till transpersoners rättigheter inom kyrkan och samhället,
3. uppmana samtliga stift och församlingar att aktivt delta i ortens Pridefirande samt att skapa trygga, inkluderande och normkritiska rum för hbtqia+-personer i all sin verksamhet,
4. i internationella sammanhang lyfta hbtqia+-personers rättigheter som en självklar del av sitt arbete för mänskliga rättigheter och global rättvisa.

Motivering

Svenska kyrkan är kallad att stå på de förtrycktas sida och vara en tydlig röst för rättvisa och befrielse. Detta gäller också i kampen för hbtqia+-personers rättigheter.

Pride handlar inte bara om att fira kärlek och mångfald, utan om att protestera mot hat, homofobi, transfobi och diskriminering – krafter som i många länder, och ibland även inom kyrkan, vinner mark. Våldsretorik och konservativa rörelser mobiliserar, och Svenska kyrkans röst behöver vara tydlig och kompromisslös i sitt ställningstagande för allas lika värde.

Trots goda lokala exempel råder det fortfarande stor ojämlikhet i hbtqia+arbetet inom Svenska kyrkan. Regnbågsnyckeln utgör en viktig grund för att skapa inkluderande församlingar och trygga rum för hbtqia+-personer. Men det arbetet behöver utvecklas och kompletteras med en nationell strategi som stärker kyrkans profetiska närvaro i Priderörelsen och tydliggör att vårt engagemang är en del av kyrkans uppdrag att bekämpa förtryck och främja rättvisa.

Transpersoner tillhör i dag de mest utsatta grupperna i samhället, och även i kyrkliga sammanhang saknas ofta erkännande av könsidentitet och könsuttryck. En kyrka som inte tydligt inkluderar transpersoner riskerar att bidra till tystnadens förtryck.

Svenska kyrkan måste vara en kraft som står upp mot orättvisor – i ord och handling.

Västerås den 24 juli 2025

Vicktoria Bagi (ViSK)

Ann-Charlotte Miller (ViSK)

Britt Björneke (ViSK)

Lars B Andersson (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:72
av Nils Gårder

Medlemsutvecklingsprojektet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att före avgörande beslut i Medlemsutvecklingsprojektet återkomma till kyrkomötet med en närmare redogörelse för förslaget till systemstöd och administrativ hantering liksom med en bedömning av kortsiktiga och långsiktiga kostnader för nationell nivå och för deltagande stift och församlingar,
2. med ändring av kyrkostyrelsens förslag till budget inte nu av det gemensamma kapitalet anvisa medel för Medlemsprojektet för år 2026 med 17 000 000 kronor och heller inte i ramarna för 2027 och 2028 anvisa 24 000 000 kronor respektive 23 000 000 kronor och att sålunda minska nettokostnadsramen för 2026 och nettoplaneringsramarna för 2027 och 2028 med nämnda belopp.

Motivering

Kyrkomötet har tidigare efterfrågat ett systemstöd för medlemskommunikation och administrativ hantering, och kyrkostyrelsen har fått i uppdrag att ta fram en lösning. Utvecklingen av ett sådant systemstöd har blivit en del av kyrkostyrelsens färdplan för samverkan och digitalisering, som fastställdes av kyrkomötet 2021. Frågan behandlades år 2024 i kyrkostyrelsens skrivelse till kyrkomötet Verksamhet och ekonomi 2024:1 och av ekonomiutskottet i dess betänkande E 2024:1 där utskottet skrev (s. 12):

Det finns delade meningar om hur det medlemsutvecklingsprojekt kyrkomötet initierade har utvecklats. Utskottet ser förstas vikten av tillgänglighet och möjligheten att möta och kommunicera med människor på olika sätt och vara tillgänglig på nätet för bokning av exempelvis dop. Samtidigt ser utskottet med oro på en utveckling av närmast kyrkosynsmässig karaktär, utifrån ett resonemang rörande begreppen kyrkotillhörig/medlem som är värd att uppmärksamma. Ett exempel är tjänsten Mina sidor, som är på väg att utvecklas. Den tjänsten aktualiserar angelägna säkerhetsfrågor och det är viktigt att inte ha bråttom då Svenska kyrkan har ett känsligt medlemsregister, inte minst utifrån att det rymmer uppgifter om människor med skyddad identitet. Utskottet efterlyser mera information om tjänsten Mina sidor och en analys av denna fråga till nästa års skrivelse. Utskottet har informerats om det pilotprojekt som pågår i fyra församlingar och utskottet anser att en djupare utvärdering från det projektet är nödvändigt innan nästa steg

tas. Likaså behövs en tydlig bild över vilka kostnader som denna tjänst i utbyggd form genererar. Utskottet är både positivt och avvaktande inför hur medlemsutvecklingsprojektet utvecklats. Utskottet förstår att kyrkoherdar uttryckt behovet av digitala tjänster för kommunikation och även i utlandskyrkan ser man poänger med tjänsten Mina sidor. Vidare anser utskottet att medlemsutvecklingsarbetet hör ihop med ett nytt kyrkobokföringssystem och behöver löpa parallellt, vilket inte sker nu.

Min mening är att kyrkostyrelsen i årets skrivelse Verksamhet och ekonomi 2025:1 inte har efterkommit utskottets önskan utan tvärtom förutskickat att styrelsen avser att senare under 2025 fatta beslut om systemstöd, Mina sidor med mera. Jag har reserverat mig mot styrelsens beslut att utan bättre redogörelse gå vidare med projektet. Även om företrädare för kyrkostyrelsen under kyrkomötets sammanträde 2025 kan ge kompletterande information inför utskottet, bör denna fråga, som är principiellt och ekonomiskt betydelsefull, inte avgöras förrän ett fullständigt beslutsunderlag har framlagts i en skrivelse till kyrkomötet så att samtliga dess ledamöter får full information. Därför bör kyrkostyrelsen återkomma till kyrkomötet 2026 och inte fatta ett för framtiden bindande beslut förrän efter kyrkomötesbehandling 2026.

Kyrkans ändamål är inte att endast tjäna dess medlemmars behov. Kyrkans uppdrag riktar sig till alla. Hur kyrkans kommunikation utformas är en pastoralt mycket viktig fråga. Det är en grannliga uppgift att välja hur kyrkans tilltal skall utformas. När en enskild vänder sig till kyrkan är det betydelsefullt att svaret blir utformat på lämpligt sätt. Att kommunicera med kyrkan får inte vara detsamma som att kommunicera med ett kommersiellt företag eller med en offentlig myndighet. Behovet av enkel ”bokning av förrättning” får inte trivialisera djupet i dop eller välsignelse. Den enskildes möjlighet till personlig kontakt med präst eller annan företrädare för församlingen måste vara överordnat och endast systemstöd som med visshet främjar sådan kontakt är lämpligt.

Vi upplever nu ett ökat intresse, inte minst från yngre, för gudstjänst och undervisning i kristen tro, särskilt konfirmationsundervisning. Detta torde vara något som inte gäller endast i Sverige utan även i andra länder. Danska folkkyrkan har gjort särskilda satsningar för att informera om ungdomars möjlighet att tala med en präst. För att svara upp mot dessa förväntningar är det viktigt att kyrkan framträder som just kyrka. Det är inte nödvändigt att all kontakt kan tas momentant. Det viktigaste är att den upplevs som seriös. Det annorlunda kan vara mer attraktivt än det som liknar en kopia på all annan kommunikation.

Säkerheten i it-baserade system är mycket viktig. Uppgifter om enskilds hållning i religiösa frågor är en typiskt känslig personuppgift. Säkerheten måste därför ägnas maximal uppmärksamhet och innefatta även bedömning av risken för medvetet illojala åtgärder och yttre angrepp.

Kyrkans ekonomiska resurser är begränsade och torde inte öka. Kostnader för it-baserade system måste vägas mot till exempel lönekostnader för präster. Att ett system kan vara nyttigt avgör inte om det bör väljas. Dess alternativkostnad måste beaktas. För ställningstagande krävs därför full kunskap om förväntade kostnader för de olika delarna i Medlemskommunikation för såväl nationell nivå som för stift och församlingar.

I avvaktan på 2026 års kyrkomötes behandling av ärendet bör beslut om finansiering av projektet anstå. Sålunda bör inte nu fattas något beslut att ur det gemensamma kapitalet till projektet Medlemsutveckling för 2026 anslå 17 000 000 kronor och inte heller i ramarna för 2027 och 2028 anvisa 24 000 000 kronor respektive 23 000 000

kronor. Nettokostnadsramen för 2026 och nettoplaneringsramarna för 2027 och 2028 Mot 2025:72
bör sålunda minskas med nämnda belopp.

Lund den 12 juni 2025

Nils Gårder (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:73
av Johan Linnman

Diakonala undantag från kyrkoavgift

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten för diakoner att kunna bevilja enskilda kyrkotillhöriga undantag från kravet att betala kyrkoavgift under en tidsbegränsad period, då ekonomiska och diakonala skäl föreligger.

Motivering

Den som inte har någon beskattningsbar inkomst betalar idag ingen kyrkoavgift. Idag finns dock många kyrkotillhöriga som har en inkomst men ändå har en mycket begränsad ekonomi. Det kan bero på familjesituationen eller att man genomgår en skuldsanering. Svenskarna är en av världens mest skuldsatta befolkningar. När resurserna är knappa för den enskilde kan det vara lockande eller rent av nödvändigt att gå ur Svenska kyrkan. Vi har säkert alla sett information i olika kampanjer om hur mycket man kan spara på att gå ur Svenska kyrkan.

Prästen Josef Moe-Ekesryd skrev i en debattartikel i tidningen Dagen (2022-01-16) att en diakon borde ha rätt att bevilja betalningsfrihet för mindre bemedlade medlemmar. "Katolska kyrkan erbjuder dispens från kyrkoavgiften i enskilda fall. Varför finns det inte utrymme för det i Svenska kyrkan? Borde inte den öppna folkkyrkan kunna hårbärgera sina egna fattigaste? Blir talet om 'den välkomnande kyrkan' som 'tar emot alla' verkligen trovärdigt?" frågar han sig.

Mitt förslag är att låta kyrkostyrelsen utreda om vi kan ge diakoner i församlingen (eller en diakon i pastoratet eller kontraktet om församlingen saknar en diakon) möjlighet att under sekretess bevilja en medlem att under en tidsperiod på cirka 3–5 år inte behöva betala kyrkoavgift.

Den kristna kyrkan bör inte bara vara en kyrka för fattiga utan också med fattiga. Att som döpt tvingas lämna kyrkan då ens privata ekonomi har kraschat är minst sagt oevangeliskt. Som icke-tillhörig kyrkan förlorar du också rätten att bli begravd i många församlingar om inte dödsboet betalar höga belopp. Pengar må vara viktigt även i kyrkan men kyrkans viktigaste tillgång är dess medlemmar.

Arboga den 24 juli 2025

Johan Linnman (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:74
av Lennart Matikainen

Uttryck stöd för alla könsstympade

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att, som ett led i försvaret av jämställdhet och kampen mot hedersförtryck, uppmärksamma att minst 62 000, men sannolikt många fler, unga flickor har könsstympats i Sverige utan insyn.

Motivering

Bakgrund

Det saknas helt signaler från kyrkan om att stå upp för alla flickor och kvinnors rättigheter. I decennier har debatter tystats i samhället, speciellt vad gäller det som pågår innanför muslimska familjers väggar. Att blunda för övergrepp är också att bli medskyldig till detta.

Sent omsider har statlig media börjat belysa det som legat dolt under många av de stenar som lagts på mångfaldens baksidor. I maj gick man ut med hur könsstympningar helt lyst med sin frånvaro i brottsstatistiken. Några få fall av dessa har gått till åtal.

Kvinnor i Sverige fortsätter könsstympas, varför syns det inte i brottsstatistiken?¹ I föregående års debatter i kyrkomötet har det framgått klart att enbart ett hyllande av islam ska gälla, där ledande röster påstått att ”böneutrop berikar Sverige”. Något svar på hur, har aldrig framkommit. Hedersvåldet har inte heller tagits emot väl utan ansetts kränkande att prata om.

Vågar kyrkan ta tag i och belysa alla flickors rätt att få äga sina egna kroppar och slippa stympas? Svaret på den frågan kommer säga allt om var kyrkan väljer att stå. Förra årets rader väckte motstånd från den politiskt polariserade kyrkan.

Vi önskar att kyrkan ska förklara hur islam arbetar för jämställdhet och kvinnans frihet. Finns det något intresse för kyrkan att erkänna den farliga frihetskamp kvinnor för i Iran? Finns det inom kyrkan en förståelse hur HBTQ-rörelsen knappast är inbjudna inom islam? Har kyrkan kunskap om att islam anger klart i Koranen att vi utanför religionen är otrogna och därmed mindre värda?

Kan kyrkomötet i alla fall ta ett steg i vad som pågår och kritisera könsstympning av flickor. Enligt svensk lag är det ett grovt brott. Står kyrkan bakom svenska lagar eller inte?

¹ <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/kvinnor-i-sverige-fortsatter-konsstympas-varfor-syns-det-inte-i-brottsstatistiken>

Mot 2025:74 Stockholm den 25 juli 2025

Lennart Matikainen (AfS)

Kyrkomötet
Motion 2025:75
av Mona Olsson m.fl.

Hållbar, rättvis och naturnära skogsförvaltning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
2. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2027 i fråga om 46 kap. 8 a § andra stycket och i övrigt den 1 januari 2026.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 kap.

3 §

Prästlönetillgångarna ska förvaltas *så effektivt som möjligt* och *på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning*. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna

Prästlönetillgångarna ska förvaltas *ändamålsenligt och resurseffektivt. Andlig, ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet ska säkerställas i förvaltningen*. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkostyrelsen *ska besluta om mål och inriktning för förvaltningen av prästlönetillgångarna och får även* utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna.

5 a §

Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen.

Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår, *utöver krav på vidtagande av åtgärd, även* råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen.

5 c

Om kyrkostyrelsen i sin tillsyn uppmärksammar allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångarna, *ska* kyrkostyrelsen genom en skrivelse till kyrkomötet *föreslå de åtgärder som för-*

Om kyrkostyrelsen i sin tillsyn uppmärksammar allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångarna, *får* kyrkostyrelsen *hålla inne del av stiftsbidraget enligt 44 kap. 14 §, tills åtgärd*

anleds av stiftets agerande. Till skrivelsen ska fogas ett yttrande från stiftet.

angiven av kyrkostyrelsen vidtagits. Kyrkostyrelsen ska årligen genom en skrivelse till kyrkomötet redovisa iakttagelser och åtgärder om tillsynen av förvaltningen. Redovisningen ska innehålla en redogörelse rörande insatser för att säkerställa andlig, ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet.

8 §

Vid förvaltningen av prästlönefastigheterna ska *naturvårdens* och *kulturmiljövårdens* intressen beaktas *i skälighetsomfattning*.

Vid förvaltningen av prästlönefastigheterna ska *biologisk mångfald skyddas och främjas* och *kulturmiljövårdens* intressen beaktas.

För att motverka att en åtgärd i förvaltningen av prästlönefastigheter medför skada för natur- eller kulturmiljövården ska de skyddsåtgärder, begränsningar och försiktighetsmått som behövs vidtas.

8 a §

Vid förvaltningen av prästlönefastigheter ska särskilda åtgärder vidtas för att främja renskötselrätten, koncessionsrenskötsel och den rätt urfolk har att utöva sina andliga och kulturella traditioner i de områden där de traditionellt har bott och verkat.

Den urfolksrättsliga principen om fritt och informerat förhandssamtycke ska tillämpas vid markanvändningsåtgärder som har en direkt och betydande påverkan för renskötsels bedrivande.

Motivering

Svenska kyrkan är en av Sveriges största skogsägare och har därmed ett unikt ansvar i arbetet för klimat, biologisk mångfald och en hållbar framtid. Det handlar inte bara om ekonomi, utan om förvaltarskap, tro och etik.

Den kyrkliga skogsutredningen Kyrkan och skogen – ansvar, handling och hopp (SKU 2024:2) visar tydligt behovet av förändring. Bland annat pekar den på att trakthyggesbruket – som idag dominerar 89 procent av Svenska kyrkans skogsbruk – innebär omfattande ekologiska risker: minskad biologisk mångfald, försämrade rekreation, försvagade kulturvärden och minskad kolinlagring.

Vänstern i Svenska kyrkan anser att kyrkan har ett andligt och moraliskt ansvar att ta ledarskap i omställningen. Vi har i likhet med många miljöorganisationer, forskare och enskilda personer välkomnat den framtagna skogsutredningen. Svenska kyrkans mod att ta ansvar för att minska klimatförsämringarna och för att bevara den biologiska mångfalden har i debatten lyfts fram som ett föredöme för andra skogsägare. Här visade kyrkan att man ville omsätta teologin i praktiken och arbeta för att bevara

den värld Gud skapat åt alla levande varelser istället för att sätta ekonomin först. Det är med stor besvikelse vi konstaterar att majoriteten i kyrkostyrelsen valt att i viktiga avseenden inte ställa sig bakom skogsutredningens förslag. Vi kan därför inte acceptera att de övergripande målen för förvaltningen av skogen inte ska sättas centralt och avse samtliga stift. Kyrkostyrelsen ska besluta om mål och inriktning för förvaltningen av prästlönetillgångarna och ska även ha möjlighet att utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Vi är medvetna om det negativa remissutfallet från stiftet och särskilt egendomsförvaltningarna som till och med beställt skuggutredningar. I flera remissyttranden från stiftet har vidare visats en stor skepsis mot att ändra de hittillsvarande metoderna att förvalta skogsbeståndet. Det finns därför stora farhågor för att de övergripande målen för förvaltningen av prästlönetillgångarna inte inom överskådlig tid kommer att uppnås om ansvaret överlämnas till stiftet. Svenska kyrkans ansvar för att minska klimatkrisen är så stort att målen måste sättas på central nivå. Vidare delar vi skogsutredningens förslag att det behövs ekonomiska styrmedel för att säkerställa att stiftet följer de mål som centralt ställs upp för skogsförvaltningen.

Vi förutsätter att målet som ställs upp för förvaltningen av skogen är att trakt-hyggesbruket successivt ska fasas ut i Svenska kyrkans skogar och ersättas med natur-nära skogsbruksmetoder såsom blädning, kontinuitetsskogsbruk och hyggesfria metoder. Vidare ska ekologisk, ekonomisk, social samt andlig och existentiell hållbarhet vara vägledande för all skogsförvaltning inom Svenska kyrkan och tydligt genom-syra kyrkostyrelsens dialog med stiftet och församlingarna.

Vidare är det viktigt att kyrkans markförvaltning respekterar urfolksrätten. Renskötseln är inte bara ett ekonomiskt näringsfång, utan en kulturell och andlig livsform som förtjänar fullt skydd. Vi har ingen invändning mot den föreslagna utformningen av bestämmelsen om hänsyn till urfolksrättens rätt vid förvaltningen av Svenska kyrkans markförvaltning och deras rätt till förhandssamtycke. Vi förutsätter dock att de närmare bestämmelser, som ska utfärdas om samrådet, kommer att innebära ett förbud mot att vidta åtgärder i förvaltningen av en fastighet som innebär en direkt och betydande påverkan för renskötselns bedrivande innan samtycke lämnats av den berörda samebyn.

Genom de förändringar vi föreslår i kyrkoordningen kan Svenska kyrkan gå före i klimatkampen, visa respekt för urfolkens rättigheter och stärka sin trovärdighet som en kyrka som tar teologin och ansvaret för skapelsen på allvar.

Norrköping 25 juli 2025

Mona Olsson (ViSK)

Britt Björneke (ViSK)

Mats Berglund (ViSK)

Agneta Ahlblom (ViSK)

Margareta Carlsson (ViSK)

Britt Fält (ViSK)

Marie Buhr (ViSK)

Ellen Skånberg (ViSK)

Lars B Andersson (ViSK)

Vicktoria Bagi (ViSK)

Anders Lundberg (ViSK)

Linda Sjöo (ViSK)

Lisa Wallenstein (ViSK)

Ann-Charlotte Miller (ViSK)

Mot 2025:75

Monica Johansson (ViSK)

Lina Ahl (ViSK)

Ann-Marie Strömberg (ViSK)

Anne Sörman (ViSK)

Marja Hillerström (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:76
av Johanna Andersson

Svenska kyrkans offentlighetsprincip

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. klargöra vilka av Svenska kyrkans församlingars handlingar som omfattas av offentlighetsprincipen samt vilka regler som gäller för upprättandet och delandet av dessa handlingar,
2. utreda vilka ändringar i såväl kyrkoordning som tillämpliga svenska lagar som skulle krävas för att Svenska kyrkan ska kunna klassificera en större del av sina inkomna och/eller upprättade handlingar som arbetsmaterial samt hur detta skulle påverka den fria granskningen av Svenska kyrkans verksamhet,
3. redovisa klargörande samt utredning inför kyrkomötet 2026.

Motivering

I kyrkoordningen för Svenska kyrkan fastslås att det öppna samtalet och den fria granskningen av Svenska kyrkans verksamhet är av avgörande vikt. Offentlighetsprincipen ska tillämpas för all kyrklig verksamhet, när det inte är uppenbart att andra intressen väger tyngre. En god ordning har varit att hemlighållande i kyrkan har avsett själavården, inte förvaltningen.

Under året har det dock framkommit att församlingar i Svenska kyrkan uppfattat det som olämpligt att lämna ut resultat från medarbetarundersökningar och vill se undantag från offentlighetsprincipen för denna typ av material. Exempelvis skriver kyrkorådet i Skarpnäcks församling i en skrivelse till kyrkostyrelsen följande, sedan deras resultat begärts ut:

Skarpnäcks församling är inte den enda församling som stått inför liknande frågor. Ett nyligen uppmärksammat fall är Domkyrkoförsamlingen i Växjö som tvingades lämna ut sin medarbetarundersökning. I dialoger vi fört med Skao, ledningen i Stockholms stift och med en rad kyrkoherdar har frågan återkommande rests om den ordning som nu tillämpas i Svenska kyrkan är ändamålsenlig och välfungerande.

Många finner tvärtom nuvarande läge både oklart och otillfredsställande.

(Skrivelse daterad 2025-07-08, Om offentliggörande av medarbetarundersökningar i Svenska kyrkans församlingar)

Vad som avses med ”många” är inte preciserat men tydligen finns ett bredare ifrågasättande av att dagens ordning är välfungerande, också från Stockholms stifts

ledning. Skarpnäcks skrivelse, och att många uppfattar nuvarande läge vara oklart och otillfredsställande, bör föranleda ett klargörande av vilka handlingar som ska lämnas ut samt när och hur de ska lämnas ut.

Det principiella resonemanget om varför Svenska kyrkan valt att omfattas av offentlighetsprincipen kan också vara på sin plats, eftersom det uppenbarligen inte är självklart att den ska tillämpas för all kyrklig verksamhet (utom själavården). Vidare behövs en utredning av vad det skulle innebära om Svenska kyrkan vill göra tolkningar som skiljer sig från hur andra myndigheter hanterar offentlighetsprincipen avseende exempelvis medarbetarundersökningar. Också frågor om vilka förändringar av kyrkoordning, lagen om Svenska kyrkan, Offentlighets- och sekretesslagen samt andra aktuella lagar som skulle krävas för sådana undantag behöver klargöras.

Resultat från medarbetarundersökningar påvisar i regel hur väl de anställda uppfattar att chefer fullgör sina uppdrag, eftersom detta är en viktig faktor som påverkar arbetsmiljön. Hemlighållna resultat försvårar en fri granskning av hur ledarskapet inom kyrkan fungerar och kommer därför i konflikt med det öppna samtal som i kyrkoordningen uppges vara av avgörande vikt.

Mon den 26 juli 2025

Johanna Andersson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:77
av Lisa Gerenmark m.fl.

Bidrag till Svenska Kyrkans Unga

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att Svenska Kyrkans Unga ska vara garanterade minst 35 prisbasbelopp i bidrag årligen.

Motivering

En stark barn- och ungdomsrörelse är en förutsättning för vår kyrka.

Svenska Kyrkans Unga är Svenska kyrkans barn- och ungdomsorganisation, det konstaterade kyrkomötet 2019.

Varje år ger Svenska kyrkan ett ekonomiskt bidrag till Svenska Kyrkans Unga, bidraget har varit lika stort (1 325 tkr) sedan 2017 men har på grund av inflation minskat i värde. Utöver det ekonomiska bidraget har Svenska Kyrkans Unga sedan 2024 sitt kansli i kyrkokansliets lokaler och hyr till en något subventionerad kostnad. Svenska Kyrkans Unga får också rikskollekt varje år, antalet kollektivsöndagar har varierat över tid men har de senaste åren varit två hela söndagar och två delade. Intäkterna från rikskollekterna har dock minskat kraftigt.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (mucf) som ansvarar för bidrag till bland annat barn- och ungdomsorganisationer ställer allt fler krav på sagda organisationer, detta samtidigt som bidragen minskar. Det gör att Svenska Kyrkans Unga liksom flera andra barn- och ungdomsorganisationer får lägga alltmer av sin kraft på administrativt arbete för att få allt mindre bidrag till sin viktiga verksamhet. Om de minskade statliga bidragen och hur de påverkar ungas möjlighet till organisering, deltog Svenska Kyrkans Ungas förbundsordförande Clara Olsson i ett panelsamtal i Almedalen i år.

Vi lever just nu i en orolig tid och en tid där demokratin har tagits för given och där unga människor inte längre ser demokrati som det självklara styrelseskicket. Många söker sig till kyrkan idag, däribland unga, det är så otroligt viktigt att det då finns en organisation inom kyrkan som fångar upp och samlar unga människors tankar och viljor om vad det är att vara kristen och att vara kyrka idag.

Att Svenska Kyrkans Unga också har sin självklara demokratiska grund, ger unga i organisationen kunskaper och insikter som kommer samhället och kyrkan till gagn lång tid framöver. 2019 beslutade kyrkomötet att undersöka hur vi bäst kan stötta demokratiskt arbete bland barn och unga i Svenska kyrkan. Utredningen lyfte särskilt fram Svenska Kyrkans Ungas viktiga demokratiska arbete som enligt utredningen ligger i deras DNA. "Likaså är verksamheten viktig för Svenska kyrkans fortlevnad

om Svenska kyrkans demokratiskt styrda organisation ska bestå. För att nya generationer ska kunna bidra behövs kunskap, träning och erfarenhet av demokratiska processer.”

Vår kyrka stärks om vi har en stark barn- och ungdomsrörelse, den behöver Svenska Kyrkans Unga och vi behöver stötta vår dem mer än vi gör idag. Även om Svenska Kyrkans Unga är en egen organisation behöver vi se dem som en förlängd arm av Svenska kyrkan och vårt viktiga arbete att nå ut med evangeliet till barn och unga. De har en helt unik möjlighet att samla barn och unga i vår kyrka och möta dem på sina egna villkor.

Under de senaste åren har dock Svenska Kyrkans Unga på grund av sin ekonomiska situation behövt lägga flera viktiga projekt på paus eller minska dem i omfattning, såsom podcasten Tror du, podcasten Bibeln på ett år, demokratiutbildning, utbildning i barnkonsekvensanalys och den viktiga rikshelgen. Dessutom har stödet till församlingar och lokalavdelningarna minskat.

Med ett ordentligt höjt bidrag kan Svenska Kyrkans Unga återta sina viktiga projekt, återigen anställa en teologisk samordnare på sitt kansli, anställa personal som kan arbeta med metodutveckling och utbildning samt skapa viktiga mötesplatser för våra unga engagerade runt om i vår kyrka.

Bidraget Svenska Kyrkans Unga får motsvarar idag 22,1 prisbasbelopp, 2017 motsvarade samma summa 29,5 prisbasbelopp. Med tanke på de utmaningar vi som kyrka och samhälle står inför och de minskade statsbidragen samt minskade kollektintäkter vill vi föreslå att Svenska Kyrkans Unga ska vara garanterade minst 35 prisbasbelopp i bidrag.

Falköping den 26 juli 2025

Lisa Gerenmark (ÖKA)

Karin Janfalk (ÖKA)

Nils Jernqvist (ÖKA)

Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)

Nina Wahlin (C)

Tomas Rosenlundh (ÖKA)

Victor Backström (POSK)

Per Lindberg (POSK)

Marie Wojdkow (POSK)

Åsa Öckerman (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Agneta Granström (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:78
av Britt Fält och Lars B Andersson

Bevara immateriella kulturarv med koppling till kyrkolivet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur Svenska kyrkan ska kunna ta en mera aktiv roll för att initiera, understödja och bidra med projekt och kunskap som underlättar bevarandet av olika former av immateriella kulturarv.

Motivering

Vi vill genom exemplet Gammelstad, och övriga norrländska kyrkstäder, lyfta fram den så kallade kyrkstadsseden som föranleder Unesco att värdera platsen som ett världsarv.

Vi vill belysa Svenska kyrkans ansvar för att stödja arbetet med att bevara, inte bara denna, utan fler immateriella kulturarv som över tid haft koppling till kyrkolivet.

Ett världsarv är en plats, ort eller miljö som på ett unikt sätt vittnar om jordens och människans historia. Unescos Världsarvskonvention trädde i kraft 1972 och länder som har undertecknat konventionen kan nominera natur- och kulturmiljöer med enastående universellt värde till världsarvslistan. Ett världsarv är ett område, en miljö eller ett objekt som på ett unikt sätt berättar om jordens och människans historia. Målet med konventionen är att länderna ska skapa lagstiftning och förvaltning för att bevara kultur- och naturarvet i sitt eget land.

Gammelstad, Luleå, är den största bevarade kyrkstaden i norra Norrland. Den fördes in på världsarvslistan 1996.

Världsarvsområdet omfattar den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen, totalt 520 skyddade byggnader, vägnätet, fornlämningsmarken och den månghundraåriga sedvänjan att vistas i sin kyrkstuga under de stora kyrkhelgerna, ting, marknader och andra tillfällen.

Av Sveriges totalt 71 kyrkstäder återstår idag endast 16, varav merparten är spillror av vad de en gång var. Gammelstad har landets största och bäst bevarade kyrkstad med 404 stugor och 552 kammare.

Gammelstads unika miljö består av stenkyrkan från 1400-talet med omgivande kyrkstugor, ett medeltida gatunät och bebyggelse med rötter i 1600-talets borgarstad. Kyrkstugorna användes på traditionellt vis ända fram till 1950-talet. Idag fungerar kyrkstaden som ett levande samhälle där stugorna numera främst används i samband med konfirmationshögtiden vid midsommar.

Orsaken till att kyrkstäder uppfördes i norr var de stora socknarna i den här delen av landet. De långa avstånden gjorde det svårt för de sockenbor som bodde avlägset

att ta sig till gudstjänsten och hem igen på en och samma dag. Gammelstad var marknadsplats och centrum i en socken som tidvis omfattade nästan hela nuvarande Norrbottens län.

Principen för kyrkstäder uppstod troligtvis i samband med reformationen under 1500-talet, när större krav ställdes på kyrksamhet och kyrklig undervisning av allmogen.

I början av 1600-talet hade orten utvecklats till en kyrkstad och fick handelsprivilegier.

Kyrkstugorna står på ofri grund och varje stugägare äger endast sin kammare. Är det en stuga med flera kamrar delas ansvaret för hela byggnaden med grannarna. Traditionellt har kyrkstugan följt med hemmanet och framför allt ärvts inom familjen, men det har även förekommit försäljning av kyrkstugor då det inte funnits någon i släkten som haft intresse att ta över kyrkstugan.

Så sent som på 1990-talet luckrades regelverket upp så att man inte behövde bo på orten eller tillhöra församlingen för att få äga en kyrkstuga. För stugägarna handlar det om att förvalta ett arv från tidigare generationer, för andra är ägandet ett resultat av intresse för kulturmiljön och för några är det ett sätt att hålla kvar en förankring i sin hembygd. Det är ägaren som är ansvarig för att underhålla byggnaderna enligt de riktlinjer som finns.

Eftersom kyrkstadsmiljöerna är skyddade kulturmiljöer finns regelverk att följa vid restaureringar. I många kyrkstäder görs kyrkstadsronder där församlingen tillsammans med sakkunniga går igenom kyrkstaden och noterar det som behöver åtgärdas på byggnaderna.

Ett rejält problem är de byggnader som består av flera kammare och där engagemanget bland ägarna varierar eller har ägare som fått anmärkningar men inte åtgärdat dem. Kostnaderna för restaureringar är höga och många äldre orkar inte riktigt ta itu med saken.

Kyrkstäderna är viktiga kulturmiljöer som bör bevaras för framtiden. Den utvändiga miljön ska behållas och förändringar ska göras med varsamhet.

Det största hotet mot kyrkstäderna är att brand bryter ut och förstör kyrkstäderna och att stugorna inte skulle byggas upp igen.

Ett liknande hot som lyfts fram är att stugorna med flera kammare blir eftersatta och att man säljer sina kammare istället för att åtgärda problemen. Stugägarna önskar att det fanns möjlighet till mer stöd i de fall en stuga riskerar att förfalla eller att någon eller några ägare struntar i att ta sitt ansvar. Frågan är om det är rimligt att ansvaret för kulturmiljöerna ska vila på enskilda ägare eller om någon annan aktör borde ha ett mer övergripande ansvar för kyrkstädernas bevarande. Värdet av kyrkstaden som kulturmiljö och vikten av att bevara den för framtiden är viktig för alla, den vittnar om vår historia.

Kyrkan har inget formellt ansvar för kyrkstäderna men det faktum att den finns där ger platsen en särskild identitet och markerar den centrala historiska kopplingen mellan själva kyrkobyggnaden och dess placering, kyrkan som institution och församlingsborna.

Svenska kyrkan behöver utreda hur den ska kunna ta en mera aktiv roll för att initiera, understödja och bidra med projekt och kunskap som underlättar bevarandet av olika former av immateriella kulturarv.

Piteå den 27 juli 2025

Britt Fält (ViSK)

Lars B Andersson (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:79
av Mona Olsson m.fl.

Stärk pilgrimsrörelsen i Sverige

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda hur Svenska kyrkan kan ta ett större ansvar för att utveckla pilgrimsarbetet i landet utifrån perspektiven ekologisk, ekonomisk, social och andlig hållbarhet,
2. utreda huruvida stiftens engagemang, i de fall de också ansvarar för pilgrimsverksamhet, strider mot kyrkoordningen.

Motivering

Pilgrimsrörelsen är en ny nordisk folkrörelse där vandringen är läkande för många trasiga och stressade själar. Den som vandrar tränar omedvetet upp sinnena och tar till sig sommarhagens doft, gläds åt småfåglar och fjärilar som fladdrar upp ur dikeskanten eller ges möjlighet att reflektera över vad sunnanvinden kan lära oss. Vi får ett sammanhang och en insikt om att vi är ett med naturen.

Pilgrimens sju nyckelord formulerades av nestorn i nutida pilgrimsrörelse, Hans-Erik Lindström. De är frihet, enkelhet, tystnad, bekymmerslöshet, långsamhet, andlighet och delande. De orden mediteras det över i hela Norden.

Svenska kyrkan har en lång tradition av att möta människor på olika sätt. Pilgrimsvandringar är en av vuxenvägarna till tro, liksom katekumenat och bibelstudiegrupper. Därför behöver vi vara lyhörda för den växande skara som ger sig ut på vägarna och ser vandringen som en gudstjänst.

Intresset för pilgrimsvandring ökar konstant i såväl Europa som Skandinavien och Sverige. De mest kända lederna är S:t Olavsleden, Romboleden, Birgittaleden och Franciskusleden.

Att väcka liv i en pilgrimsled är ett spännande, långsiktigt arbete som inbegriper antikvarisk expertis, ett studie av de äldsta vägarna i området, som sedan jämförs med det moderna vägnätet, stigar och leder och hur de sammanfaller med äldre vägar. Markägarkontakter behöver genomföras. Minnesmärken med anknytning till pilgrimsvandring behöver inventeras så som källor, skulpturer och kyrkor etcetera. Detta är med andra ord ett omfattande arbete som är både tids- och energikrävande och här behövs även ekonomiska resurser.

Man kan vandra av olika anledningar. Många vill lära sig att göra den ”inre resan”, medan andra vill följa i de gamla pilgrimernas spår och göra en kulturvandring. Ett exempel på en gammal historisk led är Stråsjöleden som går från Korsholmen via Enångers medeltidskyrka och vidare till Nidaros.

Svenska kyrkan nationellt kan göra mer för att stärka pilgrimsrörelsen i en tid då fler människor iklär sig pilgrimens attribut: kängorna, ryggsäcken, staven, hatten och korset.

Bland de olika pilgrimscentra som finns i Sverige, har Vadstena Pilgrimscentrum en särställning. Vid starten den 1 januari 1997, var Vadstena det första pilgrimscentret i Norden. Sedan dess har arbetet byggts upp och bedrivits målmedvetet och är idag en viktig nod för pilgrimsrörelsen i Skandinavien.

Vid starten var det inte möjligt för Svenska kyrkans församling i Vadstena att driva och utveckla arbetet, men dåvarande biskop, Martin Lind, tog med sig idén till stiftsstyrelsen som inspirerades och såg möjligheterna. På så sätt blev Vadstena Pilgrimscentrum en del av stiftets arbete.

Pilgrimscentrums organisatoriska närhet till biskop och stiftets ledning har gett Pilgrimscentrum en central position i kyrkan. Detta kan knappast åstadkommas genom att placera arbetet under en församling/pastorat. Den lokala församlingen Vadstena och Dals församling gör ett fantastiskt arbete. Förutom att sköta ordinarie arbete, ansvarar man också för en av sina kyrkor, den katedrallika Klosterkyrkan, där man har ett omfattande arbete med att bemanna bokbord och guida i och utanför kyrkan. Att därutöver få ansvar för Nordens största pilgrimsverksamhet, är inte rätt mot församlingen.

Därför ser vi med oro på att det är just detta som håller på att hända. Linköpings stiftsstyrelse har tagit ett inriktningsbeslut på att överföra verksamheten vid Vadstena Pilgrimscentrum från stiftsorganisationen till församlingen under förevändning att det inte skulle vara förenligt med kyrkoordningen att stiftet ansvarar för verksamheten som den de facto har gjort under mer än 25 år.

Därför vill vi få saken prövad av kyrkostyrelsen med dess jurister och saks experter.
Pax et bonum!

Norrköping den 27 juli 2025

Mona Olsson (ViSK)

Marie Buhr (ViSK)

Lars B Andersson (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:80
av Jonas Noréus och Margaretha Herthelius

Förvaltning av kulturgravar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. föra dialog med SKAO och regeringen om samstämmiga bedömningar gällande finansiering av förvaltningen av kulturgravar,
2. i dialogen verka för att finansieringen ska bekostas av begravningsavgiften.

Motivering

Återlämnade gravrätter kan klassificeras som kulturgravar enligt länsstyrelsens beslut efter samråd med Riksantikvarieämbetet. Det är då i grunden ett statligt beslut som innebär en pålagd uppgift till huvudmannen att sköta dessa gravar som ett kulturarv. De måste bevaras och får inte förvanskas.

Av paragraf 37 i kapitel 7, begravningslagen, framgår att om en gravanordning har tillfallit upplåtaren, och den är av kulturhistoriskt värde eller av något annat skäl bör bevaras för framtiden, ska upplåtaren om möjligt lämna kvar den på gravplatsen. Av förarbetsuttalanden (prop. 1998/99:38 s. 114 f) framgår vidare att skötsel som följer av kulturmiljövårdens krav – som till exempel underhåll av kulturhistoriskt intressanta gravanläggningar – bör ingå i begravningsverksamheten och finansieras via begravningsavgiften.

På de flesta håll fungerar detta väl. På sina håll tar dock inte staten ekonomiskt ansvar på grund av att länsstyrelserna, genom deras utsedda begravningsombud, resonerar olika. Vissa församlingar och pastorat har tvingats använda församlingarnas kyrkoavgift för att förvalta kulturgravar, medan andra tillåtit att skötseln betalas av begravningsavgiften. Kyrkoavgiften är ju medlemmarnas avgift till församlingens verksamhet medan begravningsavgiften är den skatteliknande avgift som betalas av alla skattepliktiga för att upprätthålla begravningsväsendet i landet. Det är inte rimligt med dels denna skillnad i behandling och framför allt inte att församlingsverksamhet ska stå tillbaka för att sköta ett kulturarv som är en statlig angelägenhet.

Som huvudman har Svenska kyrkan självklart ett intresse av att aktivt arbeta för enhetliga bedömningar bland landets länsstyrelser. Samordning av Svenska kyrkans huvudmannaskap i begravningsfrågor sker genom Svenska kyrkans Arbetsgivarorganisation (SKAO), som därför via kyrkostyrelsen bör uppmärksammas på ovanstående problematik och vidta nödvändiga åtgärder för att säkra enhetliga bedömningar från länsstyrelser och begravningsombud. Eftersom länsstyrelserna lyder under regeringen bör även regeringen adresseras i dialogen.

Varberg den 27 juli 2025

Jonas Noréus (FiSK)

Margaretha Herthelius (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:81
av Mona Olsson och Lisa Wallenstein

Svenska kyrkans närvaro på barn- och ungdomsfängelser

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. uttala sig med anledning av regeringens utredning ”om frihetsberövande påföljder för unga”,
2. utveckla institutionssjälavården till att omfatta även barn.

Motivering

Regeringens särskilda utredare, justitierådet Agneta Bäcklund, har i utredningen *En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga* (SOU 2023:44) kommit fram till att den slutna vården på SiS-hem bör flyttas över till Kriminalvårdsanstalter. För att alla bitar som ombyggnation, vård och skola ska hinna vara på plats, föreslår hon att förslaget ska träda i kraft från och med den 1 januari 2028.

Men regeringen vill inte vänta så länge, utan har gett Kriminalvården uppdraget att inrätta platser från och med den 1 juli 2026. Det finns i nuläget åtta utpekade anstalter som ska hysa ungdomarna.

Samtidigt har man utrett möjligheten till sänkt straffmyndighetsålder från 15 år till 14 år (SOU 2025:11).

Flera barnrättsorganisationer som Bris, Rädda barnen, Barnombudsmannen och Unicef har höjt sina röster mot förslagen. Unicef skriver i ett uttalande:

En sänkning av straffbarhetsåldern skulle gå emot barnkonventionen (...). Utredningens föreslagna sänkning går emot forskning om barns kognitiva och emotionella utveckling som understryker barns begränsade förmåga att se konsekvenser av och ta ansvar för, sina handlingar.

Även Sveriges Kristna Råd, genom generalsekreterare Sofia Camnerin, har varnat för vilka följder det kan få för de yngsta om förslagen genomförs. Hon säger i en intervju:

Vi förstår att det behövs kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med gängkriminalitet och annat, men lagförslagen processas snabbt och det finns en risk att vi förlitar oss för mycket på det repressiva och inte utvecklar det förebyggande arbetet.

Svenska kyrkan har inte varit remissinstans i dessa utredningar, men har heller inte lämnat in något spontant remissyttrande.

Svenska kyrkan har inte gjort något officiellt uttalande ännu. Det tycker vi är olyckligt då Svenska kyrkan har ett stort förtroendekapital att förvalta. När kyrkan genom sina främsta företrädare uttalar sig, lyssnar många.

Om Svenska kyrkan ändå väljer att inte uttala sig, behöver en barnkonsekvensanalys göras med anledning av det beslutet.

Vi har fantastiska medarbetare inom institutionssjälavården. Med 14-åringar på anstalterna, ställs deras kompetens på hårda prov. Svenska kyrkan behöver rusta sina medarbetare och förtroendevalda inför de kommande utmaningarna. Vi behöver se till att vi redan på planeringsstadiet finns med i det förberedande arbetet tillsammans med skola, socialtjänst och vårdande myndigheter. Vi behöver också tillgodose att barnen och ungdomarna får ett gott bemötande, själavård utifrån deras egna behov, konfirmationsundervisning där det efterfrågas samt vägledning tillbaka till samhället efter avtjänat straff.

Det finns ännu inga propositioner från regeringen på dessa förslag. ViSK önskar att Svenska kyrkan använder sin röst för att påverka beslutsfattarna i enlighet med sin värdegrund och i enlighet med Barnkonventionen som är svensk lag sedan 2020.

Norrköping den 28 juli 2025

Mona Olsson (ViSK)

Lisa Wallenstein (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:82
av Mats Ershammar

Stärkt episkopal roll i teologiska initiativ

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda och för kyrkomötet lägga fram förslag till ändrad lydelse i kyrkoordningen som stärker biskopsmötets roll som initiativtagare i frågor som rör Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, i enlighet med vad som anförs i motionen,
2. tillse att utredningen, inom ramen för detta uppdrag, särskilt prövar en modell där biskopsmötet, efter beslut med kvalificerad majoritet, ges formell rätt att väcka motioner till kyrkomötet i frågor som rör Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

Motivering

Demokratisk styrning och episkopal identitet

Svenska kyrkan vilar på en fruktbar spänning och samverkan mellan två grundpelare: dels en demokratisk organisation med det folkvalda kyrkomötet som högsta beslutande organ, dels kyrkans ämbete där biskoparna genom biskopsmötet bär ett särskilt andligt och teologiskt ansvar. Motionen syftar till att fördjupa och vitalisera denna samverkan i frågor som rör kyrkans kärna – dess tro, bekännelse och lära.

Den formella grunden för biskopsmötets episkopala karaktär återfinns inte i en enskild lagtext. Istället återfinns den i den sammanvägda kraften av Svenska kyrkans interna regelverk, dess unika historiska arv och dess bindande internationella förklaringar. Dessa tre delar förstärker och belyser varandra.

Problemet idag – en viss obalans

Enligt kyrkoordningen finns biskopsmötet för samråd i frågor som rör biskoparnas uppdrag inom kyrkans vigningstjänst och tillsyn över deras verksamhet. Kyrkostyrelsen ska begära in yttrande från biskopsmötet vid beredningen av styrelsens beslut i teologiska och ekumeniska frågor av större vikt.

Biskopsmötet har således en huvudsakligen rådgivande och reaktiv roll i förhållande till kyrkomötet och kyrkostyrelsen. Läronämnden har en viktig beredande funktion men saknar initiativrätt. Den ska yttra sig innan kyrkomötet beslutar i ärenden som anges i kyrkoordningen.

Den ovan beskrivna ordningen för med sig huvudsakligen två svagheter. Den ena är att biskopsmötets nuvarande roll i första hand är att yttra sig över ärenden som

väckts av andra. Det är en viktig remissinstans men har en alltför reaktiv roll. Detta lämnar ett tomrum där initiativ i komplexa teologiska och existentiella frågor i hög grad överläts till motioner från enskilda ledamöter i kyrkomötet eller nomineringsgrupper. Sådana initiativ, även om de självklart är vällovliga, är inte alltid sprungna ur eller förankrade i kyrkans samlade andliga och teologiska behov. Svenska kyrkan riskerar därmed att sakna en formell, proaktiv motor för det teologiska och existentiella samtalet.

Den andra svagheten är att i teorin kan kyrkomötet, med enkel majoritet, fatta beslut i centrala tros- och lärofrågor som går emot en enig eller kvalificerad majoritet i biskopsmötet. Detta skapar en uppenbar risk för att den teologiska expertis och det tillsynsansvar som är samlat i biskopskollegiet inte ges tillräcklig tyngd i avgörande ögonblick. I förlängningen kan det riskera leda till beslut som utmanar kyrkans ekumeniska trovärdighet och inre sammanhållning.

En stärkt initiativrätt för Biskopsmötet

För att adressera dessa brister och skapa en mer dynamisk och teologiskt robust styrningsmodell föreslås en stärkt initiativrätt för biskopsmötet. Detta skulle innebära en ändring i kyrkoordningen så att biskopsmötet ges formell rätt att väcka motioner i frågor som rör kyrkans tro, bekännelse och lära.

Med en sådan modell skulle biskopsmötet, med sin samlade kompetens, kunna agera proaktivt för att identifiera och initiera angelägna teologiska och existentiella frågor, analyser och samtal. Detta skulle stärka kyrkans förmåga att på djupet arbeta med sin identitet och sitt uppdrag.

För att säkerställa att sådana motioner är väl genomarbetade och brett förankrade inom episkopatet, föreslås att de måste stödjas av en kvalificerad majoritet (exempelvis två tredjedelar) av biskopsmötets ledamöter. Detta krav garanterar att de ärenden som lyfts till kyrkomötet är av stor vikt och har ett starkt kollegialt stöd.

Förslaget innebär inte att kyrkomötets suveräna beslutanderätt inskränks. Kyrkomötet skulle fortfarande ha full frihet att bifalla, justera eller avslå en motion från biskopsmötet. Reformen syftar till att formalisera och prioritera biskopsmötets röst i inledningen av processen, inte att ge det vetorätt i slutet. Inom ramen för den utredning som föreslås ske måste relationen mellan biskopsmötets och läronämndens roll och ansvar noggrant analyseras och tydliggöras.

Motionen säkerställer att biskoparnas samlade bedömning blir ett självklart och tungt vägande underlag för kyrkomötets fortsatta beredning och beslut. En alternativ modell där initiativrätten istället läggs på läronämnden har övervägts, men bedöms som mindre ändamålsenlig.

Sammanfattning

Att ge biskopsmötet en formell motionsrätt i tros-, bekännelse- och lärofrågor är en konstruktiv reform som stärker en klassisk kristen synergi mellan biskopskollegiets särskilda ansvar och de valda ledamöternas röst. Genom att omvandla biskopsmötet från en primärt reaktiv remissinstans till en proaktiv aktör i tros-, bekännelse- och lärofrågor, skapar vi samtidigt bättre förutsättningar för ett levande teologiskt och existentiellt samtal. Kyrkostyrelsen föreslås därför få i uppdrag att utreda och för kyrkomötet lägga fram förslag till ändrad lydelse i kyrkoordningen i enlighet med detta.

Rönninge den 28 juli 2025

Mats Ershammar (BA)

Kyrkomötet
Motion 2025:83
av Roger Larsson

Mall till policy om artificiell intelligens

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta en mall till policy för användning av artificiell intelligens inom hela Svenska kyrkans verksamhet, inklusive riktlinjer för teologiskt förhållningssätt, kommunikation och ansvarsfördelning.

Motivering

Bakgrund och syfte

Artificiell intelligens (AI) används idag alltmer i både samhälle och kyrka. Inom Svenska kyrkan har AI redan tagits i bruk i kommunikation, själavårdsliknande samtal och produktion av texter. Detta skapar både möjligheter och behov av tydliga riktlinjer. En policy är nödvändig för att säkerställa teologiskt förhållningssätt, tekniskt ansvars-tagande och etisk medvetenhet.

Kyrkostyrelsen har beslutat om "Policy för nyttjande av artificiell intelligens" inom verksamheter under deras direkta ansvar (kyrkostyrelsen, kyrkokansliet). Generalsekreteraren har från denna skapat en "Riktlinje för nyttjande av artificiell intelligens" för användning på kyrkokansliet. Dessa, och eventuella dokument från andra enheter, bör vidareutvecklas eftersom det inte är rimligt för alla Svenska kyrkans juridiska enheter att skapa policy och riktlinjer från grunden. Benämns nedan "de existerande dokumenten".

Svenska kyrkan som helhet producerar mycket text och bilder för användning både offentligt (pressreleaser, medlemstidningar) och i mindre sällskap (bibelstudium, predikan, dop och begravning). Användning av AI-verktyg kan underlätta genom att spara tid men har många fallgropar.

AI-genererade faktasvar framstår auktoritativa eftersom de följer etablerade text-mönster. Men då genererat innehåll saknar garanti för korrekthet krävs noggrann granskning, vilket reducerar den förväntade tidsvinsten.

De existerande dokumenten nämner inte teologiskt förhållningssätt specifikt.

Andra medier väcker dock dessa frågor.

Nya teologiska frågeställningar från våra medier

"Det är väl bara en tidsfråga innan vi får algoritmstyrda präster som blint bekräftar syndernas förlåtelse." Kristofer Ahlström, DN Kulturkrönika s. 2 den 3 maj 2025. Efter detta har vi fått Bishop Talks (lennartk.se), som gärna diskuterar det som tynger

men inte nämner att den ej har tystnadsplikt förrän den frågan ställs specifikt. Bishop Talks verkar i alla fall ha någon form av filter för att inte ge syndaförlåtelse.

I slutet av maj fick vi även essän ”Vi behöver inte styras av vår oro när det gäller AI” i Kyrkans Tidning (Charlotte Frycklund, 2025-05-30) som ställer motsatta fråga ”Är det möjligt att de som inte är människor kan passa in i våra trossystem, ha del av arvssynden, behöva frälsning?”

Problemområden

Kansliets existerande dokument hanterar många kända problem väl.

I Riktlinje för nyttjande av artificiell intelligens hanteras följande med mänsklig kontroll (2.4) och förbud (2.3):

- ♦ Generell AI ger generella svar även om den försöker anpassa till frågeställaren. (Fråga din AI, eller Bishop Talks, ”Vilka modifierande instruktioner arbetar du med?”)
- ♦ AI medför risk för så kallade hallucinationer (felaktiga fakta och referenser).
- ♦ Att be en språkmodell kontrollera sina fakta kan resultera i (nya) felaktiga svar.
- ♦ Känsliga uppgifter får ej laddas in till AI-modell (GDPR, modellen kan spara/sprida). Problem som saknar hantering i de existerande dokumenten.
- ♦ Med interaktiva AI specialtränade mot specifika data, som Bishop Talks, vilken bygger på Lennart Koskinens verk, får vi andra frågor.
 - Vem står bakom tjänsten? Vem företräds? Svenska kyrkan? Lennart Koskinen? Uppsala universitet? ChatGPT/OpenAI?
 - När en biskop går i pension, och så blir biskop emeritus/emerita, behålls kragen och hen kan fortsätta delta i offentliga diskussioner. Även en biskop emeritus eller emerita kan dock i vissa fall fräntas sin krage. Vad gäller för en eventuell biskops AI-kopia på nätet?
 - När slutar denna chattbot vara relevant, när och hur kan den stängas? ”Den tidigare biskopen hoppas kunna bidra till fler samtal om livet – även efter sin död” (dagen.se, 2025-06-14). Föreställ er en AI-chattbot baserad på Martin Luther, vars senare åsikter om judar vore djupt problematiska/olagliga i dag.
 - Ett alternativ till stängning av en populär tjänst är att modifiera den. Vem har rätten att utföra modifikationer? När slutar en modifierad tjänst bygga på originalverken? Detta kräver transparens i ännu högre grad än i de existerande dokumenten.
- ♦ Upphovsrätt för AI-genererat material (exempelvis bilder), då upphovsrätt kräver mänskligt skapande. Använd ej för att generera sådant vem som helst ej får använda fritt, exempelvis logotyper.

Teologiska problem

Teologisk reflektion är nästan helt frånvarande i befintliga dokument, möjligen på grund av att dessa förutsätter mänsklig kontroll över allt AI-genererat material.

- ♦ Borde inte teologi nämnas explicit, jag ser värderingar som annat om än besläktat?

- ◆ Det en AI skriver blir en statistisk delmängd av allt som uttrycks på nätet (att ange ”Svenska kyrkans perspektiv” styr AI mot teologiskt mer relevanta resultat). Användarens eget teologiska omdöme och personliga röst riskerar att förminskas över tid.
- ◆ Bishop Talks upplevs som bikt ”Så bra! Lennart är den perfekta biktfadern.” (lennartk.se), men har inte absolut tystnadsplikt (snarare har den rapporteringsplikt). Troligen bidrar interaktionen till otydlighet då frågorna ofta avslutas med personlig fråga ”Vill du berätta mer om vad som väcker den här frågan hos dig?”, ”Vilken av dessa tre känns mest relevant för dig just nu?” AI får inte imitera själavård eller bikt, då dessa kräver mänsklig (fysisk) närvaro, medvetenhet och ansvar.
- ◆ Skulle det vara problematiskt om någon ny psalm skapats med hjälp av AI? När ett bibliotek (Löfvånger) köpte in en AI-genererad barnbok väckte det viss uppmärksamhet.

Intressanta framtida teologiska gränsdragningar att beakta

- ◆ Vad krävs för att en AI ska räknas som en person?
- ◆ Behöver en AI frälsning från arvssynden? Är den ren? Syndar den om den ger felaktiga svar?
- ◆ Skulle en AI-chattbot-präst kunna ge avlösning?
- ◆ Skulle man kunna gifta sig med en AI inom Svenska kyrkan?

Sammanfattande rekommendationer för ny policymall

- ◆ Ansvar: Tydliggöra mänskligt ansvar och teologisk kontroll över allt AI-genererat material.
- ◆ Transparens: Klarlägga vem som står bakom AI-tjänster, deras syfte och hur eventuella problem kan rapporteras.
- ◆ Begränsningar: Förbjuda att AI imiterar eller ersätter funktioner som själavård, bikt och prästämbete.
- ◆ Upphovsrätt och användning: Fastställa riktlinjer för användning av AI-genererat material, särskilt gällande innehåll som kräver mänskligt upphovsrättsskydd.

AI har använts vid färdigställandet av detta dokument.

Skellefteå den 28 juli 2025

Roger Larsson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:84
av Jonas Larsson m.fl.

Kyrkostyrelsen tar valsedelskostnaderna för församlingar och pastorat

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att förenkla valsedelshanteringen genom att kyrkostyrelsen tar hela kostnaden för de valsedlar som skickas till valnämnderna för de nomineringsgrupper som kandiderar på församlings- och pastoratsnivå.

Motivering

Inför kyrkovalet 2025 behöver varje nomineringsgrupp lämna in intyg till stiftens för att få ersättning för valsedelskostnader. Den nuvarande ordningen innebär att varje nomineringsgrupp själva måste hämta in intyg från samtliga församlingar/pastorat där de ställer upp i val. Detta skapar en onödigt tung administrativ börda både för nomineringsgrupperna och församlingarna/pastoraten.

Vissa församlingar/pastorat tar hela kostnaden för tryck och distribution, andra tar del av kostnaden medan vissa inte tar någon kostnad alls.

Huvudregeln är om man kandiderar i en församling eller pastorat, där man inte tidigare varit invald, får man betala valsedlarna i förskott, om man kommer in så kommer kyrkokansliet återbetala kostnaden efter valet. Det skapar merarbete med att skapa fakturor och granska inkomna betalningar samt efter valet kontrollera invalda och eventuellt återbetala till de invalda nomineringsgrupperna i dessa församlingar.

Detta skapar onödig administration hos nomineringsgrupperna med betalning, bokföring samt kontroll efter valet om man kommit in i de församlingar och pastorat, där man har kandiderat för att sedan kräva tillbaka betalningar man gjort.

Den nuvarande ordningen skapar onödigt merarbete och ökar risken för misstag, uteblivna betalningar och därmed inte få valsedlar.

Eftersom uppgifter om vilka grupper som kandiderar redan är kända och registrerade inom Svenska kyrkans administrativa system, finns det ingen anledning att varje grupp ska behöva inkomma med separata intyg från varje församling och pastorat.

Detta löses enklast genom att kyrkan nationellt tar hela kostnaden för produktion och distribution av valsedlarna för de nomineringsgrupperna som kandiderar på församlings- och pastoratsnivå. Detta kommer minska administrationen och därmed kostnaden hos kyrkokansliet samt säkerställa en välfungerande demokratisk process. Därmed effektiviseras hanteringen och avlastar såväl ideella som förtroendevalda inom nomineringsgrupperna och anställda på kyrkans samtliga nivåer.

Mot 2025:84

Falköping den 26 juli 2025

Jonas Larsson (SDSK)

Ulf Wester (SDSK)

Mikael Sandén (SDSK)

Ronnie Nilsson (SDSK)

Anna-Karin Åström (SDSK)

Jan-Åke Isaksson (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:85
av Åke Marcusson m.fl.

Utlandskyrkans organisation

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur utlandskyrkan, som en angelägenhet för hela Svenska kyrkan, kan erhålla en sammanhållen främjande- och tillsynsuppgift.

Motivering

När 2002 års kyrkomöte beslutade om utlandskyrkans organisation beslöts att dess verksamhet skulle ses som en del av den nationella nivåns ansvar. Detta har varit en viktig utgångspunkt också i kyrkomötets senare beslut och överväganden. Beslutet 2002 innebar dock att utlandskyrkans tillsyns- och främjande funktioner delades. Tillsynen knöts till biskopen och domkapitlets Visby stift och främjandet till den nationella nivåns kyrkokansli i Uppsala.

Kyrkomötet beslutade 2005 att detta beslut skulle utvärderas. Inledningsvis fick en fristående konsult uppgift att se igenom verksamheten och definiera aktuella problemområden. Därefter initierades ett utredningsarbete och en utredningsgrupp tillsattes med uppdraget att se över de demokratiska frågorna för utlandssvenskarna i Svenska kyrkan, liksom att förbättra styrningen av utlandskyrkan. Resultatet presenterades i utredningen Utlandskyrkan – struktur och delaktighet 2009:1. Utredningen framhåller bland annat utlandskyrkans ekumeniska uppgift och föreslår att det ska finnas ett samlat ansvar för utlandskyrkan lokaliserat till Uppsala. I denna del beslöt kyrkomötet dock inte enligt utredningens förslag, på grund av en splittrad bild kring hur den samlade organisationen på nationell nivå skulle utformas.

Den fristående konsulten påtalar i sin rapport, som lämnades till kyrkostyrelsen 2006, att begreppen främjande och tillsyn utgör huvudfrågan i utlandskyrkans organisation och konstaterar:

På denna punkt kan jag konstatera att det finns en väldigt stor enighet om kring att nuvarande organisation med ett delat ansvar för främjande respektive tillsyn på två skilda organisationer inte fungerar optimalt. Verksamheterna överlappar varandra - eller är till stor del två sidor av samma sak. Det är helt omöjligt att eller mycket svårt att dra en klar gränslinje mellan uppgifterna tillsyn och främjande. Härom råder det total enighet. (Utlandskyrkan – struktur och delaktighet 2009:1, bilaga 1 s. 199)

Läronämnden konstaterar i sitt yttrande till kyrkomötet 2024:1y:

(...) att den problematik rörande Svenska kyrkan i utlandet, som läronämnden tidigare påtalat, kvarstår också med nu föreslagna förändringar i kyrkoordningen. Även framgent separeras tillsyn och främjande.

Tidigare utredningar har inte lyckats lösa detta grundproblem för utlandsförsamlingarna. Oklara styrfunktioner fortsätter att påverka och försvåra arbetet inom utlandsverksamheten. Det aktualiserades och framgår tydligt, i de strukturerade samtal som förekommit under våren 2025, där samtliga kyrkorådsordförande och kyrkoherdar/-församlingsherdar intervjuats, som en uppföljning efter att den nya strukturen för verksamheten är genomförd. Den oklarhet om vad främjandeuppgiften respektive tillsynsuppgiften innebär i form av inflytande och ansvar kvarstår. I utlandsförsamlingarna vet man inte till vem man ska vända sig med sina frågor. Man kan dessutom få olika svar beroende på vem som svarat.

Utlandsverksamheten arbetar vidare med att, på olika sätt, skapa en även på sikt hållbar utlandskyrka. Det innebär bland annat att verka för att öka kännedomen och engagemanget för utlandsverksamheten inom kyrkan här hemma. Kontakter mellan utlandskyrkan och samtliga stift, med dess ombudsrörelse, behöver vidareutvecklas. Detta är väsentligt för att utlandskyrkan ska klara sina rekryteringsbehov, skapa vänförsamlingsutbyten, och kunna nå insamlingsmålen.

Vi konstaterar, liksom konsulten skrev för drygt 20 år sedan, att det enda man är överens om är att nuvarande modell inte fungerar. Det är därför hög tid att kyrkoai styrelsen utreder hur främjande och tillsyn kan förenas också för utlandskyrkan.

Hamburg den 22 juli 2025

Åke Marcusson (-)

Anette Nordgren (-)

Sven Milltoft (BA)

Marja Hillerström (ViSK)

Per Lindberg (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:86
av Johan Linnman m.fl.

Begravningskostnad för icke kyrkotillhöriga

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ändra den rekommendation som finns till församlingarna gällande begravningsavgiften för icke kyrkotillhöriga som beviljats en kyrklig begravning, från nuvarande tre clearingbelopp till ett clearingbelopp.

Motivering

Gudstjänstutskottet konstaterade i betänkande 2008:4 att det finns stora skillnader mellan de kostnader som församlingar tar ut vid begravningsgudstjänst för icke medlemmar. Utskottet konstaterade då att dåvarande Församlingsförbundet rekommenderade en avgift som motsvarade tre clearingbelopp för en begravningsgudstjänst.

I kyrkolivsutskottets betänkande 2024:7 konstateras att rådgivningen kring begravningsverksamheten tagits över från Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och ligger nu på kyrkokansliet och att i den digitala handbok om begravningsverksamheten som finns på nationell nivå kvarstår rekommendationen om tre clearingbelopp.

Vi motionärer menar att rekommendationen om tre clearingbelopp är svår att motivera. Vi har heller inte hittat några argument om varför just tre clearingbelopp valdes en gång i tiden av Församlingsförbundet. Vi menar att den nationella nivån istället skulle rekommendera ett clearingbelopp, det vill säga att dödsboet får betala det som kyrkan räknat ut att en begravning i genomsnitt faktiskt kostar.

Förra året var clearingavgiften 2 040 kronor för präst, 990 kronor för kyrkomusiker, 2 260 kronor för lokalupplåtelse och högst 2 790 kronor för utbärning och sänkning av kista eller urna. (SvKB 2023:10). Maximalt får en församling begära 8 080 kronor av en annan församling där den avlidne var skriven.

Varför ska ett enskilt dödsbo betala mer än vad en församling ska göra? Idag rekommenderar nationell nivå alltså att maxbeloppet för ett dödsbo ska vara 24 240 kronor utöver alla de övriga begravningskostnader för begravningsbyrå etcetera som ett dödsbo har. De efterlevande uttrycker inte sällan att det är dyrt och de får en negativ upplevelse av kyrkan. Somliga väljer då att inte ha en kyrklig begravning. Kanske lämnar några rent av kyrkan i besvikelse.

Det kan finnas en mängd olika orsaker till att någon gått ur Svenska kyrkan eller aldrig gått med. Oavsett anledning är det kyrkoherdens uppgift att avgöra om en kyrklig begravning är berättigad eller inte. Att de anhöriga vill ha en kyrklig begravning av sin anhörige menar vi är något positivt som vi ska välkomna. Vi tror dock att

Mot 2025:86 det finns en förståelse och acceptans hos de flesta anhöriga att de får betala ett "självkostnadspris" då den avlidne inte var medlem i kyrkan. Varje församling är fri att bestämma över sina egna avgifter eller att ha inga avgifter alls. Vi menar dock att rekommendationen från nationell nivå ska sänkas från tre clearingbelopp till ett clearingbelopp.

Arboga den 28 juli 2025

Johan Linnman (POSK)

Stig Axelsson (POSK)

Peter Lundborg (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:87
av Anna Sundberg m.fl.

Digitala medlemsansökningar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur Svenska kyrkan kan införa en möjlighet att ansöka digitalt om medlemskap i Svenska kyrkan.

Motivering

Svenska kyrkan har under de senaste årtiondena sett ett markant medlemsras – från att cirka 95 procent av befolkningen var medlemmar 1972, till drygt 56 procent i början av 2020-talet.

För att öka tillgängligheten och modernisera medlemsrekryteringen bör kyrkan därför skyndsamt införa en initial digital ansökan om inträde som ett alternativ till den blankett som idag finns. Därefter, utifrån den information som framkommer via den digitala ansökan, får nödvändiga åtgärder vidtas om så behövs såsom idag sker innan ett medlemskap beviljas.

Sammantaget kommer möjligheten för digitala medlemsansökningar göra att vi kan fånga upp fler personer som identifierar sig med Svenska kyrkan, men som idag upplever praktiska hinder för att ta steget. Det ger också kyrkan en effektivare resurs-hantering än att hantera alla ansökningar i pappersform. Det är hög tid att se över en möjlighet med en digital ansökningsprocess. Vi vill avslutningsvis framhålla att ett nytt ansökningsförfarande inte innebär ändringar i sak när det gäller inträdesanmälan, utan endast möjliggöra en digital process för detsamma.

Gävle den 28 juli 2025

Anna Sundberg (SDSK)

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Ingvar Jonsson (SDSK)

Olle Reichenberg (BA)

Kyrkomötet
Motion 2025:88
av Lisa Tegby m.fl.

Nationellt mål för skogsförvaltningen och inrättande av råd

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att minst 20 procent av den produktiva skogsmarken ska avsättas för skydd av biologisk mångfald och klimatåtgärder (kolinlagring) som ett nationellt mål för Svenska kyrkans skogsförvaltning,
2. inrätta ett permanent råd för markförvaltning från den 1 januari 2026. Rådets huvuduppgift ska vara att bidra med sakkunskap om ekologi och biologisk mångfald, klimatfrågor, skogs- och jordbruk, rennärning samt teologi kopplat till andlig hållbarhet för att främja stiftens markförvaltning.

Motivering

Vi motionärer uppfattar förslagen i kyrkostyrelsens skrivelse 2025:6 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk som i grunden positiva till många av förslagen i Svenska kyrkans utredning 2024:2 Kyrkan och skogen. Ansvar, handling och hopp.

Vi ser att den grundläggande inriktningen i kyrkostyrelsens förslag kan ge en stark signal till stiftens förvaltning att:

- ◆ Skydda mer av värdefull natur
- ◆ Ställa om till ett naturnära skogsbruk
- ◆ Gynna biologisk mångfald
- ◆ Bidra till arbetet mot klimatkrisen
- ◆ Bli ett föredöme för skogsförvaltning i Sverige.

Förslaget i skrivelsen är att nya ramar, som konkretiseras i kyrkoordningen med en gemensam inriktning, sätts för förvaltningen angående Svenska kyrkans prästlönetillgångar.

Kyrkostyrelsen säger i sin skrivelse att man ”anser att utredningens föreslagna inriktning för avsättningar ger uttryck för en rimlig ambitionsnivå för prästlönetillgångarna totalt”. För att lägga fast ambitionsnivån för avsättningar anser vi att det är angeläget att den sätts som ett kvantitativt mål i kyrkoordningen. Vi menar att målet ska sättas till minst 20 procent av den produktiva skogsmarken. Det ger en tydlig utgångspunkt för stiftens arbete med verksamhetsnära mål i sin förvaltning och kyrkostyrelsens arbete med samråd och uppföljning kring förvaltningen.

I skrivelsen säger kyrkostyrelsen:

Utredningens beskrivna mål innebär en hög ambitionsnivå gällande miljöinsatser och en i genomsnitt mer omfattande miljöhänsyn än idag. Kyrkostyrelsen förväntar sig att stiftens fortsätter att utveckla sitt arbete i denna riktning.

Att hitta de bästa vägarna till kunskap om naturnära skogsbruk är komplicerat. Mycket forskning kring detta pågår. För att bidra med kunskap och stöd och för att bistå när det gäller uppföljning, utvärdering och utveckling av mål och metoder men också för bearbetning av frågor kring klimat- och biodiversitetskrisen, anser vi motionärer att det är nödvändigt att kyrkostyrelsen inrättar ett expertråd av permanent karaktär. Vi anser att utredningens beskrivning av behovet av ett råd och dess huvuduppgifter är välgrundade och mycket väl kan ingå i den struktur för styrning, uppföljning och samverkan som kyrkostyrelsen föreslår.

I sin kapitalförvaltning har Svenska kyrkan har visat att etik och ekonomi kan förenas på ett framgångsrikt sätt. I många organisationer respekteras kyrkans erfarenheter och arbete på detta område och våra erfarenheter har lagt grunden för utveckling av hållbarhet i organisationernas egen kapitalförvaltning. Nu är det dags att göra samma resa med skogsförvaltningen.

Kyrkostyrelsens förslag tillsammans med de förslag vi lägger i denna motion innebär att mer av värdefull skogsmark bevaras och att en omställning till ett naturnära skogsbruk möjliggörs som ett konkret bidrag i arbetet mot klimatkrisen och för ökad biologisk mångfald.

Skogen har ett stort värde för många människor i vårt land. Om Svenska kyrkan tar täten med en naturnära skogsförvaltning och dessutom tydliggör den andliga aspekten av skogens betydelse kan det bli ett evangelium för många och ge hopp.

Umeå med flera orter den 29 juli 2025

Lisa Tegby (POSK)

Boel Johansson (POSK)

Andreas Holmberg, biskop

Tomas Jansson (POSK)

Eva-Maria Munck (POSK)

Johanna Öhman (POSK)

Anne Olofsson (POSK)

Katarina Glas (POSK)

Celina Falk (POSK)

Stig Axelsson (POSK)

Barbro Wiskari (POSK)

Johan Linnman (POSK)

Per Lindberg (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:89
av Stefan Aro m.fl.

Ordning för välsignelse av hem

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändring i kyrkohandboken som innebär att en ordning för välsignelse av hem införs.

Motivering

I Nya testamentet finns otaliga exempel där Jesus besökte enskilda hem. Vid sådana tillfällen välsignades hemmen ofta genom att sjuka botades, sörjande fick tröst, socialt utstötta upprättades och betryckta befriades från sina bördor. I kyrkans tradition har därför hemvälsignelse praktiserats för att skydda och välsigna dess boenden. En välsignelse av hemmet har oftast formen av en bönestund där man påmints om Guds ord och löften. Man tackar Gud för hemmet och ber om Guds välsignelse över det, för dem som bor där och alla som besöker det.

I vår svenska kulturkrets har hemmet fått förnyat fokus. Hemmet är idag inte bara platsen där vi är folkbokförda, äter och sover utan har kommit att handla om så mycket mer. Många skapar idag sina hem för att spegla den egna identiteten och personligheten. Inredningstrender avlöser varandra och renoveringar har närmast blivit en livsstil och djupast sett en identitetsmarkör.

Präster och diakoner möter emellertid personer som bär på andliga erfarenheter från nyreligiösa strömningar. Inte sällan är det individer som valt bort kristen tro och sedan sökt sig till olika typer av nyandlighet som kontaktar präst eller diakon för själavård och andlig vägledning.

En första nyfikenhet som kanske grundade sig i existentiell oro ledde snart till en andlighet man inte kunnat förutse eller förstå vidden av. Oro, rädsla, sömnsvårigheter och ångest kommer ofta i spåren av engagemang i ockulta sammanhang. I extrema lägen kan tvångsmässiga handlingar eller paranormala aktiviteter utlösas och även påverka hemmiljön negativt.

Präster och diakoner som möter denna problematik i själavård och enskilda samtal möts även av konkreta förfrågningar om hemvälsignelse. En del pastorat erbjuder välsignelse av hem och informerar även om detta på sina webbplatser, se till exempel <https://www.svenskakyrkan.se/knivsta/valsignelse-av-hem>.

Svenska kyrkan saknar en officiell ordning för välsignelse av hem. I den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland finns en tradition av hemvälsignelse och där finns också en ordning för denna handling. I anslutning till dop eller flytt till ny bostad kan med-

lemmar välja att låta prästen välsigna hemmet. Det händer att svenskkyrkliga präster använder den finska ordningen eller ordning från annat samfund.

Ett bifall till motionen ger mod och redskap till fler församlingar i Svenska kyrkan att tillhandahålla hemvälsignelse till medlemsvårdande, kontaktskapande och evangeliserande syften.

Ett bifall till en ordning för välsignelse av hem ger också tillfälle att erbjuda präster och diakoner i Svenska kyrkan teologisk fortbildning i befrielsejänst och själavård som möter ockultism och nyandlighet.

Ett bifall står i samklang med församlingens grundläggande uppgift och dess syfte ”att människor ska komma i tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas”, för att citera portalparagrafen i kyrkoordningen.

Luleå den 29 juli 2025

Stefan Aro (FK)

Håkan Sunnliden (FK)

Hans Weichbrodt (FK)

Kyrkomötet
Motion 2025:90
av Lisa Gerenmark m.fl.

Prästutbildningen och samkönade äktenskap

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över hur utbildningen för blivande präster kan bidra till bättre och tydligare förståelse för den teologi som ligger till grund för Svenska kyrkans bejakande av samkönade äktenskap och den nu gällande vigselordningen.

Motivering

Svenska kyrkans biskopar uttalade 2022 att deras gemensamma målbild är att ”alla präster med glädje och av fri vilja viger par av olika kön liksom par av samma kön”.

Detta är ett viktigt uttalande och samtidigt kan vi utöver biskoparnas uttalande behöva göra ytterligare saker.

I vår nu gällande kyrkohandbok, beslutad 2017 och tagen i bruk pingstdagen 2018, finns det en ordning för vigselgudstjänst. Det vill säga det är samma ordning oberoende av om det är ett samkönat eller olikkönat par som ingår äktenskap. Det finns alltså i själva vigselordningen ingenting som pekar på att vi som kyrka håller oss med olika syn på vilka som kan ingå äktenskap i Svenska kyrkans ordning. Att vi sedan som individer kan se olika på detta är en annan sak.

För att biskoparnas målbild ska kunna bli verklighet måste alla som studerar till präst få adekvat utbildning i den teologi som ligger till grund för bejakande av samkönade vigslar i vår kyrka. Många studenter vittnar om att så inte är fallet idag. Det skapar en situation där den som är tveksam inför att viga inte ges utrymme att fördjupa sig i den teologi som kan vara avgörande för om hen sedan väljer att viga eller ej. Även studenter som vet att hen vill viga ger uttryck för att de behöver mer kunskap och teologisk fördjupning, det borde vara en självklarhet. Alltså, både studenter som självklart vill viga samkönade och de som är tveksamma behöver den här utbildningen för att grundas i den teologi som är en del av Svenska kyrkan. Det ska inte vara upp till studenten själv under sina år på universitet om hen vill fördjupa sig i ämnet utan det bör vara en självklar del av den obligatoriska utbildningen.

Falköping den 29 juli 2025

Lisa Gerenmark (ÖKA)

Karin Janfalk (ÖKA)

Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)

Nils Jernqvist (ÖKA)

Tomas Rosenlundh (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2025:91
av Ann-Charlotte Miller m.fl.

Svenska kyrkans regnbågsfond

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inrätta en Svenska kyrkans regnbågsfond för stöd till troende HBTQia+personer och deras självorganisering, i kyrkliga och religiösa sammanhang internationellt.

Motivering

Svenska kyrkan har i mer än femtio år studerat och agerat för HBTQia+personers rättigheter inom kyrkan och i det svenska samhället. Med den backlash som vi nu ser i framför allt Uganda med flera afrikanska länder, Ryssland, USA, Ungern och i många andra länder behöver kyrkan bjuda motstånd. HBTQia+personer förföljs till och med i och av kyrkor.

Orsakerna bakom homofobi kan vara både ekonomiska, politiska och kulturella. Kyrkorna har ett särskilt ansvar för att stödja bearbetningen av heliga skrifter för att möjliggöra en HBTQia+vänlig läsning och hållning. Vi behöver stödja HBTQia+personer och deras kyrkor att göra en resa tillsammans så som Svenska kyrkan har gjort det tillsammans med queerpersoner i kyrkan, ända sedan den första utredningen med Holsten Fagerberg och Barbro K Gustafsson år 1974.

Efter femtio år av bearbetning av de egna positionerna kan Svenska kyrkan nu ta ett steg för att hjälpa troende HBTQia+personer och deras kyrkor och samfund att ta steg på vägen till full acceptans av Guds rika mångfald vad gäller sexualitet och identitet. Detta på vägen till HBTQia+personers fulla mänskliga rättigheter, acceptans och bekräftelse som Guds avbild och Guds medarbetare.

Jonas Gardell har tagit initiativ till en regnbågsfond som ger stöd till HBTQia+personer och deras sammanhang runt världen. Poängen med en Svenska kyrkans regnbågsfond är att särskilt ta ansvar för troende HBTQia+personer och de behov av stöd för bearbetningar av kristen eller annan tro som kan främja deras inkludering. Genom att vara förankrad i en kyrka med en femtioårig erfarenhet av inkluderingsprocesser i teologi och kyrkoordning kan en sådan Church of Sweden Rainbow Fund främja inkluderande processer och stödja troende HBTQia+personers organisering och projekt runt världen.

Mitt förslag är därför att Svenska kyrkan avsätter 20 miljoner kronor till en "Kyrkans regnbågsfond" som på olika sätt kan ge stöd till de processer som skulle kunna initieras, och som pågår och som nu hotar att omintetgöras med den backlash som råder. I Uganda, till exempel, är HBTQia+personer otroligt utsatta just nu och

Mot 2025:91 sedan U.S. Aid har kollapsat under den nuvarande regimen i USA är situationen
prekär.

Lund den 28 juli 2025

Ann-Charlotte Miller (ViSK)

Vicktoria Bagi (ViSK)

Anders Lundberg (ViSK)

Monica Johansson (ViSK)

Anne Sörman (ViSK)

Åsa Öckerman (MPSK)

Marja Hillerström (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:92
av Ann-Charlotte Miller m.fl.

Andlig vård hos Statens Institutionsstyrelses institutioner

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram riktlinjer till och initiera en utbildning för präster och diakoner som ska arbeta på Statens Institutionsstyrelses institutioner.

Motivering

I kristen tro har barnen en särskild plats och Svenska kyrkans kyrkoordning betonar detta. Barn och ungdomar har rätt att få ta del av och ta emot både dop och konfirmation samt självklart stöd och själavård. (Luk 18:16)

Kristen tro erbjuder en väg och ett förhållningsätt till livet som ger stöd till förändring och upplevelser av mening i en svår situation. Tro kan ge barn och ungdomar styrka att vända om till ett värdigt och försonat liv.

För att kunna erbjuda andlig vård, dop och konfirmation i den speciella miljö som SiS-institutioner innebär för att kunna erbjuda detta i den speciella miljö och speciella omständigheter som SiS innebär för ett barn/ungdom krävs eftertanke, teologisk reflektion och metodarbete för att kunna ge detta. Varje barn/ungdom har enligt mänskliga rättigheter och barnkonventionen rätt till ett andligt liv. Även när ett barn/ungdom har begått brott och blivit dömd till straff/vård.

För att kunna fungera på ett adekvat sätt som själavårdare på SiS-institutioner behövs utbildning och reflektion över arbetet. Här finns mycket god erfarenhet från fängelsepräster/diakoner, Nämnden för andlig vård, Sveriges kristna råd och Försoningsarbetet som bedrivits på svenska fängelser att hämta.

Deklarationen om mänskliga rättigheter nämner också barns rättigheter till andlighet i artikel 14, 18, 27 och 40.

Som Kristi medarbetare har vi som uppgift att räcka evangelium och ge barn och ungdomar möjlighet att få del av Guds barmhärtighet och kraft. Detta får vi inte tappa bort!

Lund den 29 juli 2025

Ann-Charlotte Miller (ViSK)

Margareta Carlsson (ViSK)

Monica Johansson (ViSK)

Anne Sörman (ViSK)

Åsa Öckerman (ViSK)

Marja Hillerström (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:93
av Anders Skogberg m.fl.

Inga politiska ställningstaganden

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att hålla sig så långt bort från politiska ställningstaganden som möjligt.

Motivering

Grundsynen för Svenska kyrkan skall vara att hålla sig neutral vad det gäller politiska ställningstaganden och på det sättet undvika att polariseras i någon riktning, vilket skadar Svenska kyrkans trovärdighet som kristen kyrka.

Mangskog den 29 juli 2025

Anders Skogberg (SDSK)

Ingvar Johansson (SDSK)

Jan-Åke Isaksson (SDSK)

Jonas Larsson (SDSK)

Ronnie Nilsson (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:94
av Marcus Romedahl

Svenska kyrkans mest spelade kyrkomusikaliska verk

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram statistik över de mest framförda kyrkomusikaliska verken i Svenska kyrkan.

Motivering

Sedan första advent i fjol har Svenska kyrkans enhet för forskning och analys samlat in vilka psalmer och andra sånger som är mest sjungna under församlingarnas gudstjänster. Denna typ av undersökning kan ha ett stort användningsområde i den reviderade psalmboken, men statistiken lär också intressera fler än så.

Men bortsett från psalmerna: hur ser det ut med de större verken? Svenska kyrkans församlingar och pastorat anlitar på många håll professionella orkesterensembler och yrkesverksamma sångare som tillsammans med församlingens körer ger flera kyrkomusikaliska mästerverk. Det kan röra sig om Händels Messias, Bachs Johannespassion, Hilding Rosenbergs Den heliga natten eller Kim André Arnesens Magnificat för att nämna några få.

Vilka verk spelas mest i Svenska kyrkan? Det kanske är den fråga som är mest brännande, och intressant för kyrkomusiker att ha reda på vid sin programsättning av sina konsertprogram, men också för en allmänhet och musikforskare. Det finns också flera intressanta frågor: Exempelvis hur många av verken som är samtida, och skrivna av skandinaviska kompositörer? Det går också med säkerhet att säga att kvinnliga kompositörer är underrepresenterade bland de stora verken. Men hur det ser ut i reella tal är intressant.

Därför vore det bra om kyrkostyrelsen får i uppdrag att ta reda på hur det faktiska förhållandet ser ut bland de mest spelade kyrkomusikaliska verken.

Malmö den 29 juli 2025

Marcus Romedahl (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:95
av Anders Skogberg m.fl.

Motverka sammanslagningen av församlingar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att motverka ytterligare sammanslagningar av församlingar.

Motivering

Genom en sammanslagning av två församlingar minskas behovet till hälften av antalet nödvändiga gudstjänster enligt kyrkoordningen, vilket på sikt gör att ju fler församlingar som slås ihop kommer antalet tillfällen med det kristna budskapet att minskas avsevärt! Detta motsäger den viljeinriktning som Svenska kyrkan har att sprida det kristna budskapet. Exempel: När Mangskogs församling slogs ihop med Branskogs församling för något år sedan minskade antalet gudstjänster direkt till varannan vecka i Mangskogs kyrka, i före detta Mangskogs församling. För att delta i Branskogs kyrkas gudstjänster måste jag åka trettio kilometer extra två gånger i månaden, vilket är tveksamt att jag orkar med och vem betalar denna merkostnad för bilfärderna? Kyrkostyrelsen måste beivra dessa sammanslagningar då det är möjligt!

Mangskog den 29 juli 2025

Anders Skogberg (SDSK)

Jan-Åke Isaksson (SDSK)

Jonas Larsson (SDSK)

Ronnie Nilsson (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:96
av Åsa Rehndell

Skydda 30 procent av den produktiva skogsmarken

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att Svenska kyrkan i förvaltningen av prästlönetillgångarna följer FN-konventionen om biologisk mångfald genom att spara 30 procent av sammanhängande och ekologiskt representativa områden på mark som prästlönetillgångarna förvaltar.

Motivering

Att bevara biologisk mångfald är helt avgörande för ren luft, matförsörjning, vårt dricksvatten och för att bygga upp ett motstånd mot klimatförändringarnas negativa effekter. Att följa FN-konventionen om biologisk mångfald ligger i Svenska kyrkans grunduppdrag om att värna livet. Idag befinner vi oss i ett läge där vetenskapen säger att livets korridor håller på att stängas. Följs inte konventionen riskerar vi alltså ett gott och tryggt liv med ren luft och rent vatten.

Svenska kyrkans skogsutredning föreslår 20 procent skyddade områden avsatta för biologisk mångfald och kolinlagring, men detta är redan en politisk kompromiss. Motionärerna anser att kyrkan borde säkerställa ett skogsbruk som inte riskerar grundläggande livsförutsättningar. En liknande motion har tidigare lagts och nu när skogsfrågan genom skogsutredningen är på agendan är det viktigt att besluta om hur mycket kyrkan ska skydda.

Svenska kyrkan behöver av alla skäl, inte minst moraliskt, etiskt och trovärdighetsmässigt ligga i framkant i försvaret av den skapelse vi förvaltar tillsammans med den världsvida kyrkan. Att följa konventioner antagna av FN är det minsta vi kan göra. Det ska naturligtvis vara en självklarhet med vårt förvaltarskap att Svenska kyrkan visar allvar med att förverkliga allt det vi kan för en god värld. Låt oss ge alla våra medlemmar och inte minst unga ett reellt hopp om en tryggare framtid!

Tanumshede den 29 juli 2025

Åsa Rehndell (HoJ)

Kyrkomötet
Motion 2025:97
av Lena Östholm Munkberg m.fl.

Kyrkans arbete med bevarande och restaurering av våtmarker

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att kyrkans arbete med och förvaltning av våtmarker ska syfta till att återställa våtmarker,
2. genomföra en inventering av befintliga våtmarker på mark Svenska kyrkans jordbruks- och skogsmark inklusive PLT,
3. återkomma till kyrkomötet med förslag på ändringar i kyrkoordningen som innebär att ett mål om vilken andel av Svenska kyrkans jordbruks- och skogsmark inklusive PLT som ska vara våtmark, samt regler för uppföljning av detta mål, fastställs.

Motivering

Våtmarker är bland de mest artrika miljöerna i Sverige, de bidrar till en mängd olika ekosystemtjänster som vi är beroende av, exempelvis vattenrening. Våtmarker i Svenska kyrkans förvaltning, Naturvårdsverket och svenska Våtmarksinventeringen definierar begreppet våtmarker enligt följande: Våtmark är mark där vatten under en stor del av året finns nära under, i eller strax över markytan. Eftersom våtmarker kan binda koldioxid spelar de dessutom en viktig roll i arbetet med att bromsa klimatförändringarna.

En stor andel av våtmarkerna har under det senaste seklet försvunnit till följd av bland annat utdikning. Svenska kyrkan har här en uppgift att bidra till att värna skapelsen, bevara artrikedomen, den biologiska mångfalden genom att skydda och restaurera kyrkans våtmarker.

Jordens yta täcks endast till tre procent av våtmarkerna men beräknas innehålla dubbelt så mycket kol som världens alla skogar. Sverige har stora områden med våtmarker, en stor potential att återställa tidigare utdikade torv- och våtmarker. Naturvårdsverket rapporterar ett årligt utsläpp på 11,6 miljoner ton koldioxid-ekvivalenter från torrlagda våtmarker i Sverige vilket överstiger koldioxidutsläpp från personbilstrafiken och motsvarar 25 procent av landets territoriella utsläpp. Att bevara och återställa våtmarker är därför en mycket effektiv och viktig åtgärd för att bekämpa den pågående klimatkrisen, vilket inger hopp!

Våtmarker förekommer inom flera verksamhetsområden i Svenska kyrkan. Våtmarker finns i prästlönetillgångarnas (PLT:s) skogsförvaltning och jordbruksarealer men också på församlingsmark. Det finns ingen total sammanställning över våtmarks-

arealen i Svenska kyrkan, inte heller någon sammanställning över samtliga genomförda, pågående och planerade insatser för våtmarksrestaurering.

Kyrkostyrelsens tillsynsrapport över PLT 2022 (KS 2023-0586) redovisade att elva av tretton förvaltningar samverkar med offentlig sektor i olika former av artskydds- och våtmarksprojekt. Exempelvis har 18 olika vattenvårdsprojekt initierats på jordbruksidan i Uppsala stift. Det finns fler projekt i fler stift för till exempel återvätning av tidigare dikad skogsmark, men ett övergripande strategiskt arbete saknas.

Våtmarker lagrar mängder med kol och skyddar mot torka och översvämningar, renar vattnet och motverkar brunifieringen, stärker grundvattnet och ger skogen motståndskraft mot skogsbrand. Våtmarker är bland de artrikaste biotoper vi har, att värna våtmarkerna är även ett sätt att gynna den biologiska mångfalden och samtidigt värna artrikedomen och skapelsen, ett sätt att arbeta för andlighet och för vår egen överlevnad.

Svenska kyrkan har ett ansvar att värna skapelsen och införa ett strategiskt övergripande arbete med bevarandet och restaureringen av våtmarker inom kyrkans ansvarsområde.

Helsingborg den 28 juli 2025

Lena Östholm Munkberg (MPSK)

Åsa Öckerman (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Agneta Granström (MPSK)

Cecilia Gyllenberg Bergfasth (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:98
av Lena Östholm Munkberg m.fl.

Svenska kyrkans framtida skogsförvaltning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att införa nationella, tydliga mål för kyrkans skogsförvaltning inkluderat Prästlönetillgångarna, utformade i enlighet med den i kyrkostyrelsens skrivelse 2025:6 föreslagna skrivningen i 46 kap. 3 § kyrkoordningen: ”Prästlönetillgångarna ska förvaltas så att andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet balanseras. Tillgångarna ska förvaltas i enlighet med kristen etik och kyrkans grundläggande värderingar. Förvaltningen ska vara ändamålsenlig och resurseffektiv.”,
2. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
3. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 kap.

5 c §

Om kyrkostyrelsen i sin tillsyn uppmärksammar allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångarna, ska kyrkostyrelsen genom en skrivelse till kyrkomötet föreslå de åtgärder som föranleds av stiftets agerande. Till skrivelsen ska fogas ett yttrande från stiftet.

Kyrkostyrelsen ska årligen till kyrkomötet redovisa iakttagelser från tillsynen av förvaltningen.

Redovisningen ska innehålla iakttagelser enligt kyrkoordningens 46 kap. 3 §, en uppföljning av förvaltningen och dess insatser för att säkerställa andlig, ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Redovisningen ska bygga på en strukturerad uppföljning av kyrkostyrelsens nationella, tydliga mål för kyrkans skogsförvaltning, inkluderat prästlönetillgångarna.

Motivering

Svenska kyrkan har nu en möjlighet att besluta om att vara en föregångare genom att införa ett skogsbruk som värnar skogen för framtida generationer. Kyrkostyrelsens förslag att Prästlönetillgångarna ska förvaltas så att andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet balanseras är en positiv förändring som bådär gott för framtiden. En av de mer effektiva åtgärderna för att lugna klimatzörändringarna och samtidigt gynna den biologiska mångfalden är just ett ansvarsfullt skogsbruk. Det är ett av de områden där vi som kyrka kan göra störst skillnad för skapelsens överlevnad.

Att tillgångarna ska förvaltas i enlighet med kristen etik och kyrkans grundläggande värderingar är också en möjlighet för oss som kyrka att få en nationell enhetlig bild av kyrkans skogsförvaltning. De nya hållbarhetsdimensionerna ska utgöra en utgångspunkt för stiftens överväganden och beslutsfattande och tydliggöra att flera olika värden ska finnas med i den sammanvägda bedömningen.

Vi ser fram emot att den nuvarande skrivningen om att prästlönetillgångarna ska förvaltas så effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning, ska utgå. Om vi som kyrka ska bidra till att stoppa klimatzörändringarna är det hög tid att få till en förändring.

För en strukturerad uppföljning av ändringen i kyrkoordningens kapitel 46 anser vi att tydliga nationella mål beslutade av kyrkostyrelsen behöver införas. Kyrkostyrelsens förslag till skrivning anser vi är för vag. Ska införandet av förändringen i kyrkoordningen säkerställas och uppföljning genomförs strukturerat anser vi att det krävs tydliga nationella mål beslutade av kyrkostyrelsen.

Nu när vi äntligen kommit hit och ska besluta om ett skogsbruk för framtiden, låt oss då även besluta om rimliga förutsättningar för kyrkostyrelsen att följa upp kyrkomötets beslut om en ny skogsförvaltning.

Helsingborg 28 juli 2025

Lena Östholm Munkberg (MPSK)

Åsa Öckerman (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Agneta Granström (MPSK)

Henrik Blind (MPSK)

Cecilia Gyllenberg Bergfasth (MPSK)

Maria Heldt (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:99
av Sara Waldenfors och Johannes Imberg

Evangeliekonsekvensanalys

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att genomföra en evangeliekonsekvensanalys inför samtliga beslut som fattas av kyrkostyrelsen, samt utarbeta en struktur och metod för hur dessa evangeliekonsekvensanalyser ska utföras.

Motivering

Svenska kyrkans fantastiska grundläggande uppdrag står tydligt formulerat i kyrkoordningen. All verksamhet och alla beslut ska bidra till att främja detta uppdrag.

För att det ska bli verklighet även i praktiken behöver vi säkerställa att varje beslut som fattas på nationell nivå har prövats mot just detta uppdrag. Kyrkostyrelsen har ett stort ansvar och de beslut som fattas där får ofta konsekvenser för församlingar och pastorat runt om i landet. Det är därför viktigt att det finns en transparens och att alla beslut prövas mot den grundläggande uppgiften, huruvida beslutet innebär att den lokala församlingen får en ökad förmåga att arbeta med det grunduppdrag som kyrkoordningen formulerat.

För ett antal år sedan fattades ett viktigt beslut om att införa barnkonsekvensanalyser vid alla beslut. Detta har lett till ökad medvetenhet om barns perspektiv och lett till en starkare medvetenhet och prioritering av barn. På ett liknande sätt driver denna motion tanken att en evangeliekonsekvensanalys kan bidra till en ökad medvetenhet och prioritering av den grundläggande uppgiften.

Det finns idag en växande upplevelse bland anställda och förtroendevalda att den nationella nivån byggs ut, och att uppdragen från den nationella nivån till de lokala församlingarna ökar, på bekostnad av den lokala församlingens kraft och förmåga att utföra det grundläggande uppdraget. En evangeliekonsekvensanalys skulle kunna skapa trygghet och transparens i beslutsfattandet, samtidigt som det stärker det ömsesidiga förtroendet mellan de olika instanserna i Svenska kyrkan.

En evangeliekonsekvensanalys skulle kunna göras utifrån frågor som:

- ◆ Hur främjar detta beslut Svenska kyrkans grundläggande uppgift?
- ◆ Hur bidrar detta beslut till att stärka resurserna i församlingar och pastorat till att utföra den grundläggande uppgiften?
- ◆ Riskerar beslutet att ta tid, kraft och resurser från den lokala församlingens förmåga att utföra den grundläggande uppgiften, och är det i så fall motiverat?

Genom en evangeliekonsekvensanalys får kyrkostyrelsen ett tydligare verktyg i avvägningar och prioriteringar. Det är även viktigt att Svenska kyrkans församlingar

Mot 2025:99 och pastorat får en god förståelse för varför man ska göra det man får i uppdrag att göra, och hur det främjar kyrkans grundläggande uppgift.

Hovås den 29 juli 2025

Sara Waldenfors (S)

Johannes Imberg (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:100
av Sara Waldenfors och Johannes Imberg

Främja grunduppdraget

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att genomföra en översyn av vilka styrdokument, policydokument och övriga dokument som är obligatoriska för församlingar och pastorat i Svenska kyrkan, samt sammanställa och offentliggöra en uppdaterad lista över dessa dokument och säkerställa att listan hålls aktuell över tid.

Motivering

Svenska kyrkans fantastiska grunduppdrag står tydligt definierat i kyrkoordningen. Allt som görs i Svenska kyrkan skall främja detta grunduppdrag.

Samtidigt vittnar många anställda och förtroendevalda om en osäkerhet kring vilka administrativa krav som faktiskt gäller. Många upplever en svårighet att prioritera mellan det operativa församlingsarbetet och administrationen. Många upplever en vilshenhet och dokumenttrötthet: Vilka dokument är nödvändiga? Vilka är rekommenderade? Vilka är överflödiga?

För att stärka fokus på Svenska kyrkans huvuduppgift föreslår denna motion därför en tydlig och kontinuerligt uppdaterad lista över de dokument som är obligatoriska. Detta ger församlingar och pastorat större trygghet i sitt arbete och frigör tid, energi och resurser till grunduppdraget. Det är viktigt att församlingar och pastorat skall känna sig helt trygga med vilka dokument som måste finnas, så att kraft och energi kan läggas på rätt saker. Både när det kommer till administration och operativ verksamhet.

I denna tid, när administrativa uppgifter kan upplevas som överväldigande på ett sådant sätt att den grundläggande uppgiften ibland känns överskuggad är det viktigt att göra tydligt vad som gäller.

Hovås den 29 juli 2025

Sara Waldenfors (S)

Johannes Imberg (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:101
av Peter Lundborg

Bestämmelser om vigningstjänsten

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
2. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

5 §

En biskop får förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, om biskopen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
 2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
 3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
 4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat *det anseende en biskop bör ha*.
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat *kyrkans anseende*.

31 kap.

12 §

Domkapitlet får förklara en präst obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, besluta om provotid för fortsatt behörighet eller tilldela prästen skriftlig erinran, om prästen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
 2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
 3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
 4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat *det anseende en präst bör ha*.
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat *kyrkans anseende*.

Om domkapitlet beslutar om prøvotid ska den pågå tre år. Om prästen under prøvotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag ska han eller hon förklaras obehörig.

32 kap.

12 §

Domkapitlet får förklara en diakon obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, besluta om prøvotid för fortsatt behörighet eller tilldela diakonen skriftlig erinran, om diakonen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat *det anseende en diakon bör ha*.

4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat *kyrkans anseende*.

Om domkapitlet beslutar om prøvotid ska den pågå tre år. Om diakonen under prøvotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag ska han eller hon förklaras obehörig.

Motivering

Kyrkans uppdrag är att förkunna evangelium i ord och handling. Alla är kallade till detta uppdrag genom dopet. De som vigs till uppdrag inom kyrkans vigningstjänst ska fullgöra speciella uppdrag i evangeliets tjänst. Evangeliet får inte skymmas genom att kyrkans anseende skadas och hennes trovärdighet komprometteras. Därför har kyrkan tillsyn över de som vigts till biskopar, präster och diakoner. Tillsynen handlar inte om att de som vigts till tjänst i kyrkan skulle ha ett särskilt anseende bland människor eller vara moraliskt fläckfria. Tillsynens ärende är evangeliet. Formuleringen i kyrkoordningen där det står om det anseende en biskop bör ha, det anseende en präst bör ha och det anseende en diakon bör ha, kan uppfattas så att en biskop genom vigningen har ett särskilt anseende som ska försvaras till skillnad från prästen som har sitt särskilda anseende och diakonen som har sitt särskilda anseende. Denna åtskillnad i formuleringarna kan också uppfattas som en hierarkisk uppdelning av vigningstjänsten.

Linköping 29 juli 2025

Peter Lundborg (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:102
av Peter Lundborg m.fl.

Nämnder i stiftet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att andra meningen i 6 kap. 7 § utgår, samt att övriga bestämmelser i kyrkoordningen som berörs av denna ändring justeras.

Motivering

Genom beslut av kyrkomötet 2011 och 2012 avskaffades alla organ av styrelsekaraktär vid sidan av kyrkostyrelsen på nationell nivå och av kyrkorådet på lokal nivå. De enda nämnder som idag finns är nämnder för speciella uppgifter, valnämnden på lokal nivå och ansvarsnämnden för biskopar, valprovsnämnden, överklagandenämnden och arvodesnämnden på nationell nivå samt läronämnden och kyrkorättsnämnden som bereder ärenden till kyrkomötet. På stiftsnivå är det fortfarande möjligt för stiftsfullmäktige att utse nämnder som ansvarar för uppgifter av styrelsekaraktär. Vanligast är att stiftsfullmäktige har delegerat förvaltning och verkställighet avseende stiftets prästlönstillgångar till en egendomsnämnd, vilket är fallet i sju av tretton stift. Anledningen till kyrkomötets beslut att på nationell nivå och lokal nivå avskaffa nämnder av styrelsekaraktär har varit en strävan efter en tydligare ansvarsfördelning. Denna tydlighet bör också införas på stiftsnivå.

I kyrkostyrelsens skrivelse till kyrkomötet (KsSkr 2025:6) Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk, skriver kyrkostyrelsen bland annat:

Denna skrivelses förslag utgör ett viktigt steg på vägen mot en mer hållbar skogsförvaltning, ett arbete som kyrkostyrelsen vill fortsätta att prioritera. Den process som nu tar vid behöver involvera kyrkans samtliga nivåer, inte minst den stora kompetens som i dag finns inom stiftet när det gäller skog, markförvaltning och klimatfrågor ... Tillitsfull dialog, såväl internt som externt, samt hög kompetens, transparens och kommunikation är ledord i arbetet.

I den fortsatta processen och dialogen mellan Svenska kyrkans tre nivåer angående hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk är det nödvändigt att även stiftsnivån är utformad så att ansvars- och kompetensfördelningen blir så tydlig som möjligt, där stiftsstyrelsen i varje stift är det enda förvaltande, verkställande och beredande organet. Stiftsstyrelsen har givetvis möjlighet att utse lämpliga personer i ett utskott som arbetar särskilt med frågor rörande egendomsförvaltning.

Med tanke på att kyrkostyrelsen i sin skrivelse föreslår att det i kyrkoordningen ska framgå att förvaltningen av prästlönetillgångarna ska värna och främja flera värden samtidigt, såsom andliga värden, biologisk mångfald, kulturmiljö, klimatnytta, ekosystemtjänster i övrigt, social välfärd och uthållig totalavkastning är det viktigt med en sammanhållen styrning av stiftets verksamhet under stiftsstyrelsen, där biskopens roll och ansvar som teolog och andlig ledare blir tydlig.

Linköping den 29 juli 2025

Peter Lundborg (POSK)

Anders Brunnstedt (POSK)

Lena Arman (POSK)

Lisa Tegby (POSK)

Sten Janson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:103
av Elisabeth Sandlund Gäfvert m.fl.

Inkludera laestadianska väckelserörelsen i försoningsprocessen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. tillsätta en utredning av Svenska kyrkans relation till den laestadianska rörelsen inom Svenska kyrkan,
2. tillse att det i utredningens direktiv ingår att:
 - a) identifiera och inleda en fördjupad dialog med såväl företrädare som enskilda tornedalingar, kväner och lantalaiset som räknar sig till den laestadianska rörelsen kring hur dessa upplever sin situation och sina möjligheter att utöva och upprätthålla sin andliga tradition samt verka inom Svenska kyrkan idag,
 - b) presentera förslag till beslut för att bevara den laestadianska rörelsen inom Svenska kyrkan samt i enlighet med rörelsens andliga tradition skapa förutsättningar för samhörighet och hemvist i Svenska kyrkan,
 - c) beakta de slutsatser som dragits i tidigare utredningar, såsom SOU 2023:68, Som om vi aldrig funnits, avseende Svenska kyrkans nuvarande och historiska förhållande till de nationella och kyrkliga minoriteter som idag ingår och historiskt har ingått i den laestadianska rörelsen.

Motivering

I mars 2020 tillsatte regeringen en sannings- och försoningskommission i syfte att kartlägga och granska den assimileringspolitik som svenska staten och kyrkan drivit under 1800- och 1900-talen mot tornedalingar, kväner och lantalaiset. Genom en omfattande insamling av vittnesmål, arkivsökningar, forskningsrapporter och dialogmöten med organisationer samt enskilda togs ett unikt material fram. Slutsatser och förslag till insatser som skrevs fram baserades på detta material. I november 2023 överlämnade kommissionen slutligen sitt slutbetänkande till regeringen.

Slutbetänkandet Som om vi aldrig funnits – exkludering och assimilering av tornedalingar, kväner och lantalaiset (SOU 2023:68) beskriver statens respektive kyrkans historiska roll i assimileringspolitiken. Utredningen innehåller även överväganden kring ansvar och ansvarsutkrävande.

I slutbetänkandets avslutande del utpekas Svenska kyrkan som en av aktörerna med ett särskilt ansvar för det historiskt inträffade. Ett avsnitt ägnas därför åt att redogöra för kyrkans ansvar samt hur kyrkans företrädare på olika nivåer varit delaktiga och i många fall pådrivande, i den utveckling som bidrog till assimilering och försvenskning av tornedalingar, kväner och lantalaiset.

Svenska kyrkan hör även till de aktörer som kommissionen väljer att adressera specifika uppmaningar till angående åtgärder som behöver vidtas.

På ett exemplariskt sätt tog Svenska kyrkan emot det som anfördes i slutbetänkandet. Skyndsamt togs initiativ för att etablera en nära dialog med Svenska Tornedalingars Riksförbund- torniolaaksolaiset (STR-T) och ungdomsförbundet Met Nuoret om den fortsatta försoningsprocessen, vilket var helt i linje med den första uppmaningen som riktades till Svenska kyrkan.

Ett första konkret steg var att genomföra en återbegravning av mänskliga kvarlevor. Återbördandet som skedde i Akamella 2024 blev historiskt, dels för att det var den första i Tornedalen, dels för att det handlade om kvarlevor av både samiska och tornedalska individer.

Under 2025 arrangerar Svenska kyrkan på nationell nivå och Luleå stift tillsammans med minoriteten gemensamma seminarier på flera orter i det meänkielitalande området. I fokus för mötesserien står upplevelser från arbetsstugan och den ska ses som ännu ett gemensamt steg i en försoningsfrämjande process.

Synliggörandet av minoritetens språk, kultur och kyrkliga traditioner (som är den andra uppmaningen) pågår för närvarande. I detta arbete har somligt redan gjorts medan annat pågår. Exempelvis ingår bibelöversättningsarbetet som påbörjades av Svenska Bibelsällskapet och Luleå stift för några år sen.

Däremot saknas fortfarande insatser i enlighet med den sista uppmaningen som handlar om relationen till den laestadianska väckelserörelsen.

Enligt kommissionen spelade den laestadianska väckelserörelsens existens en avgörande roll för kyrkans agerande i assimileringprocessen av tornedalingar, kväner och lantalaiset.

I kartläggningen framgår att det i motivbilden för statens och kyrkans agerande och ställningstagande för assimilering fanns flera samverkande faktorer. Ett framträdande motiv som förstärkte kyrkans agerande negativt var relationen till laestadianismen.

Väckelsen fick sin upprinnelse i en vanlig församling genom prostens Lars-Levi Laestadius i Karesuandoområdet på 1840-talet. Trots sin pietistiskt präglade spiritualitet och sin kyrkokritiska ton förblev man en väckelserörelse inom Svenska kyrkan.

När trycket från assimileringspolitikerna ökade i skola och arbetsstuga med införandet av svenska som enda undervisningsspråk bildade väckelserörelsen en motkultur till den officiella sfären. Även i religiös mening blev rörelsen en nödvändig motvikt till det officiella kyrkliga livet och utgjorde en andlig fristad, där minoritetens språk användes och andliga traditioner praktiserades. I flera avseenden utvecklades rörelsen till en gemensam och förenande arena för samer och tornedalingar, kväner och lantalaiset.

Det faktum att människor inom rörelsen kom samman och använde meänkieli som ett gemensamt gudstjänstspråk stärkte samhörigheten mellan dessa grupper under en tid när kyrkan motarbetade dem (SOU 2023:68, s. 650).

Laestadianismen är dock ingen homogen andlig rörelse. Den består idag av ett antal olika förgreningar. Inte heller till Svenska kyrkan finns ett gemensamt förhållningssätt. Ofta handlar det om lokala variationer.

Kartläggningen visar dock att hos många tornedalingar, kväner och lantalaiset som räknar sig till den laestadianska väckelserörelsen finns olika spänningar som har sin grund i brist på tillit till Svenska kyrkan. I dessa spänningar finns en blandning av teologiska och strukturella frågor, vilket förstärks av erfarenheten av en kyrka som tydligt utövat sin maktposition (SOU 2023:68 s. 475–477).

För att inkludera den laestadianska väckelserörelsen i den pågående försoningsprocessen behöver spänningar, frågor och frustrationer öppet belysas och möten skapas

i ögonhöjd. Såväl personer i ledande funktioner som människor på renlavsnivå behöver få göra sina röster hörda.

Mot 2025:103

Ett brett insamlande av tankar, erfarenheter och åsikter behöver ske i ålders- och könsöverskridande mötesplatser som inkluderar tornedalingar, kväner, lantalaiset och samer.

En fördjupad dialog med den laestadianska rörelsen skulle förstärka både den samiska och den tornedalska försoningsprocessen. Det skulle återställa tilliten till Svenska kyrkan och stärka det rika andliga arv och den mångfald som kyrkan har blivit satt att förvalta.

Vi menar därför att det är av väsentlig betydelse att kyrkostyrelsen tar det första steget att uppmärksamma och värna om den laestadianska väckelserörelsen i den pågående försoningsprocessen.

Frågan är angelägen såväl utifrån behovet av att göra upp med överträdelser som skett i historisk tid, som med avseende på upprättandet av en hållbar och respektfull relation med den laestadianska rörelsen i Svenska kyrkan. Ett lyssnande förhållningssätt kommer att bidra till att etniciteter, språk, kulturer och andliga traditioner kan verka och berika mångfalden nu och framöver i Svenska kyrkan.

Bromma den 29 juli 2025

Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)

Leif Nordlander (FK)

Berth Löndahl (FK)

Hans Weichbrodt (FK)

Håkan Sunnliden (FK)

Kyrkomötet
Motion 2025:104
av Anders Lundberg

Konferens om reformationen i Malmö 1527–1533

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inleda en planeringsprocess inför en konferens om reformationen i Malmö 1527–1533, med särskilt fokus på psalmböckerna.

Motivering

När reformationen kom till Norden förändrade det gudstjänstlivet genom att mässan firades på folkspråket men också genom psalmer.

Den 1 juni 1527 firades den första evangeliska mässan i Malmö av Claus Mortensen. 1528 kom Malmö-Tidesangbogen som innehåll 69 psalmer men som inte finns bevarad i sin helhet. 1529 kom en mäsas på dansk, och ett tillägg till nyss nämnda psalmbok. Dessa böcker, utarbetade av Claus Mortensen, Hans Olufsen och Arvid Pedersen inledde den lutherska psalmsången så som vi känner den i Norden.

Det kom att bli en sjungen utbredning av luthersk tro som spred sig utanför kyrkan. Psalmer lästes och sjöngs inte bara i kyrkan eller i hemmen, utan också i gemensamma sammanhang i samhället, vilket förklarar varför psalmer är en del av vårt gemensamma kulturarv.

Eftersom Malmö ligger i nuvarande Sverige bör en konferens gå av stapeln i Malmö under något av åren 2027–2033. Svenska kyrkan, danska Folkekirken, den norska kyrkan och evangelisk-lutherska kyrkan i Finland kan göra gemensam sak och uppmärksamma detta med hjälp av Malmö pastorat, Lunds och närliggande stift, Lunds och Köpenhamns universitet, Det danske sprog- og litteraturselskab (som digitaliserat reformationstidens psalmer), nätverket Nordhymn med flera.

Med många involverade behöver vi få igång en planeringsprocess och då såväl kostnaden som arbetet kan fördelas bör det inte bli för dyrt för nationell nivå, utan torde vara möjlig att genomföra inom befintlig kostnadsram för arbetet med psalmboken. Därmed kan viktiga lärdomar under 500 år också präglade den kommande revideringen av psalmboken.

Malmö den 29 juli 2025

Anders Lundberg (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:105
av Lena Östholm Munkberg m.fl.

Fred och solidaritet – riktlinjer för kapitalförvaltning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utforma en policy om att Svenska kyrkans verksamheter inte ska investera i krigsmaterielindustrin och liknande verksamheter,
2. formulera riktlinjer gällande Svenska kyrkans syn på etiska investeringar där det tydligt avråds för investeringar i krigsmaterielindustri och liknande verksamheter,
3. i alla lägen stå upp och verka för fred och tillit mellan människor i världen.

Motivering

Världen befinner sig i orostyngda tider. Människor runt om i världen rustar försvaret och krigsindustrin "blomstrar". Svenska kyrkan har en viktig roll som värnare av fred och tillitsfull samexistens.

Att Svenska kyrkan genom investeringar i fonder, aktier, värdepapper eller på andra sätt stödjer eller tar emot avkastning från krigsmaterielindustrin står i strid med kristen etik och värnar inte skapelsen, miljövänliga krig finns inte.

Det är hög tid att Svenska kyrkan arbetar fram och antar policys och riktlinjer om etiska investeringar, direktiv om hur kyrkans verksamheter på alla nivåer ska förhålla sig till kapital och fondförvaltning relaterat till bland annat krigsmaterielindustrin, liknande verksamheter.

Egendomsförvaltningen/PLT och Svenska kyrkans berörda verksamheter bör ges stöd genom riktlinjer och anvisningar om hur kyrkan ser på etiska investeringar.

Det är hög tid att kyrkan tar ställning för att värna skapelsen och utformar direktiv om etiska värderingar även när det gäller investeringar.

Helsingborg den 29 juli 2025

Lena Östholm Munkberg (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Agneta Granström (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:106
av Lena Östholm Munkberg m.fl.

Inga solenergiparker på kyrkans skogsmark

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att skog som kyrkan förvaltar inte får avverkas för att skapa plats för solenergiparker.

Motivering

Svenska kyrkan har genom sitt skogsinnehav ett stort ansvar för att värna skapelsen, klimatet och motverka effekterna av det pågående klimatnödläget. Skogen som kolsänka och biotop för biologisk mångfald är avgörande för stabilisering och rehabilitering av klimatet.

Att avverka skog för etablering av solenergiparker för elproduktion minskar inte belastningen på klimatet, det är tvärtom kontraproduktivt och skadar den biologiska mångfalden.

Tyvärr pågår det inom kyrkans egendomsnämnder planering av att avverka skog för att placera solenergiparker på skogsmarken. Det är hög tid att införa en reglering av detta användningsområde av skogsmark.

Biotoper och välmående skogar kan inte ersättas/kvittas ut av industriellt energibruk genom stora energiparker med solpaneler. När solpaneler placeras ut skadas skogens biotoper, växtlighet och den biologiska mångfalden: träd, undervegetation, markbäddar och djurliv raderas ut.

Inom Svenska kyrkan finns det andra markområden som med fördel kan nyttjas i stället för skogsmark.

Helsingborg den 29 juli 2025

Lena Östholm Munkberg (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Agneta Granström (MPSK)

Åsa Öckerman (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:107
av Jonas Noréus

Tillåt krematoriesamfälligheter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda möjligheten att tillåta krematoriesamfälligheter i Svenska kyrkan,
2. återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som möjliggör detta.

Motivering

Sedan strukturreformen Närhet och samverkan för drygt tio år sedan får inga samfälligheter andra än pastorat finnas inom Svenska kyrkan. Två samfälligheter är dock beslutade av kyrkomötet som undantag för att möjliggöra särskilda uppgifter med lokala förutsättningar (2 kap. 10 § kyrkoordningen): Samfälligheten Gotlands kyrkor, där samfälligheten omfattar alla församlingar och pastorat på Gotland, och Göteborgs begravningsamfällighet, omfattande de 23 församlingar (numera fem pastorat och tre fristående församlingar) som ingick i den tidigare allmänna Göteborgs kyrkliga samfällighet.

Ett antal pastorat/församlingar har krematorieverksamhet som en del av begravningsverksamheten. Genom avtal servar dessa krematorier ett större område än den egna församlingen. Det finns också oftast etablerade samarbetsavtal mellan närliggande krematorier för att lösa kapacitetsfrågor i händelse av underhållsåtgärder eller andra driftstopp.

En alltmer aktuell situation är renovering av gamla krematorieanläggningar eller nybyggnation som ska ersätta uttjänta anläggningar. Särskilt i det senare fallet kan lokaliseringen av nya anläggningar bli en fråga som kompliceras av att den verksamhetsansvariga församlingen kanske inte har den lämpligaste marken för en ny anläggning i sitt egna geografiska område. Det innebär en intern otydlighet ifall ägande och drift sköts av en församling på en annan församlings territorium. En annan, och kanske större, komplikation med investeringen i en ny anläggning är att den ofta blir väldigt kostsam, då det dels kan behövas utökad kapacitet jämfört med den äldre anläggningen, dels att miljökrav som tillkommit stegvis under många år innebär att nya anläggningar behöver möta alla miljökrav som äldre anläggningar kunnat få dispens för.

Begravningsavgiftens pott är budgeterad på nationell nivå och kan inte höjas fritt bara för att en enskild församling har stora investeringsbehov. Det gör att tunga engångsinvesteringar – som ett nytt krematorium – kan innebära att församlingen måste förskotta pengar, ta lån eller skära ner på annan verksamhet i väntan på ersättning. Även om kostnaderna i längden täcks, kommer en församling med ett stort projekt

behöva bära kostnaderna initialt. Avgiften justeras inte omedelbart, utan med en viss fördröjning, vilket kan skapa likviditetsproblem. Om kostnaderna för ett nytt krematorium drar iväg på grund av miljökrav, markförhållanden eller oförutsedda problem, är det den enskilda församlingen som står med risken tills kostnader eventuellt fördelas ut via begravningsavgiften. Om församlingen måste hålla reserver eller låna stort för att täcka ett krematorium, påverkas dess möjligheter att bedriva församlingsverksamhet – diakoni, barn- och ungdomsarbete, kultur etcetera.

En organisationsform för krematorieanläggningar där fler församlingar kan gå samman och ta gemensamt ansvar för finansiering, lokalisering och risktagande vore önskvärt. Det är inte rättvist/lämpligt att en församling ensam ska bära det fulla ansvaret för stora investeringar som i praktiken är till för att serva ett betydligt större upptagningsområde.

Mot bakgrund av det som beskrivits ovan skulle krematoriesamfälligheter kunna vara ett sätt att lösa de problem som finns med nyanläggande av krematorier. Det skulle ge en rättvisare fördelning av både kostnader och risker. Därför föreslår jag att kyrkostyrelsen utreder en sådan möjlighet, och att föreslå komplettering av kyrkoordningens 2 kap. 10 § så att krematoriesamfälligheter får vara tillåtna där det lokalt anses önskvärt och lämpligt.

Varberg den 29 juli 2025

Jonas Noréus (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:108
av Jonas Noréus

Hållbarhetsindex för skogsförvaltningen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. definiera ett hållbarhetsindex som kan målsättas mot stiftens egendomsförvaltning,
2. i det fortsatta arbetet kring tillsyn och uppföljning av prästlönetillgångarnas skogsförvaltning beakta idén om ett hållbarhetsindex,
3. tillse att hållbarhetsindexet för respektive stift på ett samlat sätt beskriver hur mycket bättre skogsförvaltningen är jämfört med miniminivå enligt lagstiftning och certifieringar för ett antal aspekter,
4. tillse att stiften, utifrån lokala förutsättningar, kan prioritera vissa delkomponenter i det samlade hållbarhetsindexet i sina målformuleringar,
5. i sin tillsyn av stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna efterfråga redovisning av hållbarhetsindexet.

Motivering

Centrala styrningssystem som detaljreglerar egendomsförvaltningarnas förvaltning av prästlönetillgångarna i sina stift bör inte införas. Däremot behövs verktyg som underlättar uppföljning och tillsyn av stiftens förvaltning. Skogsutredningen Kyrkan och skogen (2024:2) påtalar behovet av sådana verktyg men är inte detaljerad eller precis hur detta ska gå till. Kyrkostyrelsen krok ar i sin skrivelse Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk (2025:6) till denna frågeställning på ett flertal ställen, till exempel kapitel 6.1.2 ”En gemensam inriktning för förvaltningen av prästlönefastigheterna”, s. 34, men inte heller kyrkostyrelsen är särskilt precis hur det ska gå till.

En väg framåt för att tydliggöra transparens och resultat i förvaltningen ur ett brett hållbarhetsperspektiv kan vara införande av ett samlat hållbarhetsindex som beslutas på central nivå. Ett sådant hållbarhetsindex kan definieras som en sammanvägning av olika komponenter genom nyckeltal, där vart och ett av dessa nyckeltal ska anges med en marginal till den lägsta nivå som anges av certifieringar och lagstiftning. Det vill säga, Svenska kyrkans förvaltning av prästlönetillgångarna strävar efter att vara bättre än minimikraven inom ett antal nyckelfaktorer, och stiften ska redovisa hur mycket bättre man är i varje delområde/nyckelfaktor/komponent.

Den centrala styrande effekten blir då inte detaljreglering, utan stiften kan efter lokala förutsättningar välja att uppfylla vissa komponenter i högre grad och andra i lägre grad, så länge det samlade hållbarhetsindexet uppfylls.

Ett sådant hållbarhetsindex kan successivt skärpas över tid genom nationella beslut. En successiv skärpning innebär då även en successiv övergång till allt högre

grad av hållbarhet som stiftens egendomsförvaltning får förhålla sig till utan att vara detaljreglerande. Övergången kan då ske i en takt som är hållbar även ekonomiskt. En viktig frihetsgrad finns som innebär att stiftens kan vikta om mellan olika nyckeltal/-delkomponenter för att sammantaget uppnå det sammanvägda index som beslutats på central nivå.

Ett hållbarhetsindex kan som ovan beskrivits användas som uppföljningsverktyg för den centrala nivån. Men även på mellanstiftsnivå kan ett sådant hållbarhetsindex med sina delkomponenter underlätta samordning, erfarenhetsutbyte och jämförelser mellan stiftens. Detta är något som FiSK vill stärka. Hållbarhetsindex som uppföljningsverktyg innebär därmed ett samordnat sätt för stiftens att sätta verksamhetsnära mål. Verksamhetsnära mål är något som betonas i kyrkostyrelsens skrivelse, till exempel i kapitel 6.3.1, s. 46. Stärkt samordning och jämförelse kan kombineras med en central expertfunktion, ifall fokus på denna funktion ligger på samordning och uppföljning mer än på styrning, något som också är i samklang med förslaget i kyrkostyrelsens skrivelse, till exempel kapitel 7, s. 54. En expertfunktion kan också ges huvudansvaret att utforma förslag på ett samlat hållbarhetsindex enligt denna motion. På detta sätt kan erfarenhetsutbyte och jämförelse ske utan att en tungt styrande central överrock med sanktionsmöjligheter läggs till, som skogsutredningen föreslagit men som kyrkostyrelsen avstyrkt.

Stiftens uppfyllande av ett hållbarhetsindex ska också kunna vara ett självklart och obligatoriskt material som presenteras i prästlönetillgångarnas årsredovisning. Då andemeningen är att visa hur mycket bättre förvaltningen varit ur ett brett hållbarhetsperspektiv jämfört med en miniminivå för ett antal aspekter, och att detta görs på ett mätbart sätt som går att jämföra med andra stift, kommer man väldigt långt i frågan om transparens och resultat bara genom att detta verktyg finns på plats. Dessa uppgifter kan då vara det som enkelt sammanställs på Svenska kyrkans centrala hemsida och blir lätt tillgängliga.

Varberg den 29 juli 2025

Jonas Noréus (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:109
av Åsa Öckerman m.fl.

Uppmuntringspris inom skogsbruket

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. instifta ett Uppmuntringspris för ökad resiliens i skogsbruket som ska bestå av äran och ges till det stift som under föregående år gjort störst positiv förändring i sitt skogsbruk,
2. utse en jury på fem personer med uppgift att årligen, under tio år framåt, tillkännage ett stift som vinnare.

Motivering

Att klimatet förändras är världens forskare ense om. Ökad temperatur och ökat extremväder ger nya miljöförhållanden och nya villkor i skogsbruket. Svenska kyrkan som stor skogsägare måste ta detta i beaktande, och förändring av skogsskötseln är oundvikligt.

För att även i framtiden kunna få god ekonomisk avkastning krävs en snabb förändring i riktning inte bara mot resiliens på kort sikt, utan också förebyggande av långt framtida skogsskador.

Naturen är, och har alltid varit, starkare än de flesta mänskliga påfund. Vi behöver till exempel se till biologisk mångfald för att få ökad resiliens. Skogsutredningen har pekat ut ett antal goda vägar framåt.

Samtidigt är det en del av den mänskliga naturen att vi ofta har svårt att våga backa och vända, det invanda är tryggare. En viss handlingsförlamning inför oönskade fakta och att klamra sig fast i gammalt ”beprövat” är naturligt. Men detta måste kraftigt motarbetas när det gäller Svenska kyrkans skogsskötsel! Kraft och mod till mer resilienta, naturvänliga metoder behövs. Istället för att fastna i till exempel onödigt prestigetänkande och förnekande av framtida problem går det att hitta hur många kloka ord som helst i Bibeln om att frimodigt våga möta det nya, ännu okända. Och Gud själv möter oss i hoppet om en bättre framtid och ger kraft. Låt oss använda vår kraft och vårt förnuft i en hoppfullare framtids tjänst.

Prisets syfte är att sätta en positiv strålkastare på gott och konstruktivt arbete och uppmuntra krafttag i den viktiga och avgörande omställningstid vi befinner oss i.

Farsta den 30 juli 2025

Åsa Öckerman (MPSK)

Cecilia Gyllenberg Bergfasth (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Agneta Granström (MPSK)

Lena Östholm Munkberg (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:110
av Isak Vencu Öhrlund m.fl.

Krav på goda arbetsvillkor vid upphandlingar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. ta fram för församlingar, pastorat, stift och nationell nivå tillämpbara riktlinjer för att vid upphandlingar kunna ställa tydliga krav på social hållbarhet, inklusive krav på att leverantörer och underleverantörer följer svenska kollektivavtal eller motsvarande villkor vad gäller löner, arbetsmiljö och anställningstrygghet,
2. stärka uppföljningen av arbetsvillkor och efterlevnad av kollektivavtal hos upphandlade entreprenörer.

Motivering

Svenska kyrkan är en stor upphandlande aktör och att säkerställa att de produkter och tjänster som Svenska kyrkan köper in produceras hållbart är lika viktigt som det som vi genomför i egen regi. För att säkerställa att det sker har Svenska kyrkan en uppförandekod som leverantörer ska följa. Uppförandekoden innehåller minimikrav för bland annat miljömässig hållbarhet och socialt ansvarstagande. Minimikraven är dock allmänt hållna och innehåller inte krav på exempelvis kollektivavtal eller kollektivavtalsenliga villkor, vilket är ett effektivt sätt att säkerställa schyssta arbetsvillkor för upphandlade produkter och tjänster.

GS-facket, som organiserar skogsarbetare, inkom med ett remissvar på Skogsutredningen som sänder oroande signaler om att inom ett av de större tjänsteområden som Svenska kyrkan upphandlar, skogsvårdstjänster, råder omfattande arbetsmiljöproblem och att det inom skogsbranschen förekommer brister i arbetsvillkor. Det gäller särskilt vid användning av underentreprenörer, där uppgifter om undermåliga arbetsförhållanden, bristande trygghet i anställningen och exploatering av utländsk arbetskraft är relativt vanligt förekommande. I vissa fall har dessa villkor varit direkt oförenliga med svensk arbetsrätt och svenska myndigheter har identifierat skogsplanterare som en grupp som är särskilt utsatt för arbetslivskriminalitet. GS-facket uppmanar Svenska kyrkan att ta fram kontrollfunktioner och uppföljning av krav på kollektivavtal och uppställda sociala villkor i upphandlingar samt att bygga kompetens och en plan för att hantera det negativa läget inom skogsbranschens arbetsmarknad.

GS-fackets remissvar är oroväckande läsning och med anledning av detta finns det anledning för Svenska kyrkan att se över hur sociala krav följs upp hos upphandlade aktörer och dess underleverantörer inom samtliga upphandlingsområden.

Mot 2025:110

Det ska vara självklart att de som tillverkar produkter och utför tjänster för Svenska kyrkans verksamhet ska känna sig lika trygga på jobbet som alla som arbetar inom kyrkan.

Stockholm den 30 juli 2025

Isak Vencu Öhrlund (S)

Jesper Eneroth (S)

Edvina Palmcrantz (S)

Kyrkomötet
Motion 2025:111
av Isak Vencu Öhrlund m.fl.

Skogsvårdstjänster i egen regi

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur Svenska kyrkan, genom nationell eller stiftsgemensam samordning, kan öka andelen skogsvårdstjänster som genomförs i egen regi.

Motivering

Svenska kyrkan är en av Sveriges största skogsägare och ska förvalta sina tillgångar utifrån långsiktighet, hållbarhet och ansvar. Enligt de kyrkomötesbeslut som ledde fram till skogsutredningen finns det en bred enighet om att kyrkans skogsförvaltning ska säkerställa de fyra hållbarhetsdimensionerna. Det är därför rimligt att Svenska kyrkan, utöver ekologisk, ekonomisk och andlig hållbarhet i sitt skogsbruk, också fullt ut integrerar social hållbarhet som en bärande princip. Detta inkluderar schyssta villkor och en bra arbetsmiljö för dem som arbetar i kyrkans skogar.

GS-facket, som organiserar skogsarbetare, inkom med ett remissvar på Skogsutredningen som tydliggör de omfattande arbetsmiljöproblem och brister i arbetsvillkor som förekommer i skogsbranschen idag. Det gäller särskilt vid användning av underentreprenörer, där uppgifter om undermåliga arbetsförhållanden, bristande trygghet i anställningen och exploatering av utländsk arbetskraft är relativt vanligt förekommande. I vissa fall har dessa villkor varit direkt oförenliga med svensk arbetsrätt och svenska myndigheter har identifierat skogsplanterare som en grupp som är särskilt utsatt för arbetslivskriminalitet.

Svenska kyrkans ställningstaganden i klimatfrågan, fredsfrågor och mänskliga rättigheter visar att kyrkan vill vara en förebild i samhällsansvar och solidaritet. Det är därför av avgörande betydelse att kyrkan även inom ramen för sitt mark- och skogsinnehav är en ansvarstagande aktör, som bidrar till att stärka arbetsvillkor, motverka osund konkurrens och säkerställa att grundläggande rättigheter för arbetstagare respekteras.

Svenska kyrkan säkerställer arbetstagares villkor på bästa sätt genom att i så hög grad som möjligt genomföra skogsvårdstjänster i egen regi. Skogsförvaltning är en del av kyrkans ordinarie verksamhet i och med vårt ansvar att förvalta prästlönstillgångarna och därmed är det rimligt att vi i så hög grad som möjligt har den bemanning och kompetens som krävs för att utföra uppdraget. Det möjliggör också för Svenska kyrkan att säkerställa att de skogsvårdsarbetare som förvaltar prästlönstillgångarna har den kompetens som krävs för den förändrade skogsförvaltning som kyrkostyrelsen

Mot 2025:111 föreslår kyrkomötet. Kyrkostyrelsen bör få i uppdrag att utreda hur detta kan genomföras och samordnas mellan stiftet och nationell nivå på bästa sätt.

Med detta stärker vi vårt bidrag till ett mer hållbart och rättvist skogsbruk i Sverige.

Stockholm den 30 juli 2025

Isak Vencu Öhrlund (S)

Cecilia Clausen (S)

Jesper Eneroth (S)

Kyrkomötet
Motion 2025:112
av Anders Skogberg

Handlingsplan mot den pågående islamiseringen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en handlingsplan mot den pågående islamiseringen av det svenska samhället.

Motivering

Det svenska samhället har varit kristet i ett årtusende men idag får det muslimska alltmer utrymme i det svenska samhället på bekostnad av det kristna samhället. Den muslimska ideologin är skadlig för det svenska samhället och kan höra hemma i andra länder men inte i Sverige.

Mangskog 30 juli 2025

Anders Skogberg (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:113
av Jesper Eneroth

Krav på öppenhet för vigsel av alla par vid tillsättning av prästtjänst

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. ta fram riktlinjer som ger pastorat och församlingar möjlighet att vid tillsättning av prästtjänster efterfråga kandidatens inställning till att viga alla par enligt Svenska kyrkans ordning,
2. i dessa riktlinjer klargöra att beredskap att viga samkönade par ska kunna ses som en förutsättning för att inneha en prästtjänst.

Motivering

Svenska kyrkan viger sedan 2009 samkönade par enligt kyrkans ordning. Detta är en del av Svenska kyrkans officiella hållning och har starkt stöd bland medlemmar. Trots detta förekommer det att präster vägrar viga samkönade par, vilket i praktiken leder till diskriminering och ojämlik behandling beroende på geografisk plats och prästens personliga övertygelse. Konsekvenserna av detta kan lämna den enskilde församlingsmedlemmen med känslan av att inte vara fullt ut välkommen och delaktig i kyrkans liv även inom andra områden.

För att säkerställa att alla medlemmar i Svenska kyrkan behandlas lika och att kyrkans vigselordning tillämpas enhetligt, behöver arbetsgivare – det vill säga pastorat och församlingar – få möjlighet att tydligt ställa krav vid tillsättning av nya prästtjänster.

Det är rimligt att den som söker en prästtjänst bekräftar sin villighet att fullgöra de uppgifter som ingår i tjänsten, inklusive att viga samkönade par enligt Svenska kyrkans gällande ordning – oavsett kön. En sådan bekräftelse är inte en begränsning av samvetsfriheten, utan ett uttryck för ansvarstagande inför det uppdrag man söker.

Kungälv den 30 juli 2025

Jesper Eneroth (S)

Kyrkomötet
Motion 2025:114
av Åsa Rehndell

Inga finansiella placeringar i Svenska Cellulosa Aktiebolaget

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att avyttra den nationella nivåns finansiella placeringar i skogsbolaget SCA snarast möjligt.

Motivering

Svenska kyrkan har på nationell nivå en liten andel av sina finansiella placeringar i skogsbolaget SCA. Det är okänt hur stora placeringarna är, men eftersom kyrkan har ett placeringskapital på cirka 12 miljarder kronor innebär även en liten andel stora belopp. Efter att det i media framkommit att SCA avverkar värdefulla skogar med höga naturvärden har kyrkan efter sommaren 2024, tillsammans med andra stora placerare inom ramen för Hållbart värdeskapande, inlett en dialog med SCA. Vad som sägs under mötena är konfidentiellt, men det finns i dagsläget inga planer på att dra tillbaka placeringarna.

Kapitalförvaltningsrådet, som ansvarar för kyrkans placeringar på uppdrag från kyrkostyrelsen, har också haft uppe frågan om placeringarna i SCA.

SCA har vid upprepade tillfällen visat att de bryter mot lagkraven för skyddade arter och FSC-certifieringens regler, både när det gäller urfolks rättigheter och efterlevnad av lagar. Det finns också stora brister i de naturvärdesbedömningar som SCA gör av skogar som planeras för avverkning. Ideella naturvärden har i många år granskat SCA:s skogsbruk och har vid flertalet tillfällen kunnat påvisa övertramp mot FSC-certifieringen. Föreningen Skydda Skogen har gjort en sammanställning av 500 skogar där övertramp begåtts av SCA under en lång tid av år.

Allt detta bekräftas även av de olika företag som granskar SCA:s efterlevnad av FSC. Bolaget får återkommande varningar som ges för överträdelser av certifieringen, vilket bevisar att deras skogsbruk inte håller måttet för ett ansvarsfullt och hållbart skogsbruk varken mot urfolks rättigheter eller biologisk mångfald.

När media rapporterar om avverkningar i strid mot regelverk försvarar sig bolaget med ”den mänskliga faktorn” eller att ”det var ett misstag”. Under åren har det dock inte skett någon förbättring, vilket visar att dialog inte är tillräckligt och att SCA:s tillvägagångssätt måste få kännbara konsekvenser.

I kyrkans finansiella arbete framgår att kyrkan ska verka för biologisk mångfald och mot avskogning och skogsdegradering. Människovärdesprincipen och förvaltar-skapstanken, som är två vägledande principer i Finanspolicyn för Svenska kyrkans

Mot 2025:114 nationella nivå, har inte efterlevts i tillräcklig hög grad för att kunna motivera fortsatta investeringar i skogsbolaget SCA.

Motionären menar att förtroendet för SCA är förbrukat och att det är dags att avyttra alla placeringar i bolaget. Att bolaget inte tar tillräcklig hänsyn i samråd med samerna är speciellt illa eftersom kyrkan befinner sig i en försoningsprocess med dem.

Senaste gången kyrkan avyttrade placeringar var när korruptionsskandalen med Telias affärer i Uzbekistan uppdagades. Teliasonera hade 2012 betalat mångmiljardmutor till dottern till landets president för att få goda affärsavtal. I jämförelse med detta menar motionären att SCA uppvisar minst lika starka skäl för att Svenska kyrkan ska avyttra sina placeringar i SCA.

Tanumshede den 30 juli 2025

Åsa Rehndell (HoJ)

Kyrkomötet
Motion 2025:115
av Cecilia Gyllenberg Bergfasth m.fl.

Mål för skogsbruket

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ställa krav på att det inom prästlönetillgångarnas skogsbruk ska

1. strävas mot att minst 10 procent av skogen har ett strikt skydd,
2. strävas mot att minst 20 procent av skogen har ett lättare skydd,
3. upprättas ett långsiktigt mål med ökande andel kontinuitetsskogsbruk/hyggesfritt skogsbruk upp till minst 30 procent av skogen.

Motivering

2023 lämnade vi in en motion med strävansmål men fick avslag med hänvisning till att vänta på skogsutredningen. Nu är skogsutredningen klar och vi ser fortfarande ett stort behov av att sätta upp strävansmål för prästlönetillgångarna. Målen är medvetet inte tidssatta då olika stift behöver olika lång tid på sig att uppnå dem. Däremot är det av största vikt att vi omgående börjar arbeta mot tydliga mål för att det inte ska råda osäkerhet kring vad hållbarhetsmålen innebär. Dessa mål är ett av många olika verktyg för att uppnå hållbarhetsmålen.

En av de mer effektiva åtgärderna för att dämpa effekterna av klimatförändringarna och samtidigt gynna den biologiska mångfalden är ett ansvarsfullt skogsbruk. Det är ett av de områden där vi som kyrka kan göra störst skillnad för skapelsens överlevnad.

I den senaste uppföljningen av Art- och habitatdirektivet konstaterar man att de

största viktigaste negativa påverkansfaktorer kan kopplas till markanvändningen, främst jord- och skogsbruk. Ett alltmer intensivt och storskaligt brukande utarmar landskapet på miljöer som tidigare var mycket vanliga, såsom naturskog, öppna sandområden, rikkärr, småvatten och strömmande vatten.

Det är således av vikt att vi behåller och återskapar miljöer där arterna trivs.

Det finns en mängd avtal och lagar som Sverige valt att följa eller själva tagit fram. Det minsta vi kan göra är att följa dem och därmed dra vårt strå till stacken. De föreslagna strävansmålen är således minimimål för att uppfylla lagar och regler och därför helt rimligt att vi åtar oss att uppnå.

Mot 2025:115 Klimatlagen
<https://rkrattsbaser.gov.se/sfst?bet=2017:720>

EU:s mål där 30 procent av skogen ska skyddas
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0572&from=EN>, se 3.1

Art- och habitatdirektivet
<https://www.slu.se/artdatabanken/arter-och-natur/naturvard/eus-art--och-habitatdirektiv/>

Linköping de 30 juli 2025

Cecilia Gyllenberg Bergfasth (MPSK) *Agneta Granström (MPSK)*

Lena Östholm Munkberg (MPSK) *Marja Sandin-Wester (MPSK)*

Åsa Öckerman (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:116
av Anders Skogberg

Höjd kyrkoantikvarisk ersättning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att aktivt försöka förmå staten att ytterligare öka den årliga kyrkoantikvariska ersättningen.

Motivering

När Svenska kyrkan och staten fick förändrade relationer år 2000 kom parterna överens om att kyrkan varje år ska tilldelas ersättning för vården av Sveriges största sammanhållna kulturarv – en så kallad kyrkoantikvarisk ersättning. Det årliga beloppet fastslogs till 460 miljoner kronor. En kompensation för det ansvar som Svenska kyrkan tar för kyrkobyggnader, kyrktomter, kyrkliga inventarier och begravningsplatser.

Återigen framhåller regeringen betydelsen av det kyrkliga kulturarvet och vikten av det gemensamma ansvarstagandet. Samtidigt konstateras att värdet av den statliga ersättningen minskat genom kostnadsökningar. För att delvis kompensera denna brist beslutade regeringen att i budgeten för 2025 höja den kyrkoantikvariska ersättningen från dåvarande 460 miljoner kronor till 490 miljoner kronor per år.

Den erhållna ersättningen är i dagsläget 490 miljoner kronor, men det egentliga behovet är nu ytterligare över 1 miljard kronor mer. Därmed är det av yttersta vikt att fortsätta kampen och att kyrkostyrelsen därmed aktivt försöker öka det kyrkoantikvariska bidraget ytterligare kommande år från svenska staten.

Mangskog den 29 juli 2025

Anders Skogberg (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:117
av David Lång m.fl.

Justerad finanspolicy

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. stryka stycke 6.3.2 i Svenska kyrkans finanspolicy,
2. justera Svenska kyrkans finanspolicy och placeringsanvisningar i enlighet med motionens motivering.

Motivering

Vår omvärld har genomgått stora förändringar på kort tid. Rysslands invasionskrig mot Ukraina har skapat osäkerhet i vår närhet och tvingar oss att förändra vår syn på säkerhet och försvaret av vårt land. Varje europeiskt land, inklusive Sverige, måste ta fullt ansvar för sin egen säkerhet och förbereda sig för en mindre fredlig omvärld än den vi hoppades på kring millennieskiftet. Detta har idag blivit en självklarhet inom politiken sedan regeringen påbörjat en upprustning av det svenska försvaret och samtliga riksdagspartier tagit ställning för ökade försvarsanslag.

Svenska kyrkan har en finanspolicy som idag kan ses som motsägelsefull. Där framgår bland annat att förvaltare av Svenska kyrkans kapital förväntas välja bolag utifrån samhällsnytta, där de globala utvecklingsmålen ger vägledning. Samtidigt står i stycke 6.3.2 att ”Svenska kyrkan utesluter investeringar i bolag som i icke obetydlig omfattning tillverkar eller säljer vapen eller krigsmateriel”. I den verklighet vi nu lever i står dessa båda målsättningar emot varandra.

Svenska kyrkan är en viktig del av det svenska samhället, vars mål och ansvar är att bevara Sverige och värna det svenska folket. Staten och kyrkan har starka historiska band och det är åter dags att stå enade emot yttre hot. Svensk försvarsindustri kommer att leverera högkvalitativ materiel som Svenska kyrkan rimligen inte kan ha som policy att bojkotta. Dessutom kan sådana investeringar bedömas bli lönsamma för Svenska kyrkan på sikt.

Med anledning av ovanstående bör stycket 6.3.2 i Svenska kyrkans finanspolicy strykas. I övrigt bör såväl policyn som placeringsanvisningarna anpassas till den tid som nu råder i enlighet med det ovan anförda.

Vallentuna den 29 juli 2025

David Lång (SDSK)

Fredrik Ottesen (SDSK)

Ronnie Nilsson (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:118
av Jerker Schmidt m.fl.

Det ekonomiska utjämningsystemet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning som ska

1. kartlägga hur Svenska kyrkans ekonomiska utjämningsystem fungerar idag, inklusive flöden av bidrag och avgifter samt beräkningsgrunder,
2. identifiera hur dagens system påverkar incitamenten för ekonomisk självständighet, effektivisering och reformvilja i församlingarna,
3. analysera rättvisaspekter och fördelningsprinciper i relation till församlingar, stift och nationell nivå,
4. föreslå alternativa modeller för ett framtida utjämningsystem, exempelvis koppling av bidrag till mål, behov eller utvecklingsarbete,
5. lämna sitt betänkande till kyrkostyrelsen senast vid den tidpunkt som krävs för att kyrkostyrelsen ska kunna lägga fram konkreta förslag till förändringar till kyrkomötet 2027.

Motivering

Det ekonomiska utjämningsystemet inom Svenska kyrkan har i sin nuvarande form vuxit fram i samband med relationsförändringen mellan kyrka och stat och beslutades i sin helhet i början av 2000-talet. Syftet var då att säkerställa en grundläggande ekonomisk stabilitet för församlingar över hela landet. Denna solidaritet var motiverad i en tid av omfattande strukturförändringar och osäker framtid.

Men mycket har förändrats sedan dess. Samhällsstrukturer, medlemsantal, ekonomi och verksamhetsbehov ser annorlunda ut i dag. Det har gått mer än 20 år sedan någon genomgripande översyn av utjämningsystemet gjordes. Svenska kyrkan behöver därför ställa sig frågan om systemet fortfarande fyller sitt syfte – och om det gör det på ett rättvist och ändamålsenligt sätt.

I det nuvarande systemet får vissa församlingar stora ekonomiska tillskott – ibland över flera miljoner kronor per år – utan att detta är villkorat av något krav på förändringsarbete. Samtidigt får andra församlingar lämna ifrån sig upp till 40 procent av sina intäkter från kyrkoavgiften – utan någon som helst analys av församlingarnas verksamhet.

Många av dessa församlingar driver en omfattande, mångfasetterad och kostnadskrävande verksamhet, och bär ett stort samhälls- och medlemsansvar för stora grupper.

Därutöver uppvisar både stiftet och den nationella nivån inom Svenska kyrkan återkommande mycket stora överskott. Dessa medel blir liggande i fonder eller

buffertar, medan församlingar och pastorat kämpar med att upprätthålla grundläggande verksamhet.

Det är svårt att motivera för medlemmar varför kyrkan ska söka statsbidrag eller lägga ned lokala verksamheter, samtidigt som kyrkan som helhet har god ekonomi. Ett rättvist och transparent utjämningsystem måste ta hänsyn till helhetsbilden och skapa balans mellan lokal nöd och central rikedom.

Detta väcker flera grundläggande frågor:

- ♦ Rättvisa: Är det rimligt att ekonomiskt välskötta församlingar, med starkt engagemang och aktiv verksamhet, i praktiken får betala höga avgifter till utjämnings-systemet – utan att systemet ställer krav på ansvarstagande från mottagarsidan?
- ♦ Incitament: Hur påverkar systemet viljan och möjligheten för ekonomiskt svaga församlingar att genomföra nödvändiga strukturförändringar, samverkan eller prioriteringar – och samtidigt kunna behålla ansvar och verksamhet i sin församling.
- ♦ Transparens: Det råder idag låg kunskap om hur utjämningsystemet är uppbyggt och på vilka grunder omfördelningen sker. Förtroendevalda i församlingar och pastorat behöver bättre insyn i hur systemet fungerar.
- ♦ Legitimitet: Ett ekonomiskt stödsystem måste upplevas som rimligt, tydligt och rättvist – för hela kyrkan. När denna legitimitet eroderar riskeras tilliten och samhörigheten inom Svenska kyrkan.
- ♦ Balans: Hur bör resurser fördelas mellan församlingar och pastorat, stift och nationell nivå – när stora överskott byggs upp centralt samtidigt som många församlingar kämpar för att klara den grundläggande verksamheten?

Att utreda systemet är inte ett uttryck för bristande solidaritet, tvärtom är det en nödvändig reform för att bevara sammanhållning, ansvarstagande och långsiktig ekonomisk bärkraft inom Svenska kyrkan.

En ny utredning bör därför tillsättas med ett tydligt mandat att analysera, ompröva och föreslå utvecklade former för det ekonomiska utjämningsystemet.

Kungsholmen den 30 juli 2025

Jerker Schmidt (BA)

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Victor Ramström (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:119
av Axel W Karlsson

Diakonatsuppgifter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda och definiera diakonatets identitet.

Motivering

Frågan om definitionen av diakonatet diskuteras då och då, bland annat i kyrkliga media. En återkommande fråga gäller vad som är konstitutivt för diakonatet: liturgiska eller karitativa uppgifter, eller bådadera? Hur förhåller sig de båda uppgiftsområdena till varandra?

Det är inte ovanligt att diakoner i gudstjänster fullgör uppgifter som att dela ut nattvard och leda kyrkans förbön. Många uppfattar dessa liturgiska uppgifter som centrala och identitetsskapande för diakonatet. Andra ser det karitativa arbetet som det centrala i den diakonala tjänsten.

Svenska kyrkan traditionellt definierade diakonat och den praxis som fungerar i församlingarna. Enligt vissa uppgifter fullgör drygt 70 procent av diakonerna i Svenska kyrkan regelbundet liturgiska uppgifter vid högmässa eller huvudgudstjänst (Ahlqvist och Säll, 2022).

Uppgifter i gudstjänsten kan uppfattas som något som diakoner gör som representeranter för det allmänna prästadömet. I biskopsbrevet om diakoni från 2015 framhålls att det inte finns någon en gång för alla given form för hur diakoni gestaltas i gudstjänsten, utan det kan ske på olika sätt.

I Kyrkohandboken saknas stöd för att diakoner utför liturgiska uppgifter i egenskapen av att de är diakoner. Bristen på bearbetning innebär besvärande oklarheter vad gäller diakonens uppdrag och tjänstgöring. Många diakoner uppfattar det som identitetsskapande och centralt att de utför liturgiska uppgifter.

Tänkandet kring den diakonala tjänsten i Svenska kyrkan har utvecklats under inspiration från anglikanska kyrkans diakonat och det ekumeniska BEM-dokumentet (Dop, nattvard, ämbete 1982).

Enligt Borgåöverenskommelsen (1992) ska ämbetsbärare i medlemskyrkorna (de lutherska kyrkorna i Skandinavien och Baltikum samt anglikanska kyrkosamfund) kunna tjänstgöra i varandras kyrkor.

Men varken enligt Kyrkohandboken 1986 eller Kyrkohandboken 2017 finns uppgifter reserverade för diakoner. Det finns anledning att hävda som ett faktum, att det inte har bearbetats teologiskt tillräckligt, att diakoner i sin tjänstgöring regelbundet

Mot 2025:119 fullgör liturgiska uppgifter. Frågan om liturgiska eller karitativa uppgifter i diakonatet bör därför klargöras.

Göteborg den 30 juli 2025

Axel W Karlsson (AfS)

Kyrkomötet
Motion 2025:120
av Axel W Karlsson

Biskopars ämbetstid

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att biskoparnas ämbetstid begränsas och att regelbundna val sker till biskopsämbetet i respektive stift.

Motivering

Det finns vad jag kan se inga vägande teologiska motiveringar till att fasthålla vid obgränsande ämbetsperioder för valda biskopar med pensioneringen som enda tidsgräns.

Till nackdelarna med denna ordning hör bristande möjligheter till förnyelse såväl för biskoparna som för deras stift. En mer flexibel ordning med regelbundna val är till fördel såväl för stiftet som för de enskilda biskoparna.

Jag har tidigare motionerat i denna fråga och hänvisar till denna motion samt till den debatt den föranledde i kyrkomötet. Biskopsval bör hållas, redan valda biskopar kan ställa upp för omval eller välja att inte göra det.

Jag menar att skälen att överväga införandet av val och omval till biskopsämbetet kraftigt har förstärkts mot bakgrund av den debatt om möjligheterna för stiftsstyrelsen att avsätta en biskop med mera som vi sett sedan förra gången förslaget lades fram.

Göteborg den 30 juli 2025

Axel W Karlsson (AfS)

Kyrkomötet
Motion 2025:121
av Axel W Karlsson

Uttalande mot könsstympning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en grupp med uppgift att göra ett uttalande om och mot kvinnlig könsstympning.

Motivering

Könsstympningar är ett förfärligt övergrepp mot flickor och kvinnor som enligt trovärdiga källor även förekommer i Sverige i en omfattning som inte är obetydlig, <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/kvinnor-i-sverige-fortsatter-konsstympas-varfor-syns-det-inte-i-brottsstatistiken>.

Den tyska evangeliska kyrkan har funnit anledning att uttala sig om och mot dessa övergrepp, <https://www.ekd.de/50395.htm>.

Svenska kyrkan bör göra detsamma, gärna tillsammans med andra kristna samfund i vårt land.

Göteborg den 30 juli 2025

Axel W Karlsson (AfS)

Kyrkomötet
Motion 2025:122
av Johannes Imberg och Sten Janson

Värna och stärk Jourhavande präst

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda hur Jourhavande präst kan stärkas organisatoriskt, strategiskt och långsiktigt,
2. säkerställa att bemanningen av Jourhavande präst är ett gemensamt ansvar för hela Svenska kyrkan,
3. utreda hur Jourhavande präst ytterligare kan synliggöras i Svenska kyrkans nationella kommunikation som en viktig del av Svenska kyrkans krisberedskap.

Motivering

Jourhavande präst är en av Svenska kyrkans mest välkända och uppskattade verksamheter. Enligt en genomförd undersökning känner 82 procent av befolkningen till att det går att ringa, chatta eller skriva till en präst på kvällar och nätter för att få stöd. Det är ett förtroende som bygger på lyssnande, närvaro och medmänsklighet – i vardagens oro och i livets svåra stunder. Samtidigt är jourverksamheten inte bara själavård – den är en konkret och levande gestaltning av kyrkans evangeliska uppdrag: att ge de förtryckta frihet, syn för de blinda och tröst åt de sörjande (Lukas 4). Jourhavande präst är kyrkans svar i mörkret, när ingen annan finns att tala med. Det är ofta den första – och ibland enda – kontakten många har med kyrkan.

Trots detta höga förtroende är verksamheten relativt osynlig inom kyrkans egen organisation. Det är på många håll svårt att rekrytera präster till tjänstgöring, och i många församlingar nämns jourverksamheten sällan i vare sig planering, gudstjänstliv eller själavård. Det är märkligt att en verksamhet som uppskattas så högt av samhällets aktörer – inte minst SOS Alarm, sjukvården och andra samhällsaktörer – fortfarande saknar tydlig struktur och förankring i kyrkans vardagliga liv.

Det är ofta väldigt svårt att lösa bemanningen av jourhavande präst. I dagsläget vilar ansvaret på enskilda präster och samordnare. Det är inte hållbart. Kyrkans svar till en ensam, orolig och sårbar människa får aldrig bygga på tillfälligheter. Därför behöver vi säkerställa att bemanningen av Jourhavande präst är ett gemensamt ansvar för hela Svenska kyrkan – organisatoriskt, ekonomiskt och arbetsrättsligt. När vi talar om kyrkans grunduppdrag kan vi inte fortsätta betrakta jourverksamheten som ett frivilligt tillval/bisyssla. Det är på sin plats att skapa förutsättningar för tjänsten inom jouden att vara ett självklart och naturligt uppdrag för den som är präst, som går att kombinera med ordinarie tjänst.

Journalhavande präst är en osynlig skatt. Den är kyrkans möte med ”de minsta” – de ensamma, de bortglömda, de som ropar i tystnad. Det är ett förtroende som är lätt att förlora och näst intill omöjligt att bygga upp på nytt om det tappas. Kyrkan måste se det värde som samhället redan ser – och agera därefter. Nu är det tid att ta ansvar, inte bara för verksamheten, utan för människorna den finns till för.

Mölnådal den 30 juli 2025

Johannes Imberg (POSK)

Sten Janson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:123
av Ann-Charlotte Miller m.fl.

Israel/Palestina och folkrätten

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. bekräfta Svenska kyrkans långvariga hållning att på folkrättens grund bedöma situationen i Palestina/Israel,
2. uttala sitt stöd för kyrkoledarna i Jerusalem att fortsätta arbeta för fred, rättvisa och försoning i en oerhört svår tid av folkmord och förföljelse.

Motivering

Situationen i Palestina/ Israel är fruktansvärd. Vi lider med alla våra systrar och bröder på Gaza som lever under fruktansvärda förhållanden. Vi kan som kyrka inte vara tysta och vi är kallade att med Jesus Kristus stå på de utsattas sida och göra allt vi kan för att verka för fred, rättvisa och försoning. Vi kan inte tysta bara se på hur det palestinska folket dör.

Lund den 30 juli 2025

Ann-Charlotte Miller (ViSK)

Britt Björneke (ViSK)

Margareta Carlsson (ViSK)

Lars B Andersson (ViSK)

Marie Buhr (ViSK)

Anne Sörman (ViSK)

Mats Berglund (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:124
av Lennart Matikainen

Avbryt samarbetet med Expo

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uttala som sin mening att Svenska kyrkans olika enheter bör avbryta sitt samarbete med organisationen Expo.

Motivering

Svenska kyrkan är en kristen folkkyrka, inte en klubb för politiska aktivister på vänsterkanten. Därför ser vi med oro på att Svenska kyrkan har organiserade samarbeten med organisationer vars inriktning är allt annat än politiskt neutral.

Ett aktuellt exempel är Stiftelsen Expo, som är kontroversiella av flera anledningar. De har dokumenterade band till den våldsamma extremvänstern – särskilt tydligt var detta när organisationen bildades på 1990-talet, då flera företrädare var dubbelorganiserade.

Expo vägrar än idag att granska, fördöma eller upplysa om vänsterextremism.

Expos arbete idag riktar inte bara in sig på organisationer eller offentliga personer, utan man åsiktsregistrerar systematiskt personer som man själva misstänker vara (eller godtyckligt definierar som) ”högerextremister”. Till exempel fotograferar och kartlägger Expo privatpersoner. Det kan handla om fall där någon är engagerad i en organisation eller har digital kontakt med denna. Men det räcker även med att en privatperson bevisar ett torgmöte (med till exempel Alternativ för Sverige) för att Expo ska smygfotografera personen och sedan börja kartlägga hans eller hennes liv och familj.

Denna åsiktsregistrering riktar sig även mot minderåriga, vilket fallet med ministern Johan Forssells son visar. Forssells son hade ingen kriminell historik, och inga extrema uttalanden fanns från honom. Ändå hängdes han av Expo ut som ”ett hot mot rikets säkerhet” för att han var med i en träningsklubb. Journalistiken var befängd och överdriven, men tack vare Expos täta band till alla stora medier blev det snabbt en riksnyhet och ett drev som pågick i veckor.

Expos definition av ”ytterhöger” eller ”högerextremism” är så bred och svävande att vem som helst kan stämplas som just detta. Expo själva påstår sig vara partipolitiskt obundna, och även om det i sak stämmer att Expo inte är knutet till ett specifikt parti, så är organisationen i högsta grad en politisk aktör som konsekvent motarbetar och misstänkliggör rörelser som Sverigedemokraterna och Alternativ för Sverige – och de förslag vi lägger. Det finns ingen objektivitet, ja inga nyanser överhuvudtaget.

Svenska kyrkan har ett långtgående och långvarigt samarbete med Expo, vilket är problematiskt. Primärt har samarbetet drivits i den nationella enheten ”Social hållbarhet

fokus Tillit och Demokrati”. Efter AFS valframgång i kyrkovalet 2021, var kyrkan i chocktillstånd och intensifierade samarbetet med Expo. Omedelbart efter valet beställde kyrkan en rapport av Expo, för att få utbildning om oss och andra ”grupper”.

”Hur bemöter Svenska kyrkan individer och grupper som agerar antidemokratiskt eller som har åsikter som utmanar Svenska kyrkans värdegrund?” skrev kyrkan i pressmeddelandet, oktober 2021.

Hur mycket Svenska kyrkan betalade för den så kallade utbildningen är oklart, men klart är att utbildningen på inga sätt är objektiv, utan handlar om att demonisera och stigmatisera Alternativ för Sverige och Sverigedemokraterna – och att stämpla oss och många andra nationalister som ”extremister”. I utbildningen berättade Expos vd Daniel Poohl även att de ”kartlägger interna möten” för grupper som de själva anser tillhör ”ytterhögern”. Det är allvarligt, och utgör ett hot mot den grundlagsskyddade föreningsfriheten.

Kontakterna med Expo går upp till högsta nivå i kyrkan. Till exempel anordnade Svenska kyrkan på Almedalsveckan år 2024 ett seminarium mellan ärkebiskop Martin Modéus och Expos vd Daniel Poohl. Huruvida kyrkan betalade pengar till Expo för deras medverkan den gången, vet vi inte. Transparensen kring samarbetet är närmast obefintlig.

Modéus, även om han säkert deltog med goda intentioner, bidrog dock till att skänka legitimitet till en organisation som även Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) inkluderat i sin granskning av vänsterextrema rörelser.

I en rapport från FOI år 2018 (”Den digitala kampen. Autonoma rörelser på nätet”) nämns Stiftelsen Expo och Researchgruppen (som tidigare hette AFA Dokumentation, och som Expo tidigare har haft samarbete med).

I Sverige är Research-gruppen och Stiftelsen Expo två exempel på organisationer som också granskar nationalistiska miljöer. Researchgruppen blev uppmärksammas under 2013, när man i samarbete med en stor kvällstidning granskade de anonyma männen och kvinnorna, som skrev kommentarer i några av Sveriges invandringskritiska mediers kommentarsfält (s. 18).

Häromåret flyttades Svenska kyrkans program ”Social hållbarhet fokus Tillit och Demokrati” ned till de 13 olika stiftet. Den nära relationen till Expo fortsätter dock som tidigare.

Svenska kyrkans olika stift har fortsatt att köpa in utbildningar från Expo. Till exempel höll Expo en utbildning för Göteborgs stift i höstas, där Niclas Nilsson från Expo uttalade:

Inom ramen för Svenska kyrkans kyrkomöte och högsta parlamentariska församling så finns det bland annat ett parti som Alternativ för Sverige, som vi ser och definierar som en del av extremhögern.

Naturligtvis definierar vi oss själva inte som en del av extremhögern, utan det är Expos etikett, som alltför ofta har använts i Sverige för att tysta meningsmotståndare.

Vi anser att det är djupt problematiskt att kyrkan vill befatta sig med en sådan organisation, och dessutom betala pengar till dem för dessa utbildningar. Om du som läser denna motion inte reagerar på hur sjukt detta är, föreställ dig att kyrkan skulle anlita konservativa, nationalistiska eller högerorienterade organisationer, som fick betalt för att ta fram ”utbildningar” om sina motståndare på vänsterkanten. Utbildningar som smutskastar och ljugar om Socialdemokraterna, Vänstern i Svenska kyrkan, Öppen kyrka, De gröna och andra grupper ... Naturligtvis vore det ren och skär aktivism.

Det kan säkert vara så, att Expos utbildningar också har vissa inslag som är mer neutrala och kanske rentav sanningsenliga om de aktörer som omnämns. Men det spelar mindre roll i sammanhanget. Utbildningarna handlar om att måla ut demokratiskt valda grupper som ett hot eller som extremister, inte att lyssna på dessa grupper.

När Expo själva är uttalade politiska motståndare till åtminstone två nomineringsgrupper som är demokratiskt valda av kyrkans medlemmar (SDSK och AfS), så är det självklart att Svenska kyrkan inte ska ha något organiserat samarbete med en sådan organisation. Det undergräver kyrkans lagstadgade uppgift som folkkyrka, som baseras på en trosgemenskap och inte på en politisk gemenskap. Kyrkans samarbete med Expo skadar kyrkans trovärdighet som en enande kraft. Samarbetet med Expo stärker också uppfattningen att kyrkan agerar som en vänsteraktivistisk organisation. Det i sin tur har redan lett till medlemsflykt, och det problemet lär fortsätta så länge Svenska kyrkan själva fortsätter att uppträda som man gör.

Vi yrkar därför att kyrkomötet beslutar att uttala som riktlinje att kyrkans enheter avbryter sitt samarbete med Expo.

Stockholm den 30 juli 2025

Lennart Matikainen (AfS)

Kyrkomötet
Motion 2025:125
av Anders Skogberg

Lämna ACT-alliansen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att avsluta Svenska kyrkans medlemskap i ACT-alliansen.

Motivering

Idag består ACT-alliansen av 152 medlemmar i 127 länder, där Svenska kyrkan idag är en medlem genom Act Svenska kyrkan. En annan medlem är, under ledning av den ryska patriarken Kirill, Russian Orthodox Church, vilken stöder Putins invasionskrig av Ukraina till 100 procent.

Det är ett ryskt aggressions- och invasionskrig som iscensatts i vårt närområde som inte alls är förenligt med Svenska kyrkans värderingar. Därmed skall Svenska kyrkan snarast avsluta sitt medlemskap och istället skall Svenska kyrkan stötta Ukrainska ortodoxa kyrkan fullt ut utan att var medlem i ACT-alliansen.

Mangskog den 30 juli 2025

Anders Skogberg (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:126
av Anders Skogberg m.fl.

Säkra återväxt av gamla träd

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att tillräcklig återväxt av 200 år gamla träd säkras i Sverige.

Motivering

Vid framför allt renoveringar av kyrkor behövs ibland gammalt timmer, kanske upp till 200 år gammalt.

Detta timmer har de senast årtionden införskaffats från Ryssland som haft gammalt timmer tillgängligt. Dessa inköp från Ryssland har på grund av Ukrainakriget nu helt upphört. Därför är det viktigt att detta timmer införskaffas i Sverige istället. Svenska kyrkan förvaltar mycket skogsmark. Därmed måste tillgången säkras genom att låta vissa träd bli gamla så att behovet av gammalt timmer täcks på sikt.

Kyrkomötet ger därför i uppdrag till kyrkostyrelsen att se till att platser där sådant timmer möjliggörs/sparas och tillåts växa över lång tid, blir tillräckligt för framtida behov.

Mangskog den 30 juli 2025

Anders Skogberg (SDSK)

Jonas Larsson (SDSK)

Ingvar Jonsson (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:127
av Anders Skogberg och Jonas Larsson

Prästkläder vid gudstjänst

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkohandboken eller annat regelverk som innebär att samtliga präster på alla gudstjänster ska bära godkänd skjorta och mässkläder.

Motivering

Det har visat sig att i vissa fall har präster vid gudstjänster frångått den kristna seden att bära vit, grå, blå eller svart skjorta eller inte haft mässkläder. Biskopar har lila skjorta. Detta är inte acceptabelt. Därmed måste kyrkoordningen skärpas och det framgår tydligt att inget annat än ovan nämnda skjorta och mässklädsel är tillåtet på samtliga gudstjänster. Kan detta genomföras utan att kyrkoordningen skrivelse skärps så är det till fördel.

Mangskog den 30 juli 2025

Anders Skogberg (SDSK)

Jonas Larsson (SDSK)

Kyrkomötet
Motion 2025:128
av Anders Skogberg

Sanningskommission

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en sanningskommission om Svenska kyrkans agerande mot Sverigedemokraterna.

Motivering

Hur har Svenska kyrkan egentligen hanterat Sverigedemokraterna genom åren? Har deras nomineringsgrupp hanterats lika respektfullt som de övriga nomineringsgrupperna? Det krävs en sanningskommission för att få fram ett ärligt och rättvisande svar. Mig veterligen har det förekommit en del oegentligheter mot Sverigedemokraterna som nomineringsgrupp genom åren.

Mangskog den 30 juli 2025

Anders Skogberg (SDSK)

**Kyrkomötet
Motion 2025:129
av Anders Skogberg**

Överskottsprodukter vid kremering

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att en större del av de uppkomna medlen vid kremering ska komma Svenska kyrkan tillgodo.

Motivering

Vid förbränning vid kremering kommer det att bli över en del restprodukter som har ett visst värde som totalt över Sverige är ganska stort. Besluta att det sker en rättvis fördelning av värdet på dessa överskottsprodukter.

Mangskog den 30 juli 2025

Anders Skogberg (SDSK)